

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

„Hej Slováci!”

Budapest, augusztus 10.

(s.) A turócszentmártoni tót gyűlés alkalmából huszontöt forinttal büntette meg a főszolgabíró a városbíró, amiért mulasztást követett el az odátódult idegenek ellenőrzése körül. A magyar államhatalom ezenkívül semmiképpen sem jelentkezett az egész lármás manifesztaó alatti. Énekelhették a *Hej slováci!*, a cseh himnuszt és szidhatták a magyar zsarnokságot jó vacsora és jó magyar bor mellett. Lehet, hogy jól cselekedett a magyar államhatalom, amelyet ezuttal a járási főszolgabíró képviselt. Megtehetné volna elvégre azt is, hogy a városbíró mulasztását ő maga hozza helyre; nem vettük volna zokon, ha kiutasította volna azokat a cseh képviselőket és egyéb jött-ment népséget, akik idejötték politikai tüntetésben résztvenni, ahol ők idegenek. De hát nem tette. Így is jól van. Lehet, hogy úgy gondolkozott, minek csináljon mártirokat az agitáció számára, mikor ugysem az a baj, hogy egyszer egy esztendőben összejönnek és eléneklik a tót Marseillaisét és jajgatnak az ő szörnű elnyomatásukon. Hát jajgassanak.

Mi sem akarjuk a jelentőségén túl becsülni az ilyen parádés sokadalmat. Az igazi veszedelem nem a gyűléseken és bankettekben van és a magyar hatóságoknak és a magyar társadalomnak nem olyankor kell szemmel tartania a nemzetiségi társadalom szervezetét, mikor gyűlésezik és cifrálnak, hanem mikor csendben dolgozik. Talán nem is volna jó, ha a lármás tüntetéseket túlságosan sokra becsülnék, hanem az a baj, hogy kevésre becsüljük azt a szívós, kitartó munkát, amelylyel a magyarság ellenségei egyre nagyobb területet hódítanak tőlünk a tót vidéken.

A *Zsivéna* és a tót muzeum-egyesület közgyűlése még szolgálatot is tesz a magyarságnak. Hiszen ha nem jönnének össze minden esztendőben, hogy tele torokkal kurjongassák szét az ő újabb térfoglalásukat és újabb haditerveiket, akkor ügyet sem vetnénk rájuk. Hiszen mi alszunk. Hiszen mi süketek vagyunk és vakok. Hadd kiáltanak csak mennél nagyobb; hadd fitogtassák mennél szabadabban, hogy mijők van már és még mit akarnak. Talán így mégis felbredünk nyugalmas szendérgésünkből, szemünkön felhasad a hályog, béna dobhártyánk megrezdül és észreveszszük, hogy az „elnyomott” tótság hogyan rántja ki lassankint a gyékényt az „elnyomó” magyarság alól.

Mit csinál a felsővidéki magyarság, mi alatt a tótok csinálnak maguknak hatalmas kulturális intézményeket, könyvtárt, muzeumot, színházat? Mialatt Turóc-Szent-Mártonban és Liptó-Szent-Miklóson erős társadalmi centrumai keletkeznek a tót értelmiségnek, mit tesz a magyar intelligencia, hogy ellensúlyozza ezeknek a szervezeteknek az öntudatos, okos, ravasz aknamunkáját? Hogy parádézni a mieink is tudnak, azt látjuk. Ünnepies közgyűléseket a F. M. K. E. is rendez; szónokolnak ott is; olykor veszekszenek is. És esznek is és isznak is. De dolgoznak-e? És mit dolgoznak? Csinálnak egy pár kiseddőt. És szaladnak a kormányhoz segítségért. Hogy a tótok ezalatt könyvtárat, muzeumot építenek, tót pénzzel, a szegény tót nép pénzével, s a kormánynak és magyarságnak a szemébe kacagnak: ezt mintha észre sem vennék addig, míg egy ilyen esztendő dárídón el nem dicsekszenek vele maguk a tótok. A kiseddőt olcsóbb, mint a muzeum, az igaz. De hon-

nan veszik a tótok a muzeumra való pénzt? És nem veszik észre, mennyivel bölcsőbbek ezek a mi ellenségeink, akik a kiseddek nemzeti nevelésére a kiseddőtönök helyett a tót anyákat viszik harcba? Mit használnak ott a kiseddőtönök, ahol a családban emelnek védőbástyákat ellenünk és oltják be a magyargyűlöletet a tót gyerek lelkébe?

Szomorú, hogy a merre nézünk, a nemzetiségi vidékeken mindenütt azt látjuk, hogy az idegen nemzetiségekben több az energia, az elevenség, a leleményesség, mint a magyarban. Az erdélyi oláhság hatalmas pénzügyintézetekben teremtett olyan várakat, amelyekből valóságos hódító hadjáratot vezetnek ellenünk. Minden oláh bank egy-egy politikai intézmény, amely együtt tartja és szervezi az oláhságot és folyvást gyarapodó erőforrása az államellenes agitációnak. És ott van az *Enke*. Ez a nagypénzű, népes, hatalmas egyesület szintén kiseddőtönököt csinál és szaval. Tiszteletbecsület az óvó-néniknek és óvó-bácsiknak, az ő munkájuk is bizonyára nagyon derék és üdvös egy munka. De azért a legkisebb vidéki pénzügyintézet is több kárt tehet, mint amennyit egy tuat kiseddőtönök helyreüthet. Mégis csak bosszantó, hogy mikor tervszerű, okos, energikus munkában látjuk a nemzet ellenségeit fáradozni és előnyomulni, akkor be kell érniük azzal, hogy a magyar társadalom védelmi hadjárata a pénzügyintézetben, szavalásban, meg néhány kiseddőtönökben nyilvánul Felső-Magyarországon és az erdélyi részekben egyaránt.

És visszaférve a tót szervezkedésre, történnek odafenn még egyéb dolgok is. A tót fiukat, mikor felcseperednek, viszik sereggestől inasnak csehországi mesteremberekhez. Onnan aztán a gyerekek mint tanult iparosok, a szláv közösség erős öntudatával, a magyar

T Á R C A.

Búcsu.

Gyönyörű nyár, Isten veled!
Fáj veszni látnom minden leved,
Fáj hűlni látnom ragyogó napod,
Tündöklő fénye rám is áradott.
S most vége minden, minden napsugárnak,
A szép idők már csak búcsuzni járnak.
Tölem búcsuznak ők és tőlük én...
Együtt vész el mindég az árny s a fény.
Lelkem minden rab gondját mesze dobva,
A napsugárban kőszáltam dalolva.
Honnan? Hová? Nem kérdeztem soha;
A merre szívem, szárnyam vitt, oda.
Ki a homályból tündöklő sugárba,
Gondok öszéből át a büszke nyárba,
Megittasult a lelkem a napon,
Fék nem volt rajtam, éltem szabadon.
Ó tündöklő nyár izzó lángja, fénye,
Mért hagysz magamra, mért taszítasz sötétbe?
Tied a fény s ha van szivemben álom,
Hol ért színessé? Künn a napvilágon.
Belőled szívtam minden büszke vágyam,
Ébresztőm voltál; zöld meződ az ágyam.
Már vége, vége! Ülök a szobámba,
Világom sápadt, gyöngye fényű lámpa
S az álmok, vágyak szárnyukat bevonva,
Csüggedten várnak tündöklő napokra
S míg künn a szél űz szírmot, levelet,
Mélázva sűgom: Nyár, isten veled!

Pásztor Árpád.

Két diák.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —
Irtá: *Holló Márton.*

I.

Szegény fiu volt, vékony, kopott figura. Amolyan faluról jött gimnazistadiák, aki itt tengődött esztendőhosszat ebben a mozgalmas városzörnyetegben és szedte be magába nagyszomjasan a sok ismeretet. Jóval bővebb tömegben, mint az ennyivalót. Mert óriás mód lángolt benne a tudásvágy, huzta, vonta magához erővel a könyv, majd hogy szerelmesen nem simogatta. Sajnált is tőle minden perccel, amit másra poscokolt, azért nem is törte magát, hogy minél több kiesiny agyvelőbe erőltesse bele a tudományt, hanem csak anyyi leckeórát vállalt éppen, amennyiből a legszükségesebb kikerült. Inkább eljárt a népkonyhába, ahol fehér bóbítás tiszta asszonyosságok ingyen hordták neki a vizizű levest, meg a sovány fűzeléket főtt hussal. Jó volt az neki, legalább nem kellett érte mindennap kezet eszkölni szurós tekintetű, lorgonos nagyságáknak, ámbár vékony is maradt ettől a koszttól a nagy tanulás mellett, akár egy paszulykaró. Pedig lehetett volna már esze, közel járt az érettségéhez.

Volt azért benne érzék a szép, a dus iránt is. Ó, éhes volt ő sok mindenre. Az elegáns vendéglőkre, a habos, csokoládés süteményekre, kívánatos eseményekre a tükörablakok mögött, a finom, puha kelmékre, meg a színházra. De csak a színházi jegyét váltotta meg boldogan, nyugodt lelkiismerettel minden héten egyszer, Madáchtól, Shakespeare-től, Vörösmartytól nem sajnálta a karzati költséget. Hanem ha tortára vetemedett egyszer-egyszer, keservesen megbánta a gyöngeségét, toalettkiadásaiban pedig hosszú időközön

át csak türe, cernára és folttisztító anyagokra szoritkozott.

— Majd, majd, később... — biztatta magát mindig — egyszer... ha tanár leszek, szép állásom lesz, minden megváltozik. Akkor mindent veszek magamnak.

És nem követte pájtásait, akik helyes üzleti felfogással szép jövedelmeket szereztek össze maguknak a házi tanítással és némely élvezeteket is megengedtek maguknak. Ó nem ment a kávéházba billiárdozni, sem a löversenyre játszani, de még az orfeumot is elkerülte, csak ette a betűt szakadatlanul.

Az utolsó szeptemberben, a rejtelmes, a hivatkozó érettségi előtt még így se volt elégedett.

— Ó, milyen jó volna szabadon, gond nélkül, egész lélekkel csak a tanulásnak neki fekdüni!...

Ez úgy átsuhan rajta, édesen megborzosgatta, aztán el is mult. Hát csak folytatta az életet, mint azelőtt. Novemberig. Akkor beajánlották egy nagy házba tanulóársnak egy fiatal urhoz, aki ugyancsak a nyolcadik osztályt járta. De egy kicsit edzeni kellett a kemény egzámenhez.

— Egy-két órát tanul mindennap a fiammal, s ezért felajánlok önnek harminc forintot hónaponta, — jelentette ki egyszerűen a hosszú eszászrakállás gabonakirály, s még kérdezte is: — Megelégszik ennnyivel?

A sovány, éhes diák meg azt se tudta, felelt-e, nem-e, csak átjárta valami melegség, mintha finom snapszóló hőrpintett volna egyet. Arra sem igen felelhetett volna, milyen formája, ábrázata van annak az urfnak, akivel hamarosan összeismerkedett. Azt homályosan felfogta még a füle:

— Tehát holnap három óraker!...

És felelt is rá:

— Igen, kérem...

Aztán valahogy lenn volt a kapu előtt az

nemzet iránt való gyűlölettel eltelve jönnek haza és a tótság gazdasági erejével együtt a pánszláv agitációt is gyarapítják. A cseh főiskolákon tanuló intelligens ifjuság az izgatás törzskarát szaporítja, a szláv nevelésű messteremberek erős összekötő kapcsot alkotnak a tótság felsőbb és legalsó régiói közt. Hol van nyoma ezzel szemben a magyarság gazdasági szervezkedésének? Meg-megújul a panaszolkodás, hogy az idegen nemzetiségek közé ékelte magyarság gyenge, szegény. Sajnos, igaz. De a legszomorubb az, hogy sehol semmi nyoma az életrealitásnak, amely a maga módja szerint szervezkedő nemzetiség példáját a maga módja szerint követné. Mi csak panaszokdunk. Az élnyomottak panaszokdunk is, de e közben segítenek magukon. Mi mindent az államtól várunk, ők összegyűjtik a maguk erejét az állam ellen, ellenünk.

Nem árt bizony, hogy tegnap-tesnapelőtt szabadon és vigan ordították a fülünkbe a *Hej slováki!* Egy kicsit tán megrezennek tőle azok, akik legközelebb hallják. A felsővidéki magyarság talán felijed nyugodalmas álamból, igazán felébred. És nem jajveszékél, hanem munkához lát. Nem siránkozásra, hanem cselekedetre van szükség. A magyar társadalom erőteljes, férfias, nyílt sorakozására. A *Zsivéna* asszonyainak szoknyái mögött alattomban dolgozó hazáruulást győzze le a hazafias társadalom ébersege, ereje és kötelességtudása.

BELFÖLD.

A külügyminiszter a királynál. Bécsből jelenti egy táviratunk, hogy gróf *Goluchowski* külügyminiszter holnap Ischlbe utazik ő felségéhez, hogy megtogye a folyó ügyekről szóló előterjesztését.

A trencsényi főispán belkutatása. *Osztróleszky Géza*t, az új trencsényi főispánt ma iktatták be fényes ünnepséggel. Az egész vármegyéből oda sereglettek erre az alkalomra a bizottsági tagok. Az új főispán nemes-podhrágyi birtokáról jött négyes fogaton Kosztolnára, ahol dr. *Schwertner* trencsényi főszolgabíró fogadta. Üdvözlő beszédet mondott Hátrik, a drietomai plébános. A kosztolnai honvédek közelemben diszkapu állott, a község házait is feldiszipítették zöld galyakkal s nemzeti színű zászlókkal. Hosszu kocsisor és százhusz lovasból álló bandérium kísérte a főispán kocsiját Trencsénybe. A Vág hidjánál

Andrássy-uton, s valami jószágos szédüléssel támooglyott a napos aszfalton.

— Harminc forint! — mormolta szinte öntudatlanul. — Milyen jó lesz nekem. Kosztért is fizetek majd, színháza kétszer, háromszor is elmegyek hetenkint. A két kis lelkémet pedig felmondom, hiszen ennyiből fényesen megélek. És ezért a rengeteg pénzért mit kell tennem tulajdonképpen? Semmit se. Azt kell tanitanom, amire magamnak is szükségem van. Mintha ingyen kapnám a fizetést...

Most arra a helyre gondolt, ahol az imént ez a nagy öröm érte, de egy kincsért se emlékezett volna vissza csak egy tárgyra is abból a szobából, ahonnan eljött. Csak egy elegáns, de resedő eszárszakalú bontakozott ki előtte valami puha, eleven nagy pompa közül, s csudálkozva konstátálta, hogy még abba se tudja magát beleképzelni, milyen módon is jött le a lépcsőkön az első emeletről...

II.

Másnap délután pontosan beállított a tanításhoz. Beesőngtetett a főajtón, arra egy kávébarna kabátos inas elvezette a folyosón, hátra, a fiatal ur lakásába. Kis előszoba, utána tágas szép szoba, háló fülkével.

— A fiatal ur mindjárt megebédel, majd jelentem, hogy itt tetszik lenni! — mondotta az inas és otthagya.

Magára maradt és meg volt egy kicsit illetőve, amikor kezdett körülnézni. Finom egy fészek volt, uri tanya. Pompás butorok, fényes vörös és fekete fából, kitűnő börpmaglás és karoskékek, amelyekben elvész az ember, faragott könyves szekrények, a sötét tapéták tele aggatva olajfestményekkel, sportképekkel, amott fegyvertartó vivőszerszámokkal, a sarokban gázkandalló, amely árasztja a meleg fényességet.

Jött a tanítvány tökéletes udvariasan.

Ucsnay polgármester üdvözölte a főispánt. A menet megállott a piaristák temploma előtt, ahol ünnepies Veni Sanctus tartottak. Tizenegyedfél órakor nyitotta meg *Baross Jusztin* alispán a rendkívüli közgyűlést. *Rakovszky Géza* országgyűlési képviselő szép beszédben méltatta a volt főispánok, *Szalavszky Gyulán*ak érdemeit. A lelkesedéssel fogadott beszéd után küldöttség indult az új főispánért, aki azután megtartotta székfoglalóját. A remek programbeszédet gyakran szakította félbe a közönség lelkes éljenzése. Nagy hatást tett a beszédnek az a része, amelyben a *katolikus papság hivatásáról s a békés együttműködés szükségességéről* volt szó s zajos éljenzések hangzottak fel, amikor a főispán a tót nép hazafias neveléséről beszélt, ünnepies fogadalmat téve, hogy minden nemzetiségi túlkapást s hazafiatlan törekvést a rendelkezésére álló eszközökkel teljes erővel el fog nyomni. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Krasnyánszky Károly* kegyesrendi házfőnök üdvözölte a főispánt a vármegyei közönség nevében. A közgyűlés után küldöttségeket fogadott a főispán, akinek rokonszenves és tapintatos fellépése egy csapásra megnyerte a vármegye közönségét. Délben háromszáz terítékű bankett volt a Bányász-szállóban. Az ebéd alatt apozsonyi honvédeknek játszott. Este a fellobogozott város világlágyították. A szomszéd vármegyék táviratban üdvözölték az új főispánt. Zólyom vármegyét *Répfásy* alispán vezetése alatt egy küldöttség, Turóc vármegyét *Just* főispán képviselte az ünnepségen.

KÜLFÖLD.

A cillii zavargás. A cseh diákok cillii látogatásának véros következményei lettek e 7000 lakosu városkában, amelynek 1000 szlovénje, úgy látszik, nem fér a bőrébe, s tüntető felvonulással, orosz zászló kítűzésével provokálta a hatszorta nagyobb számú német lakosságot. A mult éjjeli eseményeket egy hivatalos cillii távirat így mondja el:

A cseh diákok tegnap délutáni kirándulását semmi sem zavarta meg. Mikor visszajöttek, esőület támadt a *Národni Dum* előtt, ahol hangverseny volt. A Kaiser Josefplatzot egy század landwehr zárta el. Éjjelkor minden esőndes volt. Éjjel után 1/2 órakor *Polanec* német kereskedőségét és *Grabe* német napszámot, állítólag minden ok nélkül, *revolverrel súlyosan megebesítették*. A tetteseket, *Voucha* szlovén irnokot és *Gostinar* szlovén tanítót *Greisban* letartóztatták. Ma délelőtt 10 órakor a cseh diákok elutaztak. A pályaudvarra katonák kísérték a diákokat. Ma délelőtt *Jain* Ottokár prágai diákok egy kő találta és könnyedén megebesítette. Mindössze tíz embert tartóztattak le.

A dolognak azonban nem egészen ilyen

jámbor színezetű volt a lefolyása. Egy cillii magántávirat így adja elő a történeteket:

A németek egész éjjel körülzárva tartották a *Národni Dum*-ot s valahányszor egy szlovén kilépett belőle, megrohanták és elverték, mert az épület ablakából folyvást provokálták őket a szlovének és a csehek s még a szlovén hölgyek is gunyos taglejtésekkel és kacagással sértegették a sokaságot. Azokat, a kik kilépni mertek, nagy veszedelem fenyegette, mert a botlütések valóságos zápora fogadta őket. A németek dűhe tőpöntjéért érte el, a mikor egy *Recha* nevű szlovén és a *Národni Dum* titkára az épület hátulsó részéből rájuk löttek. Négy lövést adtak, melyektől *Polanec*en kívül még egy másik német is veszedelmesen megebesült. A németek mind a két lövöldözőt elfogták, földre teperték s bizonyosan meg is ölték volna, ha a rendőrök közbe nem lépnek és a két szlovén le nem tartóztatják. Egy *Beg Antal* nevű szlovén lapszerkesztőt véresre vertek. Egy szlovén ügyvéd irnoka egy *Grabner* nevű német munkást revolverlövessel veszedelmesen megebesített. Éjjeli egy óra után a polgármester és gróf *Attens* járásfőnök a *Národni Dum*-ba mentek s kijelentették a szlovének vezetőinek, hogy a cseheknek a legelső reggeli vonattal el kell utazniok, mert nem állhatnak jót biztosságukért. A szlovének eleinte hallani sem akarták a csehek elutasításáról, de aztán mégis belátták, hogy legjobb lesz, ha mielőbb távoznak. A szlovének csak reggel négy óra után távoztak a *Národni Dum*-ból. A cseh diákok, akik még tegnap este kijelentették, hogy szombatig maradnak, ma reggel elutaztak. Katonai fedezet alatt vonultak ki a *Národni Dum*-ból a vasúthoz. A németek az utcán várták őket s ökölni nagyságu köveket hajigáltak feléjük. Három cseh diák veszedelmesen megebesülve összerogyott. A velük lévő orvosok beköztették a sebüket. A vonat néhány perccel kilenc óra után indult el a cseh diákokkal.

Nyelvkérdés Malta szigetén. Az angol kormány nemrégiben egy tollvonással megfosztotta Malta szigetén hivatalos jellegétől az olasz nyelvet, amely eddig az angollal egyenlőrangú volt, amennyiben egy a hatóságoknál, mint a bíróságoknál olasz volt a tárgyalás nyelve. Az 1904. évtől fogva a hivatalos érintkezésben minden maltai embernek ez angol nyelvel kell majd élnie. A bennszülötteknek ez természetesen nincs inyökre, s a helyi kormány maltai születésű tagjai fel is folyamodtak a nyelvrendelet ellen a királynőhöz; de eddigelő még nem kaptak választ. Most tehát az általános európai közkedveltségnek örvendő *obstruációhoz* folyamodnak s elhatározták, hogy minden kormányjavaslatot, nevezetesen az adójavaslatokat vissza fogják utasítani. Kérdés azonban, hogy ezzel fognak-e magukon segíteni. Az angol faj a nyelv tekintetében nem érti a tréfát, s még Olaszországban sem mernek mukkanni, pedig a maltai

— Bocsánat, hogy megvárokoztattam — mondja — késtünk egy kicsit az ebéddel.

— Ó, kérem.
— Paranosól szivart, cigarettet?
— Ó köszönöm, nem szoktam dohányozni.
— De mégis, ez a cigarett nagyon könnyű, jobban megy a tanulás, ha füstölünk.

Enged az unszolásnak, s rágyujt az egyiptomi gyártmányra. Tanulnak, csöndesen magyaráz, közben szerényen szippant egyet. El is alszik a cigarett egyszerű-kétszer, rösteikdedve gyujt rá újra, izgatott, nagyon bajos így egyszerűre beleszokni ebbe az uri módba...

Aztán folyik a tanulás nap-nap után illedelmesen, komolyan. Már a szivart is próbálja. Siet a leckére, örül, ha korán érkezik és egyedül lehet még egy kis ideig a puha meleg szobában. Rendesen egy fiatal nő nyitja az ajtót, ha kulesra van zárva és biztatja barátságosan:

— Tessék!...

Szép, fehér arcu... Olykor, míg ő belesüpedve egy nagy karosszékre elálmodozik, be is jön a szobába. Valamit igazit, főlkban keresgél. Csöndesen jön-megy. Gyönyörű fekete haja nagy fonással magas kontyba csavarva. Szép, telt alak és a karja, gömbölyű szép karja földeten, a tiszta, setét kartonzubbony ujjá vállig feltürve. Bizonyosan föz, találja az ebédet a konyhán, házvezetőnő, vagy mi, de olyan nyugodt, finom é: az arca is olyan tiszta, ovális, hogy így, ahogy van, sok selyemruhás dáma se különb.

Ahogy ott jár a szőnyegen nesztelenül, körülötte, úgy vonzza, huzza hozzá valami vágy, nem erőszakos, nem követelő, csak esőndes, végtelen, hogy oda hajtsa a fejét arra a hamvas fehér karra és hogy ez a különösen finom, egyszerű asszony arra is csak szeliden nézzen rá, mint mindig és megsimogassa a fejét. Az volna az igazi jólét, a puha, meleg szeretet, ami úgy nines meg neki sehol ebben a nagy idegen városban...

Egyszer egy nap ott álmodott megint a szép fészekben. December elei borus délután volt, a szobában meleg, bizalmas homály, a butorokon remegve tükröződött a kandalló vörös fénye. A boldogság képeit fakasztó nyugalmas esőndben erőlen bágyadással hajtotta rá a fejét a nagy börtámlára. A fekete haju asszony újra bejött, s a két gömbölyű kar már pereek óta ott villogott előtte a homályos káprázatban. Aztán kimenőben egészen melléje került az egyik kar. Minden szándék nélkül, erőtlentül oda hanyatlott, hozzá hajolt az arca, az ajka is érte csak úgy könnyen, akaratlanul, szinte észrevétlen.

Az asszony megállott egy pillanatra, megrezzenve, esudálkozva vonta el a karját s csak ennyi röppent ki az ajkán:

— De mit akar?...

Hanem ezt nem mondta haragosan, izgatottan, megint csak szeliden nézett és csöndesen, lassan kiment a szobából...

Aznap a tanulás fásztó, kiállhatatlan volt.

III.

A következő leckére valami nyugtalan boldogsággal ment el. Sűrűn szállingózott nagy pelyhekben az első hó s még tompábban dübörgtek az *Andrássy-ut* fehéredő makadámján a fogatok. A hóeséstől szinte lefelé uszó borongós levegőben lassan, álmodozva lépett. A hófúvásos, zord télre gondolt, csakhogy most nem félt tőle, biztatta a jólét, amely végre magához boecátotta. De ha a szép karu asszony jutott az eszébe, abba bele remegett. Félenken, ijedősen, de valami édes, határozatlan reménykedéssel. Tegnap öntudatlan valomása még nagyobb vakmerőségnek tetszett neki. Hát ha mégis megharagudott rá az a szelid, jószágos asszony? Hogy fogja fogadni, szól-e majd hozzá, szemébe néznek-e egymásnak?... Bármint lesz is, alig várta a találkozást. Hisz nem követelt el semmi gátságot, tiszta vágyakozás volt az csak tőle, semmi más, maga sem, akarta, hogy így kitudódjék...

nyelvharc szintén érdeklő az irredentistákat. De ők sem hiszik, hogy a brit kormányt bármi módon is rá lehetne bírni rendeleite visszavonására, s bizony a maltai olaszok kénytelenek lesznek megtanulni angolul.

A Dreyfus-pör végtárgyalása.

(Negyedik nap.)

— A Budapesti Napló kiküldött tudósítójától. —

Rennes, augusztus 10.

Azok a tanúk, akik a titkos ülések idejére tengeri fürdőbe utaztak, ma majdnem mind visszaérkeztek, köztük Mercier tábornok is a feleségével és két fiával. Casimir-Périer este jött meg.

Demange ma délután meglátogatta Dreyfust. Temérdek hírlapíró várta a katonai fogház kapujánál. Alig hogy kilépett, valamennyien megrohantuk. Elmondotta, hogy Dreyfust kimerítette a négy napos tárgyalás, de nem beteg. Majd megjegyezte:

— A kapitány tegnapelőtt így szólott hozzám: „Amikor legelőször a terembe léptem és megláttam a sok embert, annyira zavarba jöttem, hogy reszkettem; alig állottam a lábamon. A szívem dobogott, és majdnem sirtam.”

Hasztalan faggtattuk tovább Demanget. Csak annyit mondott még, hogy mialatt ma Dreyfusnál volt, egyre a haditörvényszék tagjairól beszélgettünk, akik bámulatosan lelkiismeretesen fogják fel hivatásukat.

— Gratulálhat magának Dreyfus, de én is — tette hozzá Demange. Mi nyugodtan várjuk az ítéletet. Nem soká kell már várunk. A tárgyalások ezen a hónapon túl nem fognak tartani.

A ma felolvasott titkos akták között találunk néhány levelet Schwarzkoppenről és Panizzardtól. Ezekben a levelekben minduntalan előfordulnak az ilyen álnevek és titkos megnevezések: Alexandrine, Maximilienne, a hadi kutya stb. Az iratok között vannak — szerelmes levelek is.

A tábornok-tanúk minden nap titkos konferenciákat tartanak. Egyszer itt, másszor amott gyűlnek össze s mindig velük van Cavaignac is. Ő mondotta ma egy újságitónak, hogy olyasvalami készül, ami meg fogja semmisíteni a vádlottat és a Dreyfusardokat.

Egy párisi könyvkiadó ma együtt utazott Mercier tábornokkal és a családjával St. Brioux tengeri fürdőtől Rennesig. Elmondotta nekem,

A folyosó ajtajánál családás érte, nyitva volt. Kedvetlenül ment tovább, bizonyosan nem látja ma az asszonyt. Megnyomta a kilincset, az ajtó fordult a sarkán. És akkor nagyon rossz volt az neki, amit meglátott. Ott volt a pamrlag mellett a tanítványa és a szép házvezetőnő. Szorosan közel, valami ölelésben, csakhogy az asszony mintha védekezésben lett volna, két telt karját a fiu vállának vetve, mintha hevesen elláritaná magától az ölelést. Nagyon elfoglalhatta őket a küzdelem, sem az ajtó nyílását, sem őt nem vették észre. Több pillanatig állhatott már meredten az első meglepetéstől... Aztán nagyon elsorult a szíve. Az a szelid szép asszony, akire ő olyan tisztas batoralansággal mert csak nézni mindig, így, ilyen erőszakos karok között!... Valami toltá előre... Kinyújtotta a kezét... Akkor észrevették, a viaskodás hirtelen abba maradt, szétváltak. Az asszony pirulva méltatlankodott:

— De ilyet!...

És bomlott haját igazítva, szégyenkezéssel kisetett. Az urfi meg csupa zavarban, idegességben hánykódott. És hamarjában ő ellene fordult és először is ilyeneket kiabált:

— Minek van itt? Mit akar?... Menjen innen!...

Ez így bolond beszéd volt, de ő azért olyan csöndes engedelmességgel tudott rá felelni:

— Megyek... persze... megyek...

És megint oda lent volt valahogy a kapu előtt az Andrassy-uton. Aztán ment megint az aszfalton... Csakhogy most nem sütött a nap, hanem vastagon hullt a nedves hó és sáros folatok támadtak a földön, a fehérségben. És az izzó agy dolgozni kezdett és csupa csunya dolgot mutatott. Hónapos ágyat zsúfoltt szobában... népkonyhát... elvesztegetett kis leckeórákat... a fekete semmit...

hogy a tábornok egy egész kupét bérlet. Utközben gyakran kiszállott Mercier az állomásokon, s mindannyiszor sört ivott. Fekete polgári ruhát viselt, gomblyukában a becsületrend szalagjával. Egyszer elment a könyvkiadó mellett s az halotta, amint a tábornok egy notát dudolt.

Merciernek fehér mosásövétből készült öltözékben tette meg az utat. Meglátszanak a tábornoknén az egykori szépség nyomai. A Mercierfiúk jól megtermett, erős suhanok.

Rennesben az állomáson történt a következő mulatságos jelenet: Mercier maga ment a teheráru-feladóhelyhez s felmutatta a bőröndökről szóló szelvényt. Az egyik málházó így szólott a társához, amint a tábornok hatalmas kofferjét a barriéren átemelte:

— Nézd, ez a Mercier ládája!

— Van benne beretva? kérdezte tőle amaz röhögve.

A tábornok úgy tett, mintha nem hallotta volna.

Ma délelőtt elmentem a Godardné házához, amely pár perenyire van a katonai fogháztól. Itt lakik Dreyfusné. Egyemeletes, fehérre meszelt épület, kis kerttel az utca felől. A rácsos kerítésre belülről bádoglemezeket tettek, hogy kívülről ne lehessen a kertbe nézni. A vasajtó előtt két csendőr jár föl s alá. Az elsőemeleten az ablakokon le vannak bocsátva a redőnyök.

A könyvkereskedők kirakatait telerakosgatták az afférről szóló könyvekkel. Ott vannak a semmitűszék tárgyalásairól fölvevett följegyzések, amelyek csak nemrég jelentek meg könyvalakban, a Ballot-Beaupré előadói beszéde egy pirosfedelű vaskos kötet; láttam néhány illusztrált füzetet a Zola-pör idejéből és temérdek — Dreyfus-dramát.

Egész nap iszonyu hőség van. Csak este hül le a levegő valamennyire. Akkor aztán a sétára induló közönség özönlik a Palais du Commerce felé, amely előtt a városi zenekar játszik.

(A bordereau.)

A Finaro mai számában félhivatalos közlést hoz a bordereauról s annak eredetéről. A közlemény így hangzik:

Tudvalevő, hogy Schwarzkoppen ezredes sohasem vette kezébe a bordereaut, minthogy azt még kézbesítése előtt ellopták a nagykövetség portásának szobájából. Schwarzkoppen csupán a bordereaut kísérő csomagot kapta meg azzal az öt hirtelt jegyzékkel, amelyről már annyit találtak és amely azóta Berlinben van. Schwarzkoppen nem tudta tehát, hogy Dreyfust mint a bordereau szerzőjét ítélték el.

Midőn a Matin 1896. november 16-án a bordereau fakszimiljét közölte, Schwarzkoppen azonnal fölismerete benne Walsin-Esterházy írását s megtudta, hogy Dreyfust másnak a bűneért ítélték el.

Walsin-Esterházy néhány nappal később meglátogatta a német katonai attasét, aki így szólott hozzá:

— Ön a bordereau szerzője?

— Igen, én vagyok, felelt Walsin-Esterházy.

— Akkor ön a legnagyobb gazember, aki valaha a földön élt! kiáltott rá Schwarzkoppen s azzal kikérgette Walsin-Esterházyt.

Rennes, augusztus 10.

Csak most került nyilvánosságra az a levél, amelyben Walsin-Esterházy bejelentette Carrière kormánybiztosnak, hogy nem jön el a végtárgyalásra. Ebben a levélben a hirtelt őrnagy egészen másképp mondja el a bordereau származásának történetét és hozzáteszi, hogy így igaz a dolog; eljött az ideje, hogy mindent őszintén bevalljon.

— 1893-ban gyakrabban megesett, hogy a vezérkarból fontos okmányok jutottak áru-lás útján Berlinbe, — írja Walsin-Esterházy.

— Ez vezette Sandherr ezredet arra a gondolatra, hogy megbizsa őt (Esterházyt) 1894-ben, keresse az alkalmat a Schwarzkoppen-nel való megismerkedésre s így puhatolja ki, hogy ki az áru-ló.

— Nem volt nehéz a dolog, — így szól tovább a levél. Schwarzkoppen felfuvalkodott és ostoba ember, tehát hamarosan kivettem belőle a titkot. Egy napon élénk vitát kezdtem vele arról, hogy vajjon a francia, avagy a német vezérkar kémkedő irodája a tökéletesebb. Schwarzkoppen nem vette észre a csapdát és kérkedett, hogy a német iroda ügyesebben dolgozik: ugyanakkor célzott

egy francia tisztre, aki a német vezérkar kéme s megjegyezte:

„Az illető a hadügyminisztériumba van beosztva, a tüzérségnél szolgál és százados.“ Siettem rögtön Sandherr ezredeshez, hogy elmondjam neki, mit végeztem.

Az ezredest nem lepte meg a dolog s így szólott:

— Tudtam. Végre megbizonyosodtam róla. Most már a körmeim között van a gazember!

Azután azt írja Walsin-Esterházy, hogy néhány nappal később Sandherr ezredes le-diktálta neki a bordereaut; egyelőre csak plajbászszal írta le, aztán odahaza tintával lemásolta s amikor Schwarzkoppen szabad-ságon volt, ő maga vitte el a német nagykövetségre. A portás fülkéjében a csomagot egy német alkalmazott vette át, aki egyuttal francia titkos ügynök volt s a bordereaut el-juttatta a francia kémkedő-irodába. Itt darabokra szakgatták az írást, hogy úgy lássék, mintha a papirkosárból szedték volna ki.

Henry, akinek a kezébe jutott a bordereau, és Sandherr is jól ismerte az ő írását — így szól a levél — ha tehát úgy állna a dolog, hogy tulajdonképpen Henry és ő (Esterházy) előre megbeszélték a gázságot, semmi sem lett volna könnyebb, mint a bordereaut örökre megsemmisíteni.

Ebben a levélben Walsin-Esterházy minduntalan árulónak mondja Dreyfust. A hirtelt őrnagy most úgy akarja feltüntetni a dolgot, hogy Sandherr teljesen meggyőzte a Schwarzkoppen vigyázatlan feleségét Dreyfus bűnösségéről és mivelhogy nem volt kézzelfogható bizonyítéka erre, megíratta a bordereaut (Esterházyval), mert az ő írása nagyon hasonlított a Dreyfuséhoz.

Hogy ez az egész história hazugság, az onnan derül ki, hogy Schwarzkoppen, majd később gróf Tor-nielli olasz nagykövet Trarieu volt igazságügy-minisztert felhatalmazták, jelentse ki a semmitűszék előtt, hogy Schwarzkoppen 1896. november 10-én, amikor a Matin közölte a bordereaut, abban rögtön első látásra megismerte a Walsin-Esterházy kezírását. Schwarzkoppen mindjárt mondta Tor-niellinek, hogy a bordereauban felsorolt okmányokat csakugyan megkapta, de nem Dreyfustól, hanem Walsin-Esterházytól. Ezt ismételte később egy levelében, amelyet Panizzardnak írt.

Ez a hazugságtól hemzsegő levél hétfőn juttat a Carrière kezébe. Azután mondotta a kormány-bizos a haditörvényszék előtt, hogy most már réá nézve tökéletesen mindegy, eljön-e Walsin-Esterházy, vagy otthon marad.

Rennes, augusztus 10.

Demange megoáfolja azt a hirt, mintha Esterházy-tól levelet kapott volna, amelyben ez elismeri a bordereauk és az arra vonatkozó okmányok fogalmazványainak a szerzőségét.

Páris, augusztus 10.

A Siécle azt ajánlja, hogy kérjék a német kormánytól a bordereauban felsorolt jegyzékek kiszolgáltatását, s azzal az egész pör be volna fejezve.

(Vilmos császár az afférről.)

A Figaro fölleveníti azt a beszélgetést, amely állítólag nemrégiben Vilmos császár és a császárné között a Dreyfus-afférről folyt.

— A potsdami kastélyban történt 1898. február havában — így beszél az udvarhoz közel álló magasrangú személyiség, Vilmos császár éppen ebédnél ült a császárnéval, másodsülött fiával és egy negyedik személylyel, akinek nevét azonban nem szabad megemlítenie.

A császárné ebédközben Franciaországot hozta szóba és azt kérdezte a császártól, miért nem lép közbe olyan ember érdekében, akit ártatlannak tart?

Vilmos császár így felelt:

— A Dreyfus-ügyhöz semmi közöm! A Dreyfus-ügy Franciaországot és a franciákat izgalomba hozhatja, de én mint német nem érzem magamat hivatva arra, hogy közbe-lépjek.

A császárné nem volt megelégedve a felellettel és folytatta kérdéseit:

— És az emberiség?

— Az emberiség — mondotta ismét a császár — a Vogézeknél véget ér.

A császárné még tovább beszélt az afférről. De a császár félbeszakította:

— En tudom, hogy Dreyfus érdekében való közbenjárásom nem használna semmit, sőt káros volna Dreyfusre nézve. Én biztosan nem tudok erről az ügyről, csak azt, amit a miniszterek mondanak majd a par-

lamentben. Ilyennemű ügyek nem tartoznak az én reszortomba.

Pár nappal később történt, hogy Bülow kijelentette a parlamentben, hogy Németország sohasem volt összekötésben Dreyfusszal.

Akkoriban azt beszélték, hogy Vilmos császár utasítására nyilatkozott ilyképpen Bülow.

(Beaurepaire „tanuja.”)

Mühlhausen, augusztus 10.

A *Journal Express* a következőket írja arról a *Germain* nevű lovászárról, akire *Quesnay de Beaurepaire* egy hivatkozott, hogy ő kísérte Dreyfust a németországi hadgyakorlatokra s mellette volt, amikor porosz tisztekkel beszélt az ágyukról, amelyekkel éppen kísérleteztek:

Germain 1886-ban egy fuvarozó vállalatnál volt alkalmazásban; eladósodott, nagyon kétes egzisztencia. A hadgyakorlatok idején csakugyan lovat kölcsönzött egy francia katonatisztnak, de nem Dreyfusnak, hanem *Sandherrnek*.

A mi az ágyukkal való kísérletezést illeti, arra nézve illetékes részről azt jelentik, hogy az itteni gyakorlótéren soha nem próbáltak ki ágyukat és tűzérsg a környéken sohasem volt.

(Du Paty de Clam beteg.)

Páris, augusztus 10.

Több lap azt írja, hogy *Du Paty de Clam* súlyosan beteg. Állítólag ma rosszabbra fordult az állapota.

Páris, augusztus 10.

Ma délelőtt néhány újságíró fölkereste *Du Paty de Clam* ot lakásán. Ott találkoztak több temetkezési vállalatnak az embereivel, akik szintén *Du Paty* állapota felől tudakozódtak, mert ma az egész városban azt beszélték, hogy meghalt.

Du Paty de Clam ágyban fekszik, de a baja nem súlyos.

A mai tárgyalás.

Rennes, augusztus 10.

Zárt ajtók mögött folytatta ma a tárgyalás a titkos dossier átvizsgálását. A tárgyalás hetedfél órakor kezdődött. *Dreyfust* valamivel előbb kísérte át a felügyeletére rendelt százados a gimnáziumba. Az utcaán egyetlen egy ember sem volt.

Chamoín tábornok két óra hosszat magyarázta az egyes okmányok tartalmát, azután *Paléologue* vette át a szót, aki már reggel hét órakor ott volt a tanuk szobájában s addig várt, míg rákerült a sor. Valószínű, hogy a külügyminisztérium titkos dossierjével holnap délig végezni fog a haditörvényszék.

Némelyek szerint már szombaton nyilvános lesz a tárgyalás, de az is lehetséges, hogy szombaton és vasárnap szünetelni fog a haditörvényszék, mert *Dreyfus egészen kimerült*. Még nem heverte ki régi betegségét és mivel csak tejjel táplálkozik, annyira gyöngye, hogy családja és és védői aggódnak miatta.

Beszélik, hogy *Demange* aligha marad a tárgyalás végéig *Dreyfusnak* a védője, mert nem lehetetlen, hogy őt magát is mint tanut fogják kihallgatni arról, vajjon milyen lépéseket tett *Casimir-Périernél* a *Dreyfus* érdekében.

Rennes, augusztus 10.

Ma történt először, hogy *Dreyfust* nem kísérték csendőrök a fogházból a liceumba. Csak egy százados követte tíz lépésnyi távolságban.

Chamoín valamivel tíz óra előtt letárgyalta a titkos dossier 370 aktáját. A bírák és a védők minden egyes okmányt tüzetesen megnézték, azután a *Chamoín* tábornok mellé rendelt *Moreau* százados valamennyit gondosan összerakosgatta, a börténkába zárta és elvitte.

A tárgyalás közben *lexikonra* volt szükség. *Moreau* százados szerzett egyet s bevitte az ülsére.

A haditörvényszék elhatározta, hogy azonnal hozzáfog a külügyminisztérium titkos aktasorozatának az átvizsgálásához. Erre beszóltották *Paléologue*-ot, aki délig százhusz aktát terjesztett elő. Ugyanennyi maradt holnapra.

A bírák és a védők folyvást jegyeztek, miattal *Paléologue* a legnagyobb körülányességgel referált. Csak néha-néha tettek a bírák egy-egy kérdést.

Dreyfus igen nyugodt volt a tárgyalás alatt. Figyelmesen hallgatta *Paléologue* magyarázatait, hébe-hóba a fejét rázta vagy a kezével intett.

A tárgyalás után gróf *Duchagoel* nagykövetségi attasé összeszedte az aktákat és visszavitte a *Crédit Lyonnais* bankházába, ahol páncélszekrényben őrzik a titkos dossiért.

Most már bizonyos, hogy a legközelebbi nyilvános tárgyalás szombaton lesz. Vasárnap és kedden szünetet tart a haditörvényszék.

A tárgyalás menete.

Mint hogy a titkos akták vizsgálatát holnap kétségtelenül befejezi a törvényszék, szombaton folytatni fogják a nyilvános tárgyalást, vagyis megkezdik a tanukihallgatást. Először is a két legnevezetesebb tanut *Casimir-Périer* volt köztársasági elnököt és *Mercier* volt hadügyminisztert fogják kihallgatni és szembesíteni. Ez lesz jóformán az egész pernek legszembesítőbb jelenete s egy revíziópárti párisi lap már arról is értesül, hogy a védők, e két főtanu vallomásai közt való ellenmondások alapján a katonai büntetőtörvény 127-ik cikke alapján *Mercier* tábornoknak hamis tanuskodás miatt való letartóztatását fogják követelni.

Igy lesz-e vagy nem, az még kérdéses; de ez alkalomból elég érdekes lesz vázolni a pörben követendő egész eljárást az ítélethozatallal együtt:

A mi a tanukat illeti, az elnök a kihallgatás előtt minden tanut megesket, még pedig egy új, külön, a mostani tárgyalás céljára készített eskümintára szerint. Az eskü így történik:

Elnök: Emelje fel a jobb kezét! — esküdjék meg, hogy gyűlölködés és félelem nélkül csakis az igazságot fogja vallani. Mondja tehát: esküszöm!

Tanu: Esküszöm!

Azán az elnök felteszi a szokásos kérdéseket, megkérdezi, hogy nem ismerte-e a tanu vádlottat a terhére rótt cselekmény elkövetése előtt, nincs-e vele rokonságban vagy sógorságban, vagy nem fizí-e őket össze szolgálati érdek. Csak ezek után tér rá a ténybeli kérdésekre.

Mialatt a tanu beszél, nem szabad félbeszakítani és csakis vallomása után intézhetnek hozzá az elnök, a bírák és a kormánybiztos kérdéseket. A védők direkte semmit sem kérdezhetnek a tanutól, csakis az elnök útján. A vallomás után az elnök megkérdezi a vádlottól, hogy van-e rá észrevétele.

Az elnöknek megvan a joga, hogy a tárgyalás folyamán, ha szükségét látja, fogságbüntetés terhe alatt újabb tanukat idézzon meg. Ezek azonban nem tesznek esküt és vallomásaik csakis mint fölvilágosítások vétetnek tekintetbe.

Ha az elnök úgy találja, hogy valamelyik tanu vallomása aggályos, azonnal félbeszakítja és fölolvassa előtte a hamis tanuvallomásra vonatkozó törvényszakaszokat és jogában van a tanut rögtön letartóztatatni.

A tanukihallgatás után a kormánybiztos elmondja vádbeszédét, azután következnek a védbebeszédék. Ha a kormánybiztos válaszol, a védőket megilleti a viszonzválasz joga. Egyáltalán a végszó mindig a védőket illeti meg. Ezután az elnök megkérdezi a vádlottat, hogy mit hozhat föl védelmére? Ennek a válasza után az elnök így szól:

— A tárgyalást berekesztem. Vezessék ki a vádlottat! A bíróság visszavonul ítélethozatal végett. Azután a bíróság visszavonul és ettől fogva a bírák senkivel sem érintkezhetnek, sőt ki sem mehetnek a szobából, amíg meg nem hozták az ítéletet. A kormánybiztos nincs jelen az ítélethozatalnál.

Az elnök a következőképp teszi fel a kérdést: — Bűnös-e a vádlott a neki tulajdonított cselekményben?

Azután bekéri a szavazatokat. Először a legalacsonyabb rangú bíró, *Beauvais* százados szavaz. Utána sorrendben *Parfait* százados, *Merle* de *Bréon* és *Profillet* őrnagyok, azután *Bronquart* alezredes és végül *Jouaust* ezredes szavaznak.

Marasztaló ítéletet csak is öt szóval kettő ellen lehet hozni. Mihelyt három bíró nemmel szavaz, az ítélet felmentő. Ezt a felmentést úgy hívják, hogy: *minorité de faveur* (kedvező kisebbség).

Ha tehát a bírák szavazása után az eredmény a következő: 5 igen, 2 nem és az elnök is el akarja marasztalni, akkor nem szavaz és megvan az elmarasztaló ítélet, ha ellenben az elnök nem találja bűnösnek, nemmel szavaz és három nem lévén, az ítélet fölmentő.

Ha az ítélet marasztaló, akkor rögtön a büntetés kiszabása fölött határoznak. Az újabb szavazás előtt az elnök fölolvassa a büntető törvénynek az árulásra vonatkozó szakaszait. A büntetés kimondásához ugyanolyan szavazati arány kell mint az ítélethez.

Miután megszerkesztették az ítélet szövegét, a bíróság belép a terembe és állva marad. Az elnök állva elkezdi az ítélet fölolvását:

— A francia nép nevében!

Az őrség tiszteleg, vigyázzban áll és az egész közönség föláll. Azután következik az ítélet.

HIREK.

Akasztott ember kötele.

Prenons toujours la corde, C'est du bonheur pour la maison.

Az is lehetne a cím, hogy „börtönben ülő ember nyaralója,” — de ez jobban kifejezi azt, amit mondani akarunk. Ugy történt a dolog, hogy Tusnádon nagyon unatkoztak a fürdővendégek. Az uri vendégek. Valami mulatság csak kellett, tehát egy igen finom, gyöngéd gondolatuk támadt. Megkérték a főszolgabíró, hogy nyitassa ki az aradi börtönben ülő *Krivány* nyaralóját, ők majd megnézik. Így is eltelik egy délután. A főszolgabíró ugylátszik méltányolni tudja a gyöngéd gondolatokat, mert ki is nyitatta a nyaralót. A vendégek bevonultak, volt köztük két főispán, három képviselő, egy tanfelügyelő, meg egy főpénztáros. Fájdalom, nem találták oly fényes berendezésűnek a nyaralót, mint amilyennek képzeltek. Ez kissé leverő hatással lehetett rájuk, igazán nem szép a fürdőigazgatóságtól, hogy jobban nem mulattatja a vendégeit. Sétaközben aztán az egyik asztalon egy csomag tarokk-kártyát találtak. Mindenki vitt belőle egy-egy lapot emlékül. Mily subtilis gondolat.

Aradon pedig egy megtévedt bűnös ott vergődik a börtönében, mialatt a sirja fölött műtanrendőri bejárást eszközölnek az unatkozó nyaralók és megtépik a virágait — emlékül.

Nem tudjuk úgy precize megmagyarázni, hogy mi nem tetszik nekünk és bizonyára másoknak is ebben a dologban. Körülbelül úgy kell ezt érteni, hogy ha például minden cselekvésnek megvolna a maga illata, ez nem volna prima rózsailat. Nem mondhatjuk gyöngédtelenségnek, hisz az emberiség ellenségének: a sikkasztónak a villája nem szent hely. De ha semmi megbecsülni való nincs is azon a *Kriványon*, talán becsüljük meg benne a halottat. Meghalni oly nagy és titokzatos dolog, hogy le kell borulnunk a halál előtt, miatt ahogy csak ama gondolatok előtt borulunk le, amelyeknek nyitja ismeretlen a mi lelkünknek. És ha valaki el tudja magáról mondani, hogy: meghaltam, az iránt akármilyen esőpp részvétet, de érezni kell.

Hiszen nem olyan nagy dolog az egész, de mégis bánt. Hogy őszinték legyünk, jó gyomor kell hozzá. Körülbelül olyan jó, mint amilyen ahhoz szükségeltetik, hogy hazavi-gyűk emlékül egy akasztott ember kötelét. A babona azt tartja, hogy ez szerencsét hoz. Én mégse irnék ilyen kötél ügyében *Bali Mihálynak*. Tartsa meg magának. Aminek vége, annak vége. És hagyják békében vidám nyári társaságok annak a nyomoruságos szegény *Kriványnak* a villáját.

M. F.

Budapest, augusztus 10.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15 én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fürdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgálgon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címvaltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne néltóztassanak tehát egy rövid levelezőlappal.

Felhasználásról akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Személyi hírek.** A walesi herceg, mint Londomból jelentik, Marienbadba utazott. — **Abbasz** egyiptomi khedive ma a Safa-el-Bahr nevű egyiptomi királyi hajón Triesztbe érkezett és onnan este kizsárolással Bécsbe utazott.

— **A király születése napja.** A király születése napjának 69-ik évfordulóját a szokások kegyelettel állik meg augusztus 18-án a fővárosban. A budavári Mátyás-templomban ezen a napon délelőtt 10 órakor lesz a hivatalos főistentisztelet, amelyen **Vasary** Kólos hercegprímás pontifikál. Az istentiszteleten részt vesznek az állami és a katonai hatóságok képviselői, valamint az idegen államok konzulai. Miso után tisztelgés lesz **Szell** Kálmán miniszterelnök-nél a budavári miniszterelnöki palotában.

— **Kittüntetések.** A király Gáll Ferenc kuriai bírói címmel és jelleggel felruházott kecskeméti törvényszéki elnöknek, nyugdíjaztatása alkalmából, a bírói pályán szerzett érdemei elismerésül, a **Lipót-rend** lovagkeresztjéért, **Zsolnay** Károly szentesi állami főgimnáziumi igazgatónak, saját kérelmére lett nyugdíjaztatása alkalmából, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a **Ferencz József-rend** lovagkeresztjéért adományozta.

— **A német oszász Svédországban.** A német vadászlapok jelentik, hogy a német oszász szeptember 15-től 20-ig a Svédország déli részében fekvő **Skabersjö-uradalom** vadgazdagságáról híres bükkösében fog vadászni. **Gusztáv** svéd trónörökös szintén jelen lesz **Skabersjöben** ez alkalommal, mint gróf **Thott** vendége. A császárt a szolgálattelvő udvari vadászon kívül csak gróf **Eulenburg** udvari marsal fogja kísérsni, míg a kíséret többi személyzete a **Hohenzollern-yachton** Malmöben marad vissza. Mivel **Oszkár** svéd király a soneyi fegyvergyakorlatok bevégeztével **Halmstad** környékén szándékozik vadászni, valószínűnek tartják, hogy a két fejedelmi vadász egymással találkozni fog.

— **Beteg a pápa.** Csak pár nappal ezelőtt írtuk meg azt a hírt, hogy a pápa olyan jól érzi magát, hogy udvari orvosa, dr. **Lapponi** nyári üdülésre elmenekülhetett a római melegekből. S most egyszerre váratlanul az a hír érkezik, hogy hirtelen **aggodalmasra** fordult a pápa állapota. **Lapponi** telegrammban szólították vissza a beteg mellé s bár a Vatikán most sem tágit régi politikája mellett s tagadással igyekszik megtevesztetni a közönségné a pápa egészségi állapotáról téplált véleményét — tény az, hogy a pápa aggasztóan megbetegedett.

A triestzi „Piccolo” ezuttal az az ujság, amelyik cáfol. Ezt írja:

A nyár elején a változó időjárás miatt a pápa nem lakott a részére épített „IV. Leó tornya” nevű kis épületben. Mióta azonban nagy hőség uralkodik, minden reggel oda viteti magát és csak este tér vissza a Vatikánban levő lakására. A IV. Leó tornyában soha sincsen melegebb 20 foknál. A pápa a legjobb egészségnek örvend és naponként sok látogatót fogad, akikkel hosszasan elbeszélget, a nélkül, hogy a bágyadság legkisebb nyoma is látszanék rajta. **Lapponi** doktor, aki rövid szabadságáról visszatért, azt mondja, hogy a meleg határozottan jól tesz a pápának.

Ezzel szemben sokkal fontosabb az, hogy hogyan viseli magát a római **Messagero**. Ez az ujság kitűnően van értesülve minden a Vatikánt érdeklő dologban és ez az az ujság, amelyben a Vatikán cáfolatai megjelentek minden olyan hírel szemben, ami betegnek mondta a pápát. És most a **Messagero** is elismeri, hogy beteg a pápa.

Dr. Lapponi határozottan megcáfolja a pápa állítólagos rosszullétéről szóló híreket. **Lapponi**, aki augusztus 1-jén visszatért rendes szabadságáról, azt mondja, hogy a pápa nagyon jól van és rendes szokása szerint él. Néhány nap mulva megkezdí fél 8 órától 9 óráig tartó rendes reggeli sétáit is a vatikáni kertekben.

— **Harminczéves papi jubileum.** **Kriszán** Mihály, pápai kamarás, a Ranolder-intézet igazgatója, ma ünnepelte teljes eszében harmincadik évfordulóját annak, hogy vidéki állomásáról a fővárosba helyezték — mint kaplánt. **Kriszán** Mihály ebből a nagy időből huszonhat esztendő-töltött a józsefvárosi plebánián. Fényes tehetségével magára vonta **Vasary** Kólos hercegprímás figyelmét, aki 1895-ben **Kriszán** a budapesti központi papnevelő-intézet igazgatójává nevezte ki. Nemsokára azután a Ranolder-intézet képzőjéhez és polgári iskolájához igazgatónak nevezte ki a hercegprímás, ahol most is üdvös és hazafias szolgálatot tesz a székesfővárosnak.

— **Georgios Averof.** Görögországnak ismét meghalt egy nagy jölteveje: **Georgios Averof**. Szegény török szülőktől született Epirusban, s miután Kairóban bele tanult a kereskedelembe, hazájában csakhamar nagy vagyont szerzett. Nemsokára azután megkezdte gazdag adományozásait. Először is gondoskodott szülővárosáról, Messovaról, amelyre összesen félmillió frankot áldozott. Az 1868-iki krétai fölkeléshez ötvenezer frankkal járult hozzá, az athéni kadétskola javára hatszázezer frankot adományozott, a fiatal gonosztevők számára épített fogházra, amelyet az ő nevével neveztek el, háromszázezer frankot. **Rigos Geraios** és **Gregorius** patriárka szobrait az ő költségén állították fel, a politika építéséhez fél millió frankot adott. Földrendések és egyéb szerencsétlenségek alkalmával rögtön megnyitotta pénztárát a nyomor enyhítésére. Egész sor tudományos munkát az ő költségén nyomattak ki, így **Bernaclakis** nagy világtörténelmet is. Görögország nagy gazdasági válsága alkalmával három millió frank kölcsönt adott **Trikupisnak**, akitől némely hibái ellenére nem vonta meg támogatását. **Averof** nélkül az olimpusi versenyek sem jöhetnek volna létre. Az alexandriai görög hitközséget, amelynek haláláig elnöke volt, mindvégig támogatta. Megfizette adósságait, s templomot, iskolákat, kórházakat épített a számára. **Averof** nem házasodott meg és így családja tagjait bőségesen támogathatta. Hazaszeretetét végrendeletével is bebizonyította. Tizenhat-tizenhét milliónyi vagyonából hatodfél milliót egy hadihajó fenntartására és tengerészkadétk kiképzésére hagyományozott, félmillió frankot egy földműves iskola alapítására Larissában, ugyanennyit az athéni és a jóni szigeteken lévő csillagvizsgálók számára, százötvenezer frankot az athéni politika számára és kilencszázezer frankot a metsovi alapítványok fenntartására. Az alexandriai hitközség számára másfél millió frank jutott. A többi kilenc-tíz milliót a rokonság örökölte, javarészt kedvezenc unokáicsöse **Averof** képviselő. Halála nagy gyászt okozott az egész országban, a színházak zárva voltak, a trónörökös, a kormány, Athén városa, az egyesületek táviratban fejezték ki részvéteiket. Emléke épp úgy élni fog egész Görögországban, mint **Singrosé**, a másik nagy jölteve, aki a halálban megelőzte őt.

— **Uj egyetemi magántanár.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. **Bálint** Sándor erdélyi muzeum-segédörnek a kolozsvári egyetemen az *izelt lábnak alaktaná-ból* egyetemi magántanárá történt képesítését jóváhagyta s a nevezettel ezen minőségében megerősítette.

— **Petőfi emléke.** Az Országos Nemzeti Szövetség szeptemberben nagyszabású hangversenyt rendez a **Petőfi ház** javára. A hangversenyen való közreműködésre felkérlik **Jókai** Mór, **Jászai** Marit, **Blaiba** Lujzát, **Rákosi** Jenőt és **Bartók** Lajost.

A **Petőfi Társaság** a **Petőfi ház**ra való országos gyűjtés bevezetésére irodáját **Bartók** Lajos alelnök lakásával egy épületben (Szentkirályi-utca 22. II. em. 14. ajtó) helyezte el. Az iroda vezetésével **K. Kovács** Ferenc nyug. századost bízták meg.

— **Gyászmise.** A Boszniában és Hercegovinában vivott 1878-iki ütközetekben, a **Mária Terézia** nevével viselő 32. számú gyalogrezd elesett bajtársainak lelki üdvéért az engesztelő szent mise áldozatot augusztus 14-én, hétfőn délelőtt 9 órakor tartják meg a budavári helyőrségi templomban. Nagy katonai ünnepegség? Minek? Közkatánokról van szó.

— **Halálozás.** Vásonkeői gróf **Zichy** Zsigmond, **Khuen-Hédervary** Károly horvát bán sógora, hosszas szenvedés után e hó 7-én meghalt **Reichenhallban**. Gróf **Zichy** Zsigmond holttestét **Hédervárra** szállítják a **Khuen-Hédervary** család sírboltjába, ahol az elhunyt gróf **Zichy** Zsigmond neje már régebbi idő óta aluszsa álmát. Gróf **Zichy** Zsigmond egy **Angelika** nevű leányt hagyott hátra.

Lattenberger Ágost, a budapesti ág. ev. gyülekezet tanítója, az Eötvös-alapnak évek hosszú során át buzgó titkára, 9-én éjjel meghalt. Az elhunyt a gyermekirodalom kiváló művelője volt. Temetése 11-én délután 5 órakor lesz a kerepesi-temető halott-házából.

Bignio-Sipos Erzsébet írónő, az **Anyamasszony, Se-honnai, Vásonyi molnárlegény** népszínművek és több vígjáték szerzője, augusztus 7-én, hosszas szenvedés után meghalt.

— **Főhadnagy és munkás.** **Bécsben** a Praterben, mint tudósítónk jelenti, különös eset történt egy katonatiszt és egy munkás ember között. **Pöllinger** Tivadár főhadnagy ugy déltájban a Praterben biciklizett, amikor a Kronprinz Rudolf-sírassebből egy **Travnicssek** nevű munkás került elő és inzultálta őt. A főhadnagy éppen le akart ugrani biciklijéről, amikor a munkás egy kövel megsebesítette. Akkor **Pöllinger** kirántotta a kardját és halálos sebet ütött **Travnicssek** fején. Nagy néptömeg verődött össze, amely először a főhadnagy ellen fordult felháborodásban, de amikor az emberek megtudták a történeteket nyugodtan elszéledtek.

— **Nem akarnak néni lenni.** Szolnok, Magyarországban az a városa, ahol a hosszu és általános duruzsolás végre hangos szóvá változott. Arról van szó tudniillik és nemcsak Magyarországban, hanem széles e hazában, hogy hogyan szállítsa meg a gyermek a tanítónót az iskolában. (A tanítóról is volna szó, de ez a kérdés nem került még dűlőre. A legtöbb tanító tudniillik tanár urnak szállítanak a gyermekek, a legnevesebbet tanítóbácsinak s a keittő között van az a százalék, aki tanár se akar lenni, bácsi se, egyszerűen urnak marad.) A szolnoki közvélemény a két véletben mozog és a pártok a **Nagysád** és a **Néni** körül csoportosulnak. Az egyik párt azt követeli, hogy a kis lányok előkelő magas személyiségnek tekintsék a néni, akihez illendő titulus nélkül közöledni nem lehet. A másik párt pedig azt mondja, hogy a nagysága ne üljön magas paripára, hanem arra a pár órára, amit család nélkül tölt el a gyermek, az anyja helyett anyja, nénije legyen a gyermeknek. S csodálatosképpen ez a párt — a kisebb. S akik nagyságak akarnak lenni nemcsak a cselédek, hanem az iskoláslánykák előtt is, azok a tanítónők. Hát ez bizony kórkép — s kórkép is. Betegség a rangkérdés azon a pályán, amely önfeláldozást, odaadó szeretetet követel a gyereknéppel szemben. Hogyan is lehet beszélni arról, hogy nagysága-e a tanítónő vagy néni? Aki méltóságot akar, az ne legyen tanítónő, aki pedig igazán tanítónő, az szivesebben nénije a gyermekeinek, mint a nagyságja.

— **Dreyfus tagad!** A **Figaroban Capus** kifigurázta azokat, akik **Dreyfus** folytonos tagadásában rossz jelt látnak. A karcolat így hangzik:

Egy Dreyfus-ellenes: Hamar adja ide a tudósítást! Öt perc alatt megmondom végleges véleményemet **Dreyfus**ról.

Egy másik: Itt van!

Az egyik (rápillant): Persze, hogy tudtam!

A másik: Mit tudott?

Az egyik: Mondtam, hogy tagadni fog! **Nindig** mondtam, letagadja, hogy ő írta a borderót.

A másik: Valóban.

Az egyik: Tessék! **Tagad!** **Pompás!** Szavamra mondom, ezt nem hittem volna...

A másik: Olvassuk csak tovább.

Az egyik: Olvassuk... No de ez már hihetetlen! Ez valószínűleg örült. Még azt is letagadja, hogy eladta **Németországnak** a **Robin-bombát**.

A másik: Igazán?

Az egyik: De ez még semmi... Az elnök azt kérdezi tőle, hogy volt-e 1894-ben **Brüsszelben**. Hát nem tagadja? Azt kérdezik: igaz-e, hogy kokottokkal lumpolt? — tagadja. Igaz-e, hogy német tiszteknek eladta a puskák terveit? Ezt is tagadja. Ez már nem gázság, ez ügyetlenség. Ez az ember, ugy látszik, azt akarja, hogy halálra ítéljék!

A másik: Hát mit gondol, hogy kellett volna cselekednie?

Az egyik: Nyugodtan be kellett volna vallania, hogy ő írta a borderót, eladta a **Robin-bombát**, és és lányokat tartott ki azon a pénzen, amelyet **Németországtól** kapott árulásaiért. Így talán még megmenekedhetnék...

— **Házasság.** **Ellek** Gyula **szászvári** kereskedő eljegyezte **Lobstein** Teréz kisasszonyt **Gyula-Fehérvárról**.

— **Meglopott grófné.** **Pétervárról** táviratozzák, hogy gróf **Szaladoff** gárdaezredes nejét ma Tura és **Bel** állomások között, amint a grófné egy első osztályu kupében aludt, kirabolták. Elraboltak tőle egy **hetvenezer rubel** értékű gyémántot és tizezer rubel készpénzt. A lopással két elegáns öltözött embert gyanúsítanak, a kik szintén abban a szakaszban utaztak.

— **Időjárás.** Az országos meteorológiai-intézet jelentése szerint tegnap az egész országban esett és sok helyütt zivatar is volt. Ma reggel az ég derült volt, élénk északnyugati szél fújt és a hőmérséklet jelentősen süllyedt.

— **Leszámolás a kontóval.** Egy marosvásárhelyi szegény ember tartozott a boltban tizenegy forinttal. A sarki boltban, ahogy ez már szokásban van a szegény embereknél. A boltos várt is türelmesen, de egyszer eladta a boltot egy új embernek, átadta neki a követeléseket is, tehát **Lénárt** József, az adós uj kézre került. Az új boltos, bizonyos **Soós** Ede nevű ember — erélyesen hajtotta be a tartozásokat. Egy kicsit kegyetlenül, ugy is lehet mondani, amint ezt a **Lénárt** József esete mutatja. A tizenegy forint fejében ellicitáltatta a szegény ember butorait. Ebből az árverésből nyolc forint folyt be, de nem a boltos zsebébe, hanem a költségekre. Arra másik licitáció következett. A szegény kis lakásban már semmi se volt, de megtudta a boltos, hogy künn a határban van **Lénártnak** egy feles földje. A más földje, amit felében megdolgozik nem is ő, hanem a felesége meg a gyermekei. Most arra tüztek ki licitációt,

amit ez a kis földcske termelt, illetőleg a termésnek arra a felére, ami a Lénárté lesz az aratás után. Ez pedig halálos csapás a szegény embernek, a fele termés arra való, hogy a gondokban valamiképp segítsen a megmunkálóján. Egy téli malacot kövérre lehet hizlalni vele, abból télen élni lehet, míg az ácsmesterség szünetel... Tudniillik Lénárt József ácslegény, akinek csak addig van munkája, míg le nem hull a hó. Azért hát nagyon elkeseredett azon, hogy nem elég az, hogy elvették a butorát, hanem most már a felesége meg a gyermekei egész esztendei munkájának hasznát is más látja. Elment kapitulálni a boltost. A boltos goromba volt, Lénártban lassan-lassan felforrott a vér — s beleütötte a kését. A városban hamar híre futott az esetnek s tagadhatatlan, hogy a részvét az ácslegényé és nem a boltosé. Szóval, méltóztassék sietni azzal a törvénnyel, ami olcsóbbá teszi a végrehajtást, mert szerencsétlen dolog ugyan az is, hogy a boltost egy szurással fizeti ki az elkeseredett adós, de van a Lénártoknak egy kis joguk arra, hogy elkeseredjenek. Az adósságot meg kell fizetni, de nem háromszorosan.

— **Lopások egy katonai raktárban.** Ma északa elterjedt a híre annak, hogy a külső váci-uton lévő katonai ruharaktárból *vagy százezer forintot érő* egyenruhákat loptak el. A katonai hatóságok névtelen följelentés érkezett s erre nyomban megvizsgálták a raktárt. Kitént, hogy csakugyan hiányzik sok ruha, de a lopott jószág csak *háromezres* forint értéket képvisel. A rendőrség is megindította a nyomozást. A tolvajt egy őrmester személyében már kézrekerítették. Cinkostársait még nem fogták el.

— **A turócszentmártoni gyűlékezésről** Turócs-Szentmártonból tudósítók az ottani lezajlott pán-szláv sokadalomról még a következőket jelenti: A bankett, amelyen mintegy háromszázan vettek részt, azzal kezdődött, hogy *Francisti* János, aki az asztalfőn Hurban Szvetozárné, a 48-as Hurban tót nemzeti hős özvegye és Kmety András között foglalt helyet, fölállott és ezeket mondotta:

— Minden igaz tót, midőn asztalhoz ül, istenéhez imádkozik, kövessük ezt a nemzeti szokást.

Erre a társaság fölállt, a színház kárpítja föl-lebben (a bankett a színházban volt) s előttünk állt a hatvan tagú hőlgyek és urakkal álló dalos kar. Melioskó karnagy intésére a dalos kar rágyujt a *Otose nasz izse jesi nebesikre*, az ő szláv nyelvű mezenésített miatyánkra, amelyet áhitatos csendben hallgatnak. Szünet után *Csonka Pál* bandája a *Hej szlováci* barci nótát huzza s egyszerre újra lelkesen ugrik föl a társaság és együtt énekel a szöveget. A királyra mondott pobárköszöntőben *Francisti* hangsúlyozza, hogy a tót népet szerető királyra mond áldomást.

Ezután sorban lelkesebből lelkesebb tanszokat mondtak, különösen nagy hatást kelt *Hlinka* András szlávcsai plébánosnak beszéde, aki a Zsivena tagjait éltette, azokat, akik a tót nemzeti érzést ott-honkban, a nemzeti közérzület talaján, legintenzívebb földén és úgy munkálnak, hogy ezért nem is lehet agitatorokként fogságra vetni őket. Hangsúlyozta, hogy a Zsivena tót nemzeti ügy akkor keletkezett, amikor a Matica elkobzása és a tót gimnáziumok becsukásakor *Tisza Kálmán* kimondta a nagy szót, hogy: moriamur. (Viharos tetszés.)

Nagy bővvel szólaltatták meg *Mudrony* Pált, aki lelkes örömmel jelentette ki, hogy nincs abban igazsága a magyar sajtónak, mikor azt hirdeti, hogy a tót kérdés kimerül néhány agitátorral. (Viharos tetszés.)

Közben a zenekar mindég nemzeti dalokat játszik, mégis azt az ötletet jutalmazták hangos zsviókkal, amikor *Francisti* király-tószta után a cseh himnusz játszott. Nem volt vége-hossza a lelkes zsviózásnak.

Amikor Hurban Szvetozárné belépett a terebe *Francisti* karján, a szép matronát tüntető tisztelettel vették körül.

Skolik *Endre* jelenti, hogy a Zsivena Nő-Egyesület, míg háztartási iskolát alapít, ennek tanítónőit cseh földön kiképeztetni. És egy magát tanpályára szánt urhölgynek 200 forint stipendiumot ajánlott föl. Ugyancsak a Zsivena kimondta, hogy *nők olvasótára* alatt az olcsó könyvtár mintájára tót folyóiratot indít.

Dél előtt volt az ifjusági egyesület alakuló közgyűlése *Horváth* Cyrill előnklete alatt. Az ifjusági szervezett módon akarja kezébe venni a mozgalmat. Vezető emberük *dr. Blahó* Pál szakolcai orvos. A prágai egyetemet végző intelligens tót ifjuság ugyanis az ifjusegek politikai sikereitől megrészegedve tüzes harcot indítottak az öregek ellen s lapot is alapítottak, a *Hlaszt*. *Markovics* vágujhelyi orvos indítványozta, hogy miután az öregek nagyon langyosak, az ifjuság álljon élére olyan mozgalomnak, amely azt célozza, hogy az alsó tót népet föl kell emelni

politikai jogairak a tudatára. És ezt tehetik kultur-eszközökkel: kiadványokkal. E reből a mozgalomba kellett vonni minden párhívet, mert a cél érdekében nagy anyagi erő megszerzése szükséges.

Az erdei kirándulást, a harmadik nap programját elmosta az eső. E helyett a Domban maradt volt, amelyen *Horváth* Mari szavalt s a dalos kör nemzeti dalokat adott elő, köztük Isten a világok alkotója kezdetű tót himnusz.

Osütörtök este *Turóc-Szent-Márton* újra osendessé vált. A tagok mind elutaztak.

— **Öngyilkosság idegenben.** *Bécsből* jelenti tudósítók: Az itteni rendőrséget értesítették tegnap, hogy egy S. József nevű budapesti előkelő kereskedő *Reichenhall*-ból való elutazása után öngyilkosságot követett el. Az illető hatvan esztendő s *Reichenhall*-ból *Salzburga* igyekezett. Ékszerreit, értékpapirjait, ötszáz forintnyi készpénzt és állandó *ősbudavári jegyét* becsomagolta és baza küldötte feleségének *Budapestre* s levélben bejelentette, hogy megváltik az életétől. Az itteni rendőrség átadta detektívjeinek S. arcképét és utasította őket, hogy kutassák fel. Az egyik detektív mindössze csak azt jelentette, hogy *Mödlingben* Bécs mellett látta nemrégiben.

— **A ronnai tárgyalásról,** amelynek fázisait a mi közönségünk is nagy érdeklődéssel kíséri, a *Telefon* *Harmadik* távirati jelentések alapján, naponta már a délutáni és esti órákban részletes tudósítást olvastat fel. E felolvasások kezdetét a *riadójel* tudatja.

(x) **Ősbudavára.** *Bokody* Antal színtársulata holnap esti 8 órakor a *Korvintéri* színpadon *Molière* *Képzelt betegjét* hozza színre, oly fényes kiállításal és oly berendezéssel, mint amilyenben ezt a nagy-szerű művet itten még nem adták. A címszerepet *Bokody* Antal igazgató játssza, aki betöltötte és rendezte a darabot. A táncokat *Holzer* balletmester rendezte. 5, 4, 3 és 2 frt 50 kros páholyok az egész napon át megrendelhetők az igazgatósági irodában.

(x) **Katonaság és cigánymuzsika — otthon.** Holnap (pénteken) este 8 órától 11 óráig a *Telefon* *Harmadik* felváltva *katonaságot* és *cigánymuzsikát* fog közvetíteni hallgatói szórakoztatására.

Hentzi.

Budapest, augusztus 10.

A Szent-György-térről átköltözött Hentzi-szobrot holnap a katonai ünnepséggel avatják fel a budai kadétskola udvarán. Ez az ünnepség sokkal nagyobb szabásúvá nőtte ki magát, mint eredetileg tervezték. Hogy ez a kibővítés valami szerencsés gondolat volna, azt aligha fogja mondani a hadsereg leglelkesebb híve és a katonai afférek legnagyobb ellensége is. A katonai afférek kiélézését nem szeretjük és óhajtanánk tartanók, ha egyszer már végük szakadna azoknak a fel-felujló kérdéseknek, amelyekben a polgárság és a katonaság érzületét szembeállítják egymással. De éppen a békeség okáért szeretjük volna, ha elmarad ez a nagyobb-méretű ünnepség, amelyben a polgárság egy része provokációt lát.

Egy *Baross-utcai* vendéglőben ma értekezet volt, amelyen tüntetést készítettek elő a Hentzi-ünnep ellen. A utcai demonstrációkat általában nem helyeseljük. De éppen azért, mert szinte biztosra lehetett venni, hogy lesznek, akik az ilyen demonstráció alkalmát felhasználják, kár volt ezt az alkalmat megteremteni. Am szentelték volna fel azt a „*baross-élméket*” ott, a katonai épület udvarán, ahol a katonaság az ur, csendes házi ünnepséggel. Senkisémet szólt volna közbe. De lármát ütni vele igazán kár volt. A polgárság nem keresi az okot a katonasággal való civakodásra, de könnyen hajlandó provokációt látni. Nem mondjuk, hogy az ünnep rendezői ezt akarták, de hogy a látszatot nem kerülték eléggé, az egészen bizonyos.

A térparancsnokságtól ma a következő meghívót kaptuk:

Eintritts-Karte

für einen Vertreter der Zeitung *Budapesti Napló* zum Eintritte in die Infanterie-Cadetten-Schule am 12. August (Einweihung des Krieger-Denkmales.)

Diese Karte wolle beim Eintritte in die Cadetten-Schule, *Nordthor* (Radis-Gasse) vorge-wiesen werden.

Der Inhaber dieser Karte wolle sich während der Feierlichkeit in dem speciell angewiesenen Raume aufhalten.

4. Corps-Commando.

Der Generalstabschef:

Koller, m. p.

Oberst.

A katonaság hivatalos nyelve, sajnos, a német, erről ezuttal minek vesztünk szót? A térparancsnokság meghívója azonban nem hivatalos írás. A meghívó az előzéknévésnek a megnvitakozása.

Hát ez a meghívó, amely polgár embereknek, lapoknak szól, miért német? Kérem, kérem, hívjanak bennünket olyan nyelven, amelyet értünk.

A Hentzi-szobornak ünnepélyes felavatása ellen a függetlenségi polgárok tüntetésre készülnek. Az előkészítő bizottság ma értekezletre hívta össze a függetlenségi polgárokat, hogy a tüntetés módozatait megbeszéljék. A *Baross-utca* 45. sz. a egy kert-helyiségben több mint ötszázan jöttek össze.

A gyűlést *Gara* József előnk nyitotta meg. Az előkészítő bizottság nevében üdvözölte a megjeleneteket.

Utána *Hötvös* Károly országgyűlési képviselő beszélt. Szívem egész melegével — kezdte beszédét — jöttem a mai gyűlésre. Mert meleg szív nélkül ide jönni nem is lehet. Két évszázaddal ezelőtt *Rákóczi* szózata hangzott keresztül szép hazánk bércei közt, s arany kalászos rónáin: „felszakadoztak Magyarország sebei.” Jobban felszaggatják most a mi sebeinket. — Egy hőst, — úgy mondják, — ünnepelek, — ki nem a mi katonánk volt; akinek emléke szorosan össze van nőve a fővárossal; de nem azért, mintha azért csak egy szalmaszálat is keresztültett volna a másikon, hanem mert azt romba döntötte, barbár érzéssel napokon át bombáztatta. — Ide vezénylik ifjuságunkat; ifjuságunkat, mely a nemzeti hadsereg, mely a dicső honvéd nevet viseli. Ide vezénylik a magyar fiukat, hogy dicsőítse a fővárosnak, a hazának, a magyarságnak legnagyobb ellenségét. És mit tehet ez ellen a polgárság, melynek a hatalom eszköze nincs a kezében? Vagy mit tesz a hatalom levő magyar nemzeti kormány? Ha a hivatalos körök, a helyett, hogy az ünnepnek nevezett durva merénylet ellen tiltakoznának, még részvételükkel támogatják azt, — a polgárságnak kell felemleni tiltakozó szavát, hogy a nemzet e gonosz sérelmével egyet nem ért, hogy nem tartja azt magyarnak, hazafinak, ki azon az ünnepben részt vesz. A hatalom emberei most nincsenek itthon, azok pihennek, de itthon van a polgárság, itthon érző, vérző szívvel. Szerezzen hát dicsőséget a mi ünnepünknek ez a polgárság. Az az indítvány, hogy elesett dicső honvédeink emlékeit megkosz-ruzni menjünk, — kevés. Meg kell mutatnunk, mennyire tiszteljük mi azokat, kik a nemzet becsületének védelmében haltak hősi halált. — Nincs nemzeti becsület önértzet nélkül. Önértzetről nem mondatunk le, mert aki erről lemondott jövendőjének a jussát adta fel. Ezt az önértzetet támadták meg 13 évvel ezelőtt s akkor 20 ezer ember tiltakozott a Hentzi megkoszorúzása ellen; — ezt az önértzetet támadták meg 1892-ben s akkor 8 nap alatt megbuktatták a kormányt. A kísértet feltámadt s most minket rémítget. Nincs világosság az országban, mert különben nem jarna a kísértet, amelynek világa a csillagtalan sötét éjfé. Ne rémüljünk meg ettől a tehetetlen kísértettől, ne bujjunk el az elől, hanem tegyünk ellene; hisz van jóra való, hazafias polgárságunk, amely tud és akar tenni. A parancsszóra történő ünnepre dob, trombita és hangos zenezóval vonulnak fel a csapatok; miukat az önértzet kísér majd ünnepi utunkban. Ne röstelkedjünk, hogy kevesebben leszünk, mint amazok. A honvédszobor megpillantásánál megdobban honért lángoló szívünk, példánk elhat az ország legtávolabbi zugába is s mindenütt azt fogják mondani: vannak még *Budapest*en igazi polgárok. Ott, a szobornál, a magyar honvédektől azott *Budavárában* találkozzunk mi mindnyájan: polgártársaim!

Ezután *dr. Molnár* Jenő előterjesztette határozati javaslatát, amely többek között így szól:

Budapest polgárai és ifjai! Egy szóval se illessétek a Hentzi-ünnepre kivonuló katonákat! A Hentzi-szobor miatt egy csepp magyar vérek sem szabad folyni. Forduljatok el attól az ünneptől, nemzetünk megaláztatásának ünneptől. Tiltakozásunk legyen az az ima, amelylyel a Hentzi és társai által megölt magyarokért a magyarok istenehez fohászunk és az a koszoru, amelyet Hentzi diadalmas legyőzőinek *budavári szobrara* helyezzünk.

Hozzátok fordulunk végre, magyar katonák! Véreink e fekete-sárga zászlók alatt és a nemzeti lobogócs m. kir. honvédségben. Apanak s a testvernek természetes jogánál fogva szólunk hozzátok. Kivezényelnek titeket Hentzi és társai emlékezetének ünneplésére. *Budaváranak* falai alatt fogtok elvonulni a magyar nemzet megszégyenítésének piacára. Nézzetek fel *Budavárára!* Fél-század előtt itt minden követ, minden talpalatnyi földet Hentzi és társai által ki-ontott magyar vér öntözött, de végre diadalmas-kodtak a magyarok s kitűzték a varra azt a háromszínű nemzeti lobogót, amelyet most Hentzi emlékezte előtt fognak megalazni. Fél-század előtt a magyar nép ezreinek örömrivalgása üdvözölte a Hentzitől bevett *Budavár* tokán a nemzeti lobogót, most a magyarság milliói fognak pirulni, amikor ti, utódai, fiaí és unokái a fél-század előtti hős honvédeknek, kény-

telenek lesztek meghajtani akkor diadalmas nemzeti zászlókat a véres, átkos emlékeztető Hentzi szobra előtt. Engedelmeskedjétek magyar szivek sugallatának is. Amikor imára fognak vezényelni benneteket, imádkozzatok azokért a magyar emberekért, a kiket Hentzi és társai félszázad előtt megölték.

Pártos Béla a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Fejezze ki a nagy értekezlet legmélyebb megbotránkozását a felett, hogy az ugynevezett Hentzi emléket a budai temető vagy bécsi arzenál helyett a budai hadapródiskola udvarába helyezték s az alkalmalmal folyó évi 1899. évi augusztus hó 12-én az intézők még felavató ünnepélyt is rendeznek;

mondja ki, hogy ez ünnepelés által pártkülönbség nélkül minden magyar honpolgár hazafias érzetét a legérzékenyebben megsértik, mely sértés annál bántóbb, mivel még a magyar kir. honvédség is kényszerítette az ünnepelésben való részvételre, min mit sem változtat az, hogy az egész nemzet elleni durva merényletet „a katonai ünnepély” hamis cége alatt rendezik;

kijelenti a nagy értekezlet, miképp a XX. század hajnalán s az általános védkötelezettség korában a „katonát” a „polgártól” élesen és kasztszerűleg elválasztani egyáltalán nem szabad, lekeresésbe szabad pedig a hon védelmére hivatott katonát hazaelles ünnepnek botor megtartására felhasználni;

mondja ki végre a nagy értekezlet, hogy a népképviselőktől, leginkább azonban az ország politikai jogai fölött első sorban örökös köteles 48-as függetlenségi pártiaktól elvárja, hogy a kormányt a nemzet ellen elkövetett ezen büntös merénylet szomorú alkalmából az országgyűlés összehívásakor nyomban a legszigorúbban felelősségre fogják vonni és ha ki fogna tűnni az, miképp a kormány eme galád ünnepelés megakadályozása iránt kötelességének eleget nem tett, ugyancsak a kormány vád alá helyezését fogják indítványozni s hathatósan eszközölni.

Mind a két határozati javaslat elfogadása után még **Dienes Márton**, **Biró Henrik**, **Vig Viktor**, **Madary Gábor**, **Kardhorád Árpád** és **Hegedűs István** beszélt.

Fülvászlók a *szentesi* függetlenségi párt üdvözlő táviratát, mire **Gara József** a tiltakozó ünnep sorrendjét ismertette.

Szombaton délelőtt 8 órakor a Krisztina városi plébánia templomban gyásztisztizetelet lesz a Budavár védelmében esett honvédek lelki üdvéért, onnan felvonulás a honvédszoborhoz. A honvédszoborra babérkoszorút helyeznek két szalaggal, a fekete szalagon: 1899. augusztus 12.; — a nemzeti színűn pedig: *Hentzi diadalmas legyőzőinek*. — felirattal.

Dr. Csüllag Kálmán költeményének a fölolvásása után az értekezlet rendben szétoszlott.

Belgrádban.

— A szerb miniszterelnök a magyarokról. —

Belgrád, augusztus 9.

Se rosszat, se jót nem tudok Zimony felől, de irigylek valamit tőle. Azaz, hogy *valahit*. Egy potrohos, kis, szőke emberkét, aki rendőrniformisában folyton utban van Ujvidék és Zimony között, ha konspirációs szerek fujnak Belgrád felől, s megvizsgálja a határon átmenni akarók utlevélét. Nem pusztá formalitás ez és nem is szekatúra. Mert illik tudni, hogy a mi radikális szerbjeink Belgrádba járnak negotini vöröset és „szerb szerb” eszméket szivni magukba, a belgrádi forradalmárok viszont Zimonyt, Ujvidéket és Nagyikindát tisztelik meg azzal, hogy ott pánszláv ügyünkkel konspirálgassanak, s e városok nyomdai iparát különféle ríporatok nyomtatása által föllendítsék. A szerb és a magyar kormány tehát egyformán érdekében áll tudni, kik járnak ezt az utat. Ezért kell utlevél, s ezért bolyong vonatokon a zimonyi rendőrség legjamborabb külső, de legügyesebb tisztviselője, kit az ég vidám kedélyvel, mosolygós arccal és olyan emlékező-tehetséggel áldott meg, ami már szinte a csodával határos.

Egy pesti kollega utazott most velem, ki elfeledett utlevélet szerezni a belügyminisztériumtól. A coupé-társak jóindulatulag figyelmeztették, hogy ne vesztessé az időt, mert Zimonyból nem eresztik tovább passzus nélkül. Élénk aggodalom fogta el s csak abban reménykedett: hátha megismeri őt a zimonyi kis potrohos s tovább engedti utazni.

— Mikor látta őnt utoljára?

— Hat év előtt.

Általános derülttség. Naponkint legalább száz külföldi utas megy felé; egy év alatt tehát közel negyvenezer, hat év alatt biztosan vagy kétszázezer ember. Hogyan emlékezhetnék tehát arra, ki hat év előtt talán összesen háromszor vagy négyszer fordult meg a vonalon?

Es ime, Ujvidéken tul megjelenik a kis potroh, szétnéz a kupében és vidám barátságos *nevén* üdvözlő a kollegát. Rendőri kezét oly melegen talán még soha nem szorították meg s megkönnyebbült

sóhaj kísérte a vallomást, hogy az utlevél tévedésből otthon maradt.

— Óh, csak tessék bátran tovább utazni, — hangzott a válasz, — tudjuk, kikkel lehet kivélt tenni. Adja át, kérem, üdvözlőmet *Tatarovics* urnak.

Tatarovics ur?

A nevet talán nem, de a név viselőjét ismeri Európának minden olyan lakója, aki az utolsó tizenöt év alatt keresztül utazott Belgrádban. Tatarovics a szerb főváros pályaudvari rendőrfelügyelője és utlevélvizsgálója. Méltó kollegája a zimonyi kis potrohosnak. Bertillon antropometriai hivatala Párisban nem őriz annyi följegyzést a fiókokban, mint ez a komoly, de nyájás arcu tisztviselő a saját fejében. A kollegát ő is azonnal fölismerte s vidáman nyújtott neki kezét.

— Nincs passzus — sietett az programot fejteni.

— Pour vous, cela ne fait rien — hangzott a megnyugtató felelet s mielatt Tatarovics a vánterembe sietőktől elszedte az utleveleket, barátunk büszkén lépett ki Belgrád kövezetére minden irás és igazolvány nélkül.

Ugy-e bár, unalmas dolog ily kis emberekről beszélni?

Bocsássák meg, de előttem nagyon érdekesek, s úgy tűnnek fel, mint mintaképei az igazi tisztviselőnek. Vajha nekünk is lennének hozzájuk hasonló rendőrhivatlanokaink, kik roppant felelősséggel és fizikai merterheléssel egybekötött állásukban is tudnak előzékenységet tanusítani, s nem kötik magukat a szabályhoz, amikor attól eltérni nem vétkes mulasztás, hanem lekötelező udvariasság.

Hogy baj volt mostanság Belgrádban, szigorú utlevélvizitáció kívül a megsaporított katonai őrszemek és rendőri őrszerek is elárulják. Hosszu puskáján magasra tűzött szuronnyal lépdek — azaz csoszog vedlett bocsorában a belgrádi András. Oldalán kard, a kard mellett nagy revolver. Félelmes lenne, ha nem oly jámboran róná végig az utcákat s nem tekintene oly vágyakozó szemekkel a sőr-meg a kávéházak előtt ülők poharai felé. Siemens hatalmas villamos lámpái az ut közepéről éles világot vetnek a járdákra. Tíz óra elmúlt, de a Terrazza még élénk. A rekkenő hőség miatt csak ilyenkor lehet sétálni, s a szerb főváros szépei halk társalgással andalognak a terebélyes fák alatt, amelyek dus lombzattal árnyékolják a Fő-utca mindkét oldalát. A villamos tramway csilingelve kapaszkodik a lejtős uton fölfelé s az utast fogott fiakkerek jobb kövezethez méltó gyorsasággal sietnek a hotelek felé.

Egy csinos, emeletes palota nyitott ablakából fény árad az előtte levő parkra, ki az utcáig. A balkonn két alak. Az egyik az erősebb, vállasabb, neki támaszkodik az erkély korlátjának; a másik, a karcsubb, jobbánál áll tiszteletteljes tartással és látszik, hogy figyel szavaira. Meglebben mögöttük a nyitott ajtó függőnye, a villamfény egyenesen arckúra fölvel és megösmérjük *Milán* fiával, *Sándor* királylyal.

Kocsim gyorsan robot, de én hátrafordított fejjel nézem a kedves látványt, míg homály nem takarja el a balkont és a palotát. Így képzeltem én el magamnak ezt az apát és fiut, egy uralkodóháznak utolsó sarjait: gyöngéd közelségben egymáshoz. Mindig szerették egymást De mennyire vonzódnak most egymáshoz, midőn csak egy revolver-esőnek billenésén mult, hogy örökre elszakdjanak! Vajon miről beszélgetnek ott, a balkonen, letekintve a tikkadt esőndes éjszakába.

A belgrádi polgárságot még ma is élénken foglalkoztatja a mult hónapi merénylet, de mondhatom: mindenki átkozza Pasicéseket. A statárium miatt megcsappant a forgalom. Külföldiek különben is kevesen jönnek augusztusban, mert Belgrád klímája valóságos ekvatoriális: nappal lehetetlen egy fél óránál tovább mászkálni. A vidékiek pedig nem szeretik Belgrádot, ha mint most, minden utcasarkon rendőr áll, s a konak előtt nyüzsgő a sok katona talpig fegyverben. Ezért üresek a fogadók, s az éttermekben nines fogyasztója a „Bánffy-rostélyos”-nak.

Aprópó Bánffy, a mostani szerb miniszterelnök aligha jut magyarországi ex-kollegájának sorsára, *Gyorgyevics* Vladan energikus. De nem erőszakos ember, kit ellenfelei is kénytelenek tisztelni, mert egyedül uralkodójának és hazájának érdekeit tartja szem előtt. Ez nagy dolog és ritka kivétel Szerbiában, hol még a csillagok forgását is pártprogramok szerint óhajtának berendezni. Azt hiszem, a balkáni államférfiak közt nines Magyarországnak még egy őszintébb és okosabb barátja. Szinte fáj nekem, hogy danaszkozni hallottam a magyar sajtó allensz.

ges hangulata miatt. A külügyminiszter palotájában beszélgettem vele tegnap délután, feketekáv és cigareta mellett, hosszasán, bizalmasan. Ismertette a helyzetet olyan nyíltsággal, aminőböz nem vagyunk szoktatva saját államférfiaink részéről. Minden pöz nélkül társalog, de azért hanghordozása és eszmenete elárulja, hogy erős debatter-tehetség, okos fő és szilárd karakter. Magyarország barátságát és jóindulatát mindenek fölé helyezi.

Nalunk nem is sejtik, mily élénk figyelem kíséri Belgrád kormányköreiből a magyar sajtónak Szerbiára vonatkozó közleményeit, s mily fájdalmat kelt, ha rosszindulat, téves információ, vagy pletyka talál utat az egyes lapok hasábjain. Igaza van Gyorgyevicsnek, hogy nekünk nem kellene külföldi lapok nyomán írni Szerbia felől. Hét óra alatt Belgrádba jöhetünk és saját szemünkkel győződhetnénk meg minden felől.

Azzal a tudattal bucsuztam el Szerbia miniszterelnökétől, hogy Magyarország nem kívánhat egy szomszédos államnak megfelelőbb politikai vezért, mint amilyen Gyorgyevics Vladan. Jól esik tudni, hogy Milánon és Sándor királyon kívül van még barátja a magyar nemzetnek Szerbiában.

Milán érzelmei irántunk ösmeretesekek, de azért kíváncsi vagyok saját fölemmel hallani: mit mond a mostani dolgok felől? Nem kell sokáig várnom. Az imént vettem át egy udvari zsandár kezéből *Rasics* főmarsall levelét, melyben tudatja, hogy Milán király szivesen várja látogatásomat holnap déli 1/212-kor.

Majd beszámolok róla.

Hegyli Jenő.

Utasítások.

A rendőrség mai razziján száznegyvenkilenc embert állított elő, akik közül 47-et csavargás miatt megbüntetett, 8-at pedig eltoloncolt. A többieket pedig *rendes* foglalkozás és lakás-szerzésre utasították.

Kapitány: Ne beszéljen nekem, barátom, mert becsukatom. Tessék lakást szerezni. Tisztességes ember nem alszik a városligetben.

1. *Csavargó:* Lakást? Ugyan hol?

Kapitány: Annyi ház áll üresen. Tessék lakni. Különben mit beszélnek annyit. A törvény nevében utasítom, hogy lakják. Tovább.

2. *csavargó:* Én . . .

Kapitány: Maga foglalkozás nélkül kóvályog. Tessék állás után látni.

2. *csavargó:* Nincs.

Kapitány: Sajnálom. Ezenel utasítom önt állás-szerzésre. Tovább.

3. *csavargó:* Jelen.

Kapitány: Fiam, maga koldult.

3. *csavargó:* Vak vagyok, kérem.

Kapitány: Ezen könnyen lehet eggíteni. Majd adok én magának megvakulni. Hat kinek képzeli magát? Azt hiszi, hogy ez csak úgy megy? Ezenel utasítom önt a látásra. Negyedik!

4. *csavargó:* Itt vagyok.

Kapitány: Ön, öcsém, szintén koldult.

4. *csavargó:* Nincs lábam, kérem.

Kapitány (szellemesen): A hajónak sinos lába, mégis megy. Magán segíteni fogok, szemtelen. Utasítom, hogy növesszen lábat. Ugyan ki visel ma ily rövidre vágott lábat? Tovább.

Egy rendőr: Több nines.

Kapitány: Kár. Mennyi szép utasítást adhattam volna még! (*Elábrándozik.*) Ah, mily szép is ez a rendőri hatalom . . .

FŐVÁROS.

(*) **A közuti vasut tőkése.** A főváros április 12-iki közgyűlése elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszter által a közuti vaspálya lipótmézei és kelenföldi vonalaira vonatkozólag kiadott engedélyokiratban megállapított építési tőkét nem veszi tudomásul, mert ahhoz a főváros hozzá nem járult. Az ebben a tárgyban kelt felterjesztést a kereskedelemi miniszter elintézte és határozataról értesítette a fővárost. *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter rendkívül alapos és a kérdést egészen felülelő leiratában a főváros kérelmét elutasította. Annak konstataciója után, hogy a főváros álláspontja a vaspályatársaságnak engedélyokiratilag biztosított jogait egyáltalán nem érinti, mert az egyedül a kormány és a főváros hatásköri kérdése, a leirat kimutatja, hogy a főváros jogkörön kívül esik a vasuti tőkék megállapítása. A fővárosnak anyagi érdekei, amelyek a tőke megállapításához fűződnek, a kiadott engedélyokiratban tökéletesen biztosítva vannak, mert a főváros a műszaki felülvizsgálatban részt vesz és a felmerült éntémi kiadások elszámolás alá esnek.

(*) Adókövetés. A fővárosi VI. A kerület adókövető bizottsága holnap 11-én a raktár tételek A—K betűig, — az V. A kerület adókövető bizottsága pedig a külön idézettek és tegnapi elmaradottakra vonatkozó keresetadó javaslatokat tárgyalja.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Téli nagyon hideg van... A folytatását tetszik tudni, a vége pedig, hogy soha sincsen jó idő, mindig esik az eső. Valamiilyesfélélt konstatalhat a meteorologus odaát Ó-Budán is, a *Kisfaludy Színházban*. Téli a fűtést, világitást és a klasszikus darabokat egy-két mecenás hajlandósága sarkutató élvezte és most napról-napra tele a színház. Sőt — álljtok meg nap, hold és ti csillagok! — kicsiny a Kisfaludy Színház. *Kövesy Albert* pedig, akinek elvben szubvenció is jár a fővárostól, örömkönyveket hullat.

— Tíz hónapja vivok élet-halál harcot — írja a fővároshoz intézett beadványában — Ó-Budán, s találok olyan mértékű közönyvel, hogy előadásaim jövedelméből esténként még a rendőri díját sem tudtam kifizetni. Arra kérem tehát a tekintetes tanácsot, engedje meg, hogy a *Kisfaludy Színház* földszinti lámlászkái mellé rendkívüli esetekben egy-egy külön székelt helyezhessek el, mert hiszen a járó hely ott ugy is jóval szélesebb, mint azt a szabályok megkövetelik...

Szóval optimista volt, aki a Kisfaludy Színházat berendezte, sok, sok nézőre számított, de arra álmában sem gondolt, hogy eljövend majdan egy kor, amidőn aggok, fiatalok, gazdagok, szegények, erősek és lábadozók ajakán egy óhaj rebben:

— Nézzük meg a Szulamíthot! Óh, a Szulamíthot!

Tessék megengedni, kérem, urak, azokat a külön helyeket. És lehetőleg ne elvben.

** K. Kopácsi Julika vendégjátékai. A külföldre szakadt primadonna közelebb meghívást kapott Berlinbe, hogy a *Denevér* Adél-szeropét kilencszer játssza el. A művésznő azonban nem fogadta el az ajánlatot, mert szerződésai a teplitzi, franzensbadi és marienbadi színházhoz kötök.

** Fővárosi Nyári Színház. Pénteken *Jókai Mór Aranyembere* kerül színre a budai szinkörben a következő szereposztással: Timár Mihály — Szakács Andor, Teréza — Kissné, Trikalin — Hevesi Gábor, Noémi — Tárnoki Giza, Athalia — Szilágyi Berta, Timea — Czike Valéria, Krisztyán — Pataki Béla. — Szombaton a *Nelantsvirág* kerül színre; *Makó* igazgató ebben régi jó szerepét, az örnagyot játssza, amelyet a fővárosi közönség a Népszínházból ismer.

** Zilahai Bártfán. Az Eötvös-alap Ahaszvéra *Zilahi Gyula* tegnapelőtt Bártfán tünt fel és rendezett kintünnen sikerült hangversenyt, természetesen ismét az Eötvös-alap javára. A közönség zsufoflásig megtöltötte a Vigadó nagytermet és zajos ovációkban részesítette a Nemzeti Színház zseniális művészt.

** Uránia színház. Az *Uránia* tudományos színház egyesület tudvalevőleg a Kerepesi úti volt *Oroszi múlató* helyiségét akarja saját céljaira átalakítani. A tervek már be is mutatták a fővárosi tanácsnak, s most a középítési bizottság vizsgálta át azokat. A bizottság a mérnöki hivatal véleménye alapján az átálakításra szóló engedelem megadása mellett nyilatkozott, mert bár a kismemelt helyiség színház céljaira nem igen alkalmas és három oldalról épületek környezik, még is a tudományos vállalat kívánalmainak megfelelő, mert ez nem rendes színházat kíván belőle alakítani, hanem kisebb közönség számára szolgáló helyiséget. A tervek most a színházvizsgáló bizottság elé kerülnek.

** Sarah Bernhardt Rennesben. Az isteni Sarah nemcsak a színpadnak, hanem a reklámnak is művésznője. Amikor az egész világ szeme Rennes felé tekint, ahol a Dreyfus-pör utolsó felvonása játszódik le és tout Paris odasereglik a világhírűvé vált kis városba, akkor Sarah Bernhardt részt kér az érdeklődésből. A jövő héten a rennesi színházban eljátssza a *Kaméliás hölgyet*.

** Hangverseny. *Környicán*, mint onnan írják, változatos hangversenyt rendeztek a minap ott idező művészek. A hangversenyben szerepelt *König Renée*, budapesti énekesnő, aki *Bárdossy Irén* kintü zongorakísérete mellett több klasszikus dalt énekelt s kiváló hangjával oly nagy tetszést aratott, hogy a sok zajos tapsra magyar nótákkal kellett még kedveskednie. *Bruk Gyula* debreceni zerekadémiai tanár saját szerzeményéből játszott el néhányat zongorán kiforrott művészetével s *Győző Lajos*, a Vigaszínház tagja felolvasással, monológgal és koplékkal járult hozzá a sikerült művészetéhez. Az előkelő közönség mindvégig lelkesen ünnepelte a szereplőket.

** Udvari színház Athénban. György görög király magánpénztárából támogatja az athéni udvari színház építését, amely ennek következtében gyorsan halad előre. A belső berendezés 250.000 frankba kerül. Ezer ülőhely van. A játékrendet a király maga határozza meg a Comédie Française mintája után. A színházban csak eredeti darabokat vagy idegen klasszikus darabok fordításait fogják játszani.

** A Hugenották profetanője. A világhírű ten-gerezh-írónak, Pierre Lotnak ily című ötfelvonásos színműve legközelebb Berlinben színpadkerül. A darab hősnője egy fiatal protestáns leány, akit a nantesi ediktum megszüntetése után (1685-ben) családjával együtt Hollandiába üldöznek.

** A Dugonics-Társaság pályázata. A szegedi Dugonics-Társaság pályázatot hirdetett egyfelvonásos szindarabra. A pályázat július 31-ikén járt le. Erre az időre összesen hatvan pályamunka érkezett be. Az elbuzsáztatásra kifizűtt pályázatra pedig negyvennégy.

** Perosi új oratoriuma. Perosi *Nativitá* (Jézus születése) című oratóriumát szeptember 12-ikétől 20-ikáig adják elő Milanóban. Az előadásra Orcesi (szoprán), Zanon (alt) énekesnőket, Brasi (tenor) és Kateshmann (bariton) énekeseket szerződtettek.

** A Pernaahajder Budapesten. Wagner Siegfried a bayreuthi díszelőadások alkalmával azt a kijelentést tette, hogy az őszszel Budapesten színpadkerülő operáját, a Pernaahajdert a bemutatón ő maga fogja dirigálni.

** A bayreuthi tapsok. Bayreuthban a *Parsifal* első felvonása után a tapsolókat a közönség nagyobb része lepisszegtte. Most ennek a püsszegésnek hivatalos magyarázatát adja Wagner Cosima asszony és kijelenti, hogy Wagner maga óhajította, hogy az első felvonást, amely lassan elhaló hangokkal fejeződik be, ne kövesse taps. Viszont azonban a második felvonás zajos befejezése kívánja a tapsot.

** Vidéki színészet. *Bárdi Lajos, Rakodczai Pál* színtársulatának tagja, saját kérelmére a téli szerződés alól felmentetvén, feleségével együtt *Kunhegyi Miklós* jónévű színgazdához szerződött mint színész és rendező. — Hódmező-Vásárhelyen nagy erkölcsi és anyagi sikerrel játszik *Krecsányi Ignác* kintünnen szervezett társulata. *Erkel Hunyadi László* ját adták díszes kiállításban és kintü rendezéssel. A szereplőket *Ador Juliskát* (Szilágyi Erzsébet), *Békési Gyulát* (Gara), *Andai Blankát* (Mária) *Bezei Györgyöt* (Hunyadi László), *B. Szabó Józsefet* (László) zajos tapsokkal és a felvonások után többszörös kihívással jutalmazta a közönség.

MŰVÉSZET.

□ **Petőfi az ezredévi emléken.** Az Andrássy-uti ezredévi emléken, melynek arkhitekturai része most épül, több szoboresoportozat és dombormű lesz. Árpádon és a vezéreken kívül ott tognak állani nemzeti nagy királyaink és fejedelmek szoboralakjai s meg lesznek örökítve hazai történelmünk kimagasló mozzanatai. *Zala György*, az emlékmű tervezője, a Petőfi-ünnep hatása alatt elhatározta, hogy az emléken megörökíti Petőfit, még pedig a segesvári csata keretében. A művész már hozzá is fogott e jelenet mintázásához.

□ **Daudet szobrai.** Párisi levelezőnk írja: „Ma meglátogattam *Falguière*t és *Saint-Marceaux*-t. Ez a két híres szobrász most fejezte be *Alphonse Daudet* szobrát. *Falguière*re műve Nimes városát fogja díszíteni; pompásan eltalálta rajta a művész *Daudet* felejtethetlen tekintetét. *Saint-Marceaux* munkája egy párisi sétaterre kerül. A költőt ülő helyzetben ábrázolja, amint melankólikus pillantással néz el a messziségbe, egy olajfatorzsra könyökölve. *Falguière* most dolgozik azon a reliefen, amely a nagy francia mesemondó siremlékét fogja díszíteni.”

□ **Gróf Wenckheim Béla lovasszobra.** A kormány megbizta *Fadrusz János* szobrászt, hogy készítse el gróf *Wenckheim Béla* lovasszobrát, aki lótenyésztésünk föllendítésében kiváló szerepet vitt. *Fadrusz Wenckheim* gróftól lóháton örökíti meg és a szobrot *Kisbőren* állítják föl.

□ **Orosz festő Budapesten.** *Kraveczenko* Miklós előkelő orosz festő és a *Novoje Vrenja* nagytekintélyű műbirálója egy heti itt idező után elutazott Budapestre. *Kraveczenko* bizalmas barátja *Zichy Mihály* nagy hazánkfának, az orosz cár udvari festőjének, s Budapestre azért jött, hogy a télen Péterváron rendezendő nemzetközi kiállításon a magyar festők részvételét biztosítsa. A művész *Roskovics Ignác* kalauzálása mellett fölkereste a kiválóbb festőket és szobrászokat. Tegnap *Strobl* Alajos bucsulokomát adott az epreskerti művésztelepen *Kraveczenko* tiszteletére, aki a magyar művészetről nagy elismeréssel nyilatkozott. Az orosz festő innen Velencébe, illetőleg Münchenbe utazott az ottani műkiállítások megtekintésére.

VIDÉK.

— (Az államrendőrség és a munkástörvény.) *Pestmegye* közigazgatási bizottsága mai ülésén a föntebb említett két dologgal foglalkozott. *Beniczky Lajos* alispán ugyanis fél éves jelentésében kifejtette,

hogy a főváros közvetlen környékének olyan rossz a közbiztossága, hogy a községek szervezett rendőrség helyett komoly szükség van az államrendőrség kiterjesztésére. Az alispán egyelőre *Szent-Lőrinc, Erzsébetfalva*, és *Soroksár* községekben tartja sürgősnek az államrendőrség föllállítását. Az alispán ezután a *munkástörvény revízióját javasolja*, hogy ez által az aratók munkabére rendezessék. A bizottság mind a két alispáni előterjesztéshez hozzájárult.

SPORT.

*. **A balaton-földvári sportünnep.** Arra a háromnapos sport-ünnepre, amelyet a *Magyar Athletikai Klub Balaton-Földváron* rendez, az előkészületek már javarészt megtörténtek. A egyes versenyszámokra már eddig is sok nevezést adtak le s ezekből látszik, hogy a résztvevők között ott lesznek a *M. A. K.* legkintübb erői. Így a keddi vívóakadémia nem kisebb rangú vívók jelentették be részvételüket, mint *br. Bothner Jenő, Fehér Edgár, Iványi Gyula, Majone Vincenzo, Mészáros Ervin, Orbán Pál, dr. Portelek László, Szűts Aladár és Tasnady Endre*, ugy hogy ez az akadémia valóságos fényes látványosság számba fog menni. Az első napon (vasárnap e hó 13-án) különösen magukra vonják az érdeklődést az *uszóversenyek* s ezek közül is főleg az 500 méteres *uszóverseny*, amelyben e tessedző sport bajnokai közül *dr. Gerber Ferenc, dr. Huszár Dezsó, Krémplés József és Tasnady Endre* fognak többet magukkal részt venni. Bizonyos mértékig az ujság ingerével hat majd a *hölgyek uszóversenye*. Eddig is tartottak ugyan már hazánkban e fajta versenyeket, de a *M. A. K.* versenye lesz az első, amelyben igazán és kizárólag az előkelő világ hölgyei, az elitbálok ünnepelt szépei fognak az elsőségért küzdeni. Az ügyesen összeállított programnak ez az egy száma elég vonzó erő lesz arra, hogy a *Balaton-part* fürdőtelepeiről s a fővárosból is összegyűjtsék *Földvárra* a gavallérokat, akiknek azután módjukban lesz a bájos győztest, meg természetesen a többi versenyző is megtáncoltatni a hétfői *Annabálon*. Hogy a földvári közönség mily szívesen látja a kissé egyhangu fürdő életnek ezt a felélénkítést, mutatja az a lelkesedés is, amelylyel elhatározták, hogy vasárnap teljes számban, ünnepiesen fogadják a *Budapest-B. Földvár-i* távolkerékpározás versenyzőit, akiket *Stankovits Szilárd*, a klub helyettes-titkára *automobilon* fog elkísérni.

*. **A Magyar Athletikai Klub** a balatonföldvári klubotthona és sporttelepén augusztus 13-ikán, 14-ikén és 15-ikén sportünnepet rendez. A versenysorrend a következő: 1. *Kerékpárverseny* Budapest-Balatonföldvár közt klubtagok számára. Indítás vasárnap, 13-ikán reggel 4 $\frac{1}{2}$ órakor a székesfehérvári országot 33 km. követő. Cél a klubház. 2. *Uszóversenyek* 13-ikán reggel 8 órakor: a) 500 méteres uszás klubtagoknak; b) 100 méteres, hölgyek versenye; c) 200 méteres ifjusági verseny a balatonföldvári nyaralók részére. 4. *Lawn-tennis versenyek*: a) Egyes verseny klubtagok részére; b) Kettős verseny hölgyek és urak (klubtagok) számára. E versenyek vasárnap délelőtt 8 órakor kezdődnek és naponta délelőtt 8—11, délután 5—8-ig folytatódnak augusztus 15-ig. 4. *Athletikai versenyek*: Vasárnap, 13-ikán délután 5 órakor klubtagoknak: a) 100 yardos sikkfutás; b) hármassugrás; c) 220 yardos sikkfutás-handicap; d) diszkoszvetés. 5. *Vívóakadémia*: kedden, 15-ikén este 7 órakor. Augusztus 14-én este táncestély.

*. **A tátra győztesek.** A tátra-lomnici meeting eddigi két napját négy sportsmann dominálta, eddig csaknem szokatlan rekorddal. A négy közül három istállótulajdonos: *Gróf Andrássy Tivadar, Geist Gáspár és Okolicsányi Ödön* főhadnagy, a negyedik a champion urlovas, *Kreutzbruck Zdenko*. *Geist Gáspár* a két nap alatt négy-, *gróf Andrássy Tivadar* három- és *Okolicsányi főhadnagy* két versenyt nyert, *Kreutzbruck főhadnagy* pedig, s ez már csakugyan ritka rekord, megnyerte a két versenynapnak mind a négy urlovas versenyt.

*. **Smith, Dreher** Antal jockeyja, az őszszel elhagyja Magyarországot s Németországba megy, ahol *Bleichröder* ismert bankár szerződtette a versenystállójához két évre. *Smith* új állásában 1500 font sterling fix fizetést kap évente.

*. **Az igazgatósági díjra**, mely a budapesti nyári versenyek első napjának fő száma, 26 lovat neveztek. Vannak a bejelentettek között elsőbbségi rangú lovak, mint: *Aruló, Timár, Sandwich, L'Astro, Malleser, Albatros, Leader* stb.

*. **A Kárpátdíj favoritja**, mint egy tátralomnici távirat jelenti, ismét *Royal Flush, Péchy Andor* lova lett. *Osztaléka* 2. míg a tegnapi favoritok:

Iro és Timár 3/4, illetőleg ötszörös pénzen állnak. Erősen fogadták legújabbban Ormessont, a krakói Derby másodikját, mely szintén ötszörösén áll.

Tátralomnici löversenyek. A tegnapiánál is jóval nagyobb közönség volt ma tanuja a tátrai meeting második versenynapjának, melynek szignaturája különben ugyanaz volt, mint a tegnapi versenyeké: kevés ló, mindamellét élénk játszókévd és elég érdekes finishek. A nap főszáma a lomnici handicap volt, melyben az volt a legérdekesebb, ami benne nem történt meg: az, hogy Szomorú, a versenynek heteken át favoritja, melyet fel is vittek Lomnicra, nem futott a díjért. A verseny *Silfide* győzelmével végződött s ezzel Frigyes főherceg, aki Féltony ménes álnév alatt futtat, gyorsan megnyerte első nagyobb versenyét. Érdekes, hogy a két első helyre két főherceg lova érkezett, amennyiben *Silfide* Ottó főherceg crackjével, *Allreuil fidel* volt kénytelen a küzdelmet megvívni. Harmadik a favorit *Miss Jeannie* lett, mely mellett *Silfidet* csak másodsorban favorizálták. A nap legizgatottabb finishe különben a handicapban volt, melyben Veloce, az egykori alagi ló elkezeredett küzdelem után rövid fejhosszal verte *Maltesert*, a Szent István-díj második favoritját. *Malteser* mindenestre jelentékeny teherelönnyel adott *Veloce*nak, e futása után azonban alig van még csak helyre is kilátása az István-díjban. A mai nap részletes eredményei a következők:

I. Szalóki díj. Díj 1200 korona. Távolság 1200 méter. Okolicsányi Ö. főhadnagy *Monplaisirja* (*Kreutzbruck*) első, gróf Andrassy T. Szemleje (Gömör) második, Kundl százados Clouja (*Brook*) harmadik. Itélet: 5 hosszal első, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 7.

II. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Andrassy T. *Veloceja* (*Gilchrist*) első, Mr. Newmarket *Malteserje* (*Hesp*) második, gróf Spaur főh. Dutya (*Sands*) harmadik, futott még: Szeszély II. Itélet: erős küzdelem után rövid fejhosszal első, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 13. Helyrefogadások: I. 25: 34, II. 25: 53.

III. Lomnici handicap. Díj 6000 korona. Távolság 1100 méter. Féltony ménes (*Frigyes főherceg*) *Silfideje* (*Poole*) első, Ottó főherceg *Allreuil fidelje* (*Wilton*) második, báró Königswarter H. *Miss Jeannieje* (*Adams*) harmadik, azután *Suada*, *Khismet*. Itélet: Ötönegyed hosszal első, öt hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 35. Helyrefogadások: I. 25: 39, II. 46.

IV. Poprádi díj. Díj 2500 korona. Távolság 2400 méter. Ottó főherceg *Vert-Vertje* (*Kapusek*) első, gróf Degenfeld Imre *Gohérja* második. Itélet: Küzdelem után nyakhosszal első. Totalizátor: 5: 6.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1300 méter. Gr. Andrassy T. *Forgója* (*Gilchrist*) első, lovag Lederer Sándor *Contras-a* (*Prudames*) második, Mr. Dorryt *Win some money-e* (*Sands*) harmadik, azután *Yvonne*. Itélet: egy hosszal első, hat hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 20. Helyrefogadások: I. 25: 44, II. 25: 64.

VI. Nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Geist Gáspár *Tolono-a* (*Gilchrist*) első, Blaskorics Elemér *Charmer-je* (*Prudames*) második, Mr. Black *Dunur-ja* harmadik. Aztán *Valletta* és *Bence*. Itélet: küzdelem után nyakhosszal első, két és fél hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 23. Helyrefogadások: I. 25: 61, II. 25: 34.

VII. Matláriházi handicap. Díj 1500 korona. Távolság 1600 méter. Geist Gáspár *Kékes-e* (*Kreutzbruck*) első, Liptay Béla *Nyíri bicskás-a* (*Gömör*) második, gr. Pejasevich Albert *Dolly-ja* (*Brook*) harmadik. Itélet: egy hosszal könnyen első, három hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 17.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Bérczi Béla párbaja.** A budapesti törvényszéken ma hirdették ki *Bérczi Béla* rendőrkapitány előtt a dr. *Schäffer József* ügyvéddel vívott párbajról szóló másodbírósi ítéletet. A kir. tábla Birczi büntetését háromnapos államfogházra szállította le.

§§ **Az uborkás pincér.** *Fischer József*, miután elköltötte a tél folyamán felszedett két krajcárakat, kétségbeesve járkált a főváros utcáin. Akkor akadt össze *Weisz Henrikné* asszonysággal, aki elhatározó befolyást gyakorolt reá azzal, hogy uborkával, zöld paprikával, snitlinggel meg egyéb ilyenekkel kereskedett. Elég szeszöszerű cikk — gondolta *Fischer* ur s rögtön kész volt a törvél.

— Uborka?! Az nekem nem derogál, sőt szeszöszerű. Beállok magához elárúsítónak... fizetésem?

— Tíz forint és...

— Jó. Eltölgadom.

Igy lett *Fischer József* pincér elárúsító a vásárosarnokban. Egy darabig vigan csinálta a dolgát, de azután fájt neki ez az egyhangu élet s holmi csintalanságokra gondolt. Egy napon így szólt *Weisznek*:

— Nagyasszony! Eladtam kétszáz uborkát. Adja ide hamar, viszem.

A nagyasszony örült s a tekintetével simogatta a *Józsit*, aki ilyen nagy üzleteket csinál. Még vilá-

cég lesz belőlünk, gondolta, s kiolvasta a kétszáz darab uborkát. *Józsi* pedig becsomagolta s vitte — szaladva vitte.

Ma volt a végtárgyalás ebben a nyári ügyben. Tiszára kiderült, hogy *Fischer* eladta az uborkát s az árából elment húszélni. A büntető törvényszék ezért a csinytevéséért hálásnak akart mutatkozni s három heti kényszerbűsítésre ítélte *Fischer Józsefet*.

§§ **A pofon.** Egy őszi estén együtt mulatott *Nickl Jenő Major* Ferenczel. Sokat ittak, sokat daltak s aztán, hogy megunták a szórakozás ilyen módját, nyakukba vették a fővárost. Természetes dolog, hogy nótársaságot is letek csakhamar. *Nickl Jenő* sehogys nem tudott megférni a bórénen s gorbáskodni kezdett az egyik leánnyal, majd meg, hogy ez nyelvedkedett is vele, meg is rugta. *Major* Ferencben több volt a gavallér-vér s pártjára kelt a bántalmazott leánynak, ami annyit jelent, hogy jól pofon ütötte *Nickl Jenőt*. *Nickl* erre a nem várt támadásra kést rántott s azt úgy szurta barátja nyakába, hogy az egy pár perc múlva elvérzett.

A törvényszék hat évi fegyházra ítélte *Nickl Jenőt*. Ma a kir. ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

§§ **A rém.** R. Ede magánhivatalnok különben nagyon boldog ember volt. Nem volt több gondja, mint akármelyikünknek s tán még sem eszerélt volna mindenkivel. Hanem volt egy kis ifjúkori kalandja s az bántotta, zaklatta, akárhová szökött is előle. *Laczkovics* Aranka, R. Edenek ifjúkori szerelme, valóságos kisérő réme lett, miután elhagyta. Természetesen vége-hossza nem volt a bűnügyi panaszoknak, amelyekkel *Laczkovics* Arankát akarta ártalmatlanná tenni. A büntető törvényszék el is ítélte a leányt zsarolás miatt egy napi elzárásra. Mit sem használt! *Laczkovics* Aranka folytatta a zaklatást. Most aztán a büntető járásbírósg végre is megunta a dolgot s elrendelte a kisasszony elmebeli állapotának megvizsgálását. A rém erre alighanem így gondolkodott: Hát biz' az lehet, hogy nem vagyok valami nagyon okos, de hogy olyan nagyon bolond volnék, az már mégsem igaz. Be is bizonyítottam! S bebizonyította avval, hogy megszőkött a fővárosból. Talán R. Ede ur örül legjobban a dolgok ilyen váratlan fordulatának.

§§ **A gyermekkinzók.** Ismeretes annak a szerencsétlen fiúnak, *Wohlschein* Bélának a tragikus sorsa, akit szülői, illetve hozzátartozói minden áron el akartak láb alól tenni, hogy megmenekedjenek a tiltott viszony elől bizonyítékától. Az alig hat éves fiút hónapokon keresztül ládában tartották elzárva. A rendőrség közbelépése végre kiszabadította a gyermeket, akinek az apja egy fővárosi rendőrkapitány, rettenetes helyzetéből s egyuttal megindított a vizsgálatot a gyermek anyja *Jellinek* Lipőné *Wohlschein* Julcsa, továbbá özv. *Wohlschein* Ignácné s leányai *Wohlschein* *Matild* és *Malvin* ellen. A büntető törvényszéknél a gyermekkinzók ellen *gyilkossági kísérlet* címén folyt a vizsgálat s *Drill* Béla vizsgálóbíró indítványára valamennyi terheltet vizsgálati fogságba helyezték. A vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot s a letartóztatott védői kérték a törvényszéket, hogy helyezze *Wohlschein* né és leányait szabadlábra, mert most már nem forog fenn az az indok, hogy meghusithatnák a vizsgálatot. A törvényszék nem adott helyt a kérelemnek, mire a védők megfélembeték az elutasító határozatot a táblához. Ma referálta a királyi ítélőtábla szűnieti büntető tanácsában *Tolnai* Antal bíró a szabadlábra helyezés iránti felebbezést. A tábla helyt adott a védők kérelmének s elrendelte *Wohlschein* né és leányainak szabadlábra helyezését, ami ma délben meg is történt.

§§ **A tyúk is kikaparja.** A *Sznopko* Samuék udvarán addig-addig kapirgált a tyúk, míg kikapar-gálta a háziasszony leánykórü bünreit. *Sznopko* Samu-né ez a tyúk juttatta a törvényszék elé, ahol sirva vallotta meg, hogy ő temette oda a kis gyereket, nehogy az ura megtudja, hogy bukott leány volt a felesége. A törvényszék két évi fegyházzal büntette meg *Sznopkóné*t. A királyi ítélőtábla pedig ma helybenhagyta ezt az ítéletet.

§§ **Kis tolvajok.** *Zoller* István lakatos inas május 24-ikén zárat javított *Barnet* Józsefné lakásában. Munka közben egy fiókot nyitott ki s kiloptott belőle egy piros ékszerdobozt, amelyben aranyórát, láncot és gyűrűt talált. A tolvaj két belvárosi zálogsnál hatvan forintot szerzett a lopott ékszerekre s vigan fűtyörésze ment haza felé. Útközben összeakadt *Wolkendorfer* *Henrikkel*, egy tizenkét éves fiúval s eldicsekedett a pénzével, végül pedig egy koronával ajándékozta meg. A rendőrség könnyen nyomára jött a lopásnak s *Zoller* ma kis büntetésével a bíróság elé került. A büntető törvényszék szűnieti tanácsa Czárán táblai bíró elnöklésével *Zollert* lopás, *Wolkendorfert* pedig orgazdaság büntette miatt vonta felelősségre. A türelmes beismerésben levő

vádoltak közül a törvényszék *Zollert* három hónap fogházra ítélte, betudva ebbe egy hónapi és huszonkilenc napi vizsgálati fogságot, *Wolkendorfert* ellenben teljesen fölmentette. Az ítélet jogerős.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy a

Weiner Mátvás Andrassy-ut 3. sz. a.

létező uri d'vát és női pipere-üzletet megvettük és

Latzkovits A. és Társa

cég alatt fogjuk tovább vezetni.

Midőn az igen tisztelt vevőinknek az eddig irántunk tanúsított szives bizalmáért köszönetet mondunk, kérrük azt az új cégre is átruházni. Egyben tudatjuk, hogy a **Weiner Mátvás cég**ől átvett árukatért tetemesen leszállított áron fogjuk elárúsítani.

Latzkovits A. és Társa.

TÁVIRATOK.

Páris, augusztus 10. Musir kán, az átutazóban levő perza külügyminiszter hirtelen meghalt.

Delcassé.

Pétervár, augusztus 10. *Delcassé* francia külügyminiszter tegnap visszautazott Párisba.

A cukorprémiumok.

Rambouillet, augusztus 10. *Loubet* köztársasági elnök a ma tartott minisztertanácsban aláírta a dekretumot, amely a cukorkiviteli prémiumokat megállapítja. A rendelet szerint az 1899—1900-iki évadban első osztályú cukorért 275 frankot — a törvényben megszabott 350 frank helyett — másodosztályú cukorért 360 frankot — a megszabott 4 frank helyett — és harmadosztályú cukorért 355 frankot — a megszabott 450 frank helyett fizetnek prémium fejében.

Anglia és Transzvál.

Pretória, augusztus 9. *A transzeváli kormány* még nem küldte el választát Chamberlain táviratára. A kormány olyan fontosnak tartja ezt a dolgot, hogy alaposan meg akarja fontolni. A végleges válasz elküldéséig még egy hét is eltelhetik.

A belgrádi merénylet.

Pétervár, augusztus 10. *A Petrográdszke Vjedomsztin* megbízható belgrádi forrásból azt táviratozzák, hogy *Knezsevics* György merénylő, a kinzások következtében, melyekkel vallomásokot csikartak ki tőle, börtönében megőrült. Ez lenne az oka, amiért *Knezsevics* ellen a végtárgyalást el kellett halasztani.

Belgrád, augusztus 10. A konak és a büntető-bírósg közt közvetlen telefon-összeköttetést létesítettek. A bíróság a merénylet tárgyában kihallgandó vádlottak vallomásairól s a most folyó tárgyalásoknak minden mozzanatáról értesíti az udvart.

Sándor király és *Milán* főhadparancsnok a jövő héten hosszabb tartózkodásra Nisbe utaznak, hogy a jövő héten, a merénylet tárgyában megkezdődő tárgyalások ideje alatt távol legyenek, amivel egyrészt el akarják magukról hátrítani azt a gyanút, hogy a hozandó ítéletekre befolyást gyakorolnak.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 10. (*Gabonapiac*.) Kedvezőbb amerikai jelentésekre a kínálat tartózkodóbb volt, mire a buza szállítási ára még 3/4 márkával, a rozsa pedig 1/4 márkával emelkedett. Zab csak éppen megtartotta árát. Később lanyhult a piac, úgy, hogy buza és rozs 1/2—3/4 márkával olcsóbb lett. Az idő borús.

Berlin, augusztus 10. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezszázalékos magyar aranyjárdék ——. Magyar koronajárdék ——. *Osztrák hitelrészvény* 244.75. *Osztrák-magyar államvasut* 150.75. *Déli vasut* 33.40. *Északnyugati vasut* ——. *Elbavölgyi vasut* ——. *Orosz bankjegy* készpénz ——. *Buschtiehradi* ——. *Orosz bankjegy* 216.20. (*Ultimo*.) *Lombard* ——.

Frankfurt, augusztus 10. *Árfolyamok augusztusra.* (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* *Osztrák hitelrészvény* 245.—. *Osztrák-magyar államvasut* 151.—. *Déli vasut* 33.80. *Osztrák aranyjárdék* ——. *Olász járdék* ——. *Laura-kohó* ——. *Harpeni* ——. *Discont* ——. *Alpesi* ——. *Bécsi bankgyesület* ——. *Csendes.*

New York, augusztus 10. *Liszt* helyben 2.65. *Buza* augusztusra ——. *szeptemberre* 74.3/8, *decemberre* 76.3/8. *Tengeri augusztusra* 36.3/8.

Chicago, augusztus 10. *Buza* augusztusra 67.3/8, *tengeri augusztusra* 30.3/8.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Igénykövetés. A rendőrléghelyiség ez idő szerint a következőleg van fizetve: Próbaidős-rendőr évi 360 frt, II. oszt. rendőr évi 420 frt, I. oszt. rendőr évi 460 frt. *Alisztek:* Ellenőr évi 520 frt, őrmester évi 650 frt. Ezenfelül az I. oszt. rendőrnek 120 frt, az aliszteknek rangkülönbség nélkül pedig 150 frt évi lakbérük van. A próbaidős és II. oszt. rendőröknek a laktanyában saját személyükre természetbeni lakásra van igényük. Minden rendőr, ki 5 évig szolgál, 40 frt, ki 10-ig, 80 frt, ki 15 évig, 120 frt, ki 20 évig, 160 frt évi korpótlékban részesül, ezen korpótlék a nyugdíjba is beszámítódik. Mindezen felül még minden rendőr teljes felszerelés után évi 65 frt egyenruházati átalányban is részesül, ezen összeg azonban nem lesz a kezéhez kifizetve, csak akkor, ha a tömegvagyona a 90 forintot meghaladja. Teljes nyugdíjhoz 40 évi szolgálat szükséges. A rendőrséghez csak kiszolgált alisztek, kik testileg teljesen fejlettek és erősek, kiknek kifogástalan előéletük van, s akik az írásban és fogalmazásban teljes járatossággal bírnak, vétetnek fel. Minden újonnan felvett egyén 3 évi szolgálati kötelezettség mellett próbaidős rendőrnek nevezetik ki. A próbaidős 6 hónapig tart, mely után II. osztályú rendőrré lép elő. Detektív-rendszerint csak a rendőri csapatban kifogástalan szolgálat teljesítése után érdemeket szerzett, s kellő intelligenciával bíró alkalmazottakat nevezetnek ki. Próbaidős ott egy év. A detektívek fizetése 600 forinttól 900 forintig terjed és ezenfelül 300 forint lakbért is élveznek.

O. I. Tóvis. Mindenesetre jó lesz, ha az atyja közvetlenül a miniszterhez és az elnökökhez fordul kérelmével. A kereskedelmi miniszter minden csütörtökön délután 4 órakor fogad. A miniszter ugyan nincs most Budapesten, de elvégezhetik ezt az ügyet az államtitkárral is. Az audienciára ugyanaznap délig az elnöki titkárságnál személyesen kell jelentkezni a minisztériumban (II. Lánchíd-utca 4. sz.). Az elnökökigazgató a Magyar Államvasutak igazgató-ságának palotájában (VI. Andrássy-ut 75. sz.) fogad. Ott is előzőleg kérni kell az audienciát az elnöki titkártól. A miniszter címe: kegyelmes ur; az államtitkáré és elnökökigazgatóé: méltóságos ur.

B. A. Kassa. Készségkívül, vannak figyelemre méltó eszméi. De ön, úgy látszik, afféle vad zseni. Sejt egyet-mást, de nem tanul és nem is tud alaposan semmit. A levelet is csak éppen hogy nagy nehezen ki lehet betűzni. Kérem, kérem, hogy akarja így sarkából kiforgatni a világot?

N. N.-né. Tanítónővé csak úgy lehet, ha a felgőbb népiskolákat s azonkívül a három éves tanítónőképeztét elvégzi. Ezt pedig magánaton végezni nem lehet. Ellenben óvónővé kiképezheti magát magánaton is. Folyamodjék a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a polgári iskola III. és IV. osztályaiból egyszerre vizsgálhassék. Ha ezzel készen van, jelentkezék valamely kisdudóvónőképző intézet igazgatóságánál s hivatozással arra, hogy családja élete nem engedélyez meg a tanfolyam nyilvános hallgatását, kérje az engedélyt, hogy magánaton képezhesse ki magát óvónővé. Ez esetben legalább félévig valamely kisdudóvónőban gyakorlatilag kell működnie s időközben a két éves óvónői tanfolyamra előírt tananyagot magánaton tanulnia. Félévi gyakorlati működés után az egyes évfolyamokról vizsgára jelentkezhetik az intézet igazgatóságánál, esetleg a közoktatásügyi miniszter engedélyével a képesítő vizsgálatot is lehet. Akkor azután betelhetik a szíve vágya s férj uramnak segítségére lehet a háztartás nehézségeiben. Mi a magunk részéről szerencsét kívánunk törekvésehez.

R. E. Budapest. Jól sejtette; a közlés akadályokba ütközik. Még pedig azért a csekélységért, mivel tárcája hihetetlenül rossz. És a rosszasága két részre oszlik. Mint írásmű semmi, és mint írásmű — pardon — svindli. Nem szabad arra számítani, hogy egy némely dolgokhoz — a szerzőn kívül — senki sem ért. Az ön tárcája a megmagyarázhatatlan címtől kezdve végig dobálózás olyan fogalmakkal, amelyeknek a lényegével ön nincs tisztában, így például csupa hamis adat, amit az istentisztelettről ír. Azért mondunk pedig ilyen sokat az ön tárcájáról, mert ön típus, egyike azoknak, akik mások járatlanságát akarják kihasználni. Mint látni méltóztatik, ezáltal rajta vesztett, — a kézírását mindazonáltal megőriztük.

R. M. Orosháza. Szívesen tettünk volna eleget kérdésnek, ha a közleményt idejekorán beküldi. Az azonban igazán lehetetlen, hogy egy napilap most számláljon be egy tíz nappal ezelőtti történet eseményéről.

K. A. Szentés. Ismételve is kijelentjük, hogy sem *Kalpagos* Sz. József, sem *Stark* Béla nem munkatársai a Budapesti Napló-nak, nem is voltak soha.

K. M. Tapolca. Azt most már tudjuk, hogy jelzálagsorszáma 3%-os, a számát azonban nem tudjuk, mert múltkor üzenetünkkel együtt a levelet is megsemmisítettük.

Főhadnagy. Zágráb. Nem emlékszünk a kérdésére. Ha meztelenül, szívesen válaszolunk.

K. J. Kapostvár. 1. Elég ügyesen adja ön a járattant, azért hát adósak is maradhatnánk a felelettel. Az illető lap természetesen elfogadja cikkeiket, ha nem is előfizető írja. 2. Reumátát előlap aligha gyógyítja meg, inkább valamelyik fürdő, ámbátor az ön medicinája olcsóbb.

F. B. Hogy a hadbírósnál gyakornok lehessen, ki kell mutatnia, hogy még nem harminc éves, a jog-államtudományi egyetemi tanfolyamot elvégezte, az alapvizsgálatokat és jogtudományi államvizsgálatot letette s hogy a díjtalan gyakornokság ideje alatt el tudja magát tartani. Mindezeket pedig ki kell mutatnia a cs. és kir. közös hadügyminisztériumhoz intézendő kérvényében, amelyhez természetesen csatolni kell a katonakönyvet is. A hadügyminisztérium, abban az esetben, ha kérvényének helyt ad s a hadbíró-gyakornok státusába főveszi, a gyakornokság idejére (három-négy év) 500-600 forint évi segélydíjat ad, akkor azután, feltéve, hogy a hadbíró vizsgát sikerrel leteszi, kinevezi főhadnagy-hadbíróvá. A miniszterhez intézendő kérvényben tehát gyakornokká való felvételét kell kérelmeznie. A honvédségnél csak úgy lehet hadbíró, ha oda áthelyezik. Ezt az áthelyezést már a honvédelmi minisztertől kell kérni. A mi második kérdését illeti, azokat a vizsgákat nemcsak a latin nyelvből, de az összes tantárgyakból kell letenni.

Bácskai. Szabadka. A névtelen levél írója elégedjek meg azzal, hogy elfüdütt arccal szerepelhet. Ha még gorbomaságokat is mond, akkor választ nem érdemel.

Hadbíró. 1. A díjtalan gyakornokság három-négy évig tart, azután rögtön főhadnagy-hadbíróvá nevezik ki. Mihelyt azonban a gyakornokok rangsorában a huszadik lesz, megkapja az ötszáz forintos évi segélydíjat. 2. Addig, míg a segélydíjat megkapja, saját költségére kell magát eltartania. 3. A gyakornok nem kap egyenruhát, csak mikor főhadnagy-hadbíróvá nevezik ki. 4. Fölveszik akkor is gyakornoknak, ha nem is volt katoná, de az előírt jogi képzettsége megvan és testileg alkalmas a szolgálatra. 5. A gyakornokság minimális ideje két, maximális ideje négy év. 6. A főhadnagy-hadbíró évi fizetése 720 forint, másodosztályú százados-hadbíróé 900, első osztályúé 1200 forint, őrnagyé 1680 forint, alezredesé 2100 forint, melyhez a megfelelő lakpénz járul. 7. Más a gallérszine és a kardja, mint a tiszteké. 8. Igen, újra kell bírói vizsgát tennie. 9. A tervezett fizetésrendezés esetén lesznek a fizetések: 720 forint helyett 1020 forint, 900 forint helyett 1200 forint, 1200 forint helyett 1500 forint, 1680 forint helyett 2100 forint, 2100 forint helyett 2600 forint.

K. E. Budapest. Az okmányokat visszaküldték. Alkalmadtán felhasználjuk őket. Ami késik, nem mulik. Üdvözlöt.

M. M. Hidas-Németi. Információja jó volt, a minisztérium, több mint bizonyos, a sorozóbizottság elnökének fog igazat adni. Akkor pedig önére nézve nem maradjon hátra, mint a királyhoz fordulni. De sok reményt az utolsó lépéshez sem fűzhet. Mi úgy látjuk, hogy ön szolgálói jog, még pedig három évig. Ha nem fészorította volna a dolgot s beleenygott volna a póttartalekos szolgálatba, megkímélhette volna magát ettől a nagy teherrel. Most már aligha fog segíthetni rajta, meg a király is.

Fr. I. Reichenhall. Köszönjük a tudósítást, már közöltük. Üdvözlöt.

G. A. Szabadka. A budapesti magyar királyi állami felső (építő) ipariskolában (VII. kerület, Damjanich-utca 28. sz.) a beiratok szeptember 1. napjától 5. napjáig lesznek. Az intézet rendszer tanfolyama a tanítás tartama három év. Az intézetben nyert végbizonyítvány legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a kőműves-, a kőfaragó- vagy az ácsmesterség önálló üzésére, s szintén legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság előtt az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre. A tanulók a végbizonyítvány alapján az illetékes iparhatóság részéről munkakönyv kiadását igényelhetik. Azok a tanulók, akik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot sikeresen elvégzik, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményében részesülnek. A felvétel személyes jelentkezés alapján történik. Az első évfolyamra való jelentkezésnél szükséges iratok: 1. Keresztlevel, vagy születési bizonyítvány a 15. életév betöltésének igazolására. 2. A gimnázium, real- vagy polgári iskola négy alsó osztályáról szóló bizonyítványok. 3. Legalább 2 navi épít. gyakorlatról szóló s az elsőfokú iparhatóság által hitelesített bizonyítvány. 4. A testi fejlettségét és a vednimlővel való másodosztályú beoltást igazoló, hatóságos orvos által kiállított orvosi bizonyítvány. A beiratás alkalmával 3 frt felvételi vizsgadíjat, a felvétel után 2 frt beiratási díjat, 10 frt félévi tandíjat s 3 frt szertári biztosítékot kell lefizetni.

M. H. Kolozsvár. 1. Pont jel alatt Sváb Tivadar ir. 2. Földes: Nemzetgazdaságtan.

Első próba. Első próbanak megjárna. Mint fordítás azonban gyöngye, itt-ott küzd a magyarsággal.

Mikes. Csupán a cím jó: — este. De mintha ezt is már valaki használta volna? Egyedüli mentése, hogy vakációban írta, idegenben s talán haza sóvárrog. Vizsgálódjék különben, Marosvásárhelyre sem jött jobb...

H. F. Budapest. Darabját nagy érdeklődéssel várjuk, szívesen elolvassuk.

V. Ö. Budapest. 1. Felső-Róna, Selmechánya mellett. 2. L. ur nincs Budapesten. Üdvözlöt!

M. L.-né. Balassa-Gyarmat. Kereskedelmi iskolák internátussal Budapesten: Róser-féle felső kereskedelmi (VI. Aradi-utca 10.), az Aranyosi-féle felső kereskedelmi (V. Nagy Korona-utca 13.), a vidéken pedig: Aradon, Kolozsvárott, Nagy-Kanizsán, Pécsen.

B. G. Azt a feygyvergyakorlatot katonáék aligha fogják önnök elengedni s az év végéig még minden valószínűség szerint behívják. Azontul már nem tarthat tőle, mert a népfelkeléshez tartozik s mint ilyen, nincs kötelezve feygyvergyakorlatra.

Sz. J. Gyönyör. Azt a könyvet csak Wajdits N. nagykanizsai könyvkereskedőnél lehet megkapni. A küldött pénzt még július 27-én el is küldöttük neki. Nem értjük, hogy a könyvet még ma sem kapta meg. Legyen nyugodt különben, ma megreklamáltak a könyvet. Ami a magyar nyelv tel es megtanulását illeti, csak azt ajánlhatjuk önnök, olvassa szorgalmasan a magyar klasszikusokat, ez a legjobb gyakorlati iskola.

B. A. Besztercebánya. Méltóztatassék néhány napig türelmetlenné, míg Abrányi Emiltől — akinek az ön levelet utána küldtük a Szepességbe — megérkezik a válasz.

St. J. Budapest. A kérdéses törvény már szentesítve van, de a könyvkereskedésben még nem kapható. Tessék később újból kérdeni, akkorára már talán kapható lesz.

Két éves előfizető. Maradjon meg hiven a kenőse mellett, előfizert az a legjobb. Így mondják legalább az asszonyok.

L. B. Temesvár. Igenis, kéreztünk munkatársunk írta azt a tárcát.

Régi előfizető. Ugy lesz, amint eddig volt.

S. S. Budapest. Azt a levelet ne tölünk tessék számon kérni, hanem az inasától. Mi nem kaptuk meg. — **Előfizető fia.** *Siók.* Murai Károly: Virág-fakadás. Karczag Vilmos: A kis manna. Almási Tamás: Két év multan. Rendelő óra, Az érdemkereszt. A miniszterelnök balja. Najac Emil: „Ó. Akármelyiket 30 krajcárért és a postaköltség beüldésével megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál. — **K. H. Erzsébetfalva.** A cukoradót felemelték Ausztriában is. — **N. L. Balassa-Gyarmat.** Ha a fővárosban nem használja, nem kell érte semmiféle díjat fizetni. — **K. J. Budapest.** Olyan szaklapot nem ismerünk. Ellenben ifjúsági lap több van a keltetnél is. — **Ujpesti menyecske.** Nem kell semmi közelebbi cím, a bécsi posta így is megtalálja: Professor Schenk, Universität, Wien.

Az orvosi tanács díjat 6 hatarozza meg. — Egy olvasó. Igen, a regény hőse: Katona József. — **H. H. Verbó.** Nem emlékszünk a levélre. Szíveskedjék kérdését megismételni. — **T. L. Pápa.** Méltóztatassék gróf Esterhazy Mór volt főispánhoz fordulni, ott megkapja a kívánt felvilágosításokat. — **Jászapati.** Szíves ajánlatára sajnálatunkra nem reflexálhatunk. — **A. P. Baja.** Igen, megillet a nagyszágos cím. — **József körlet.** IV. kerület, Aranykő-utca 6. — **88328. számú előfizető.** Az a mondat nem vonja kétségbe az illetőnek az intelligenciáját. — **S. Gerő. Bajmok.** 1. Gimnáziumi vagy realiskolai érettségit kell tennie. 2. Először a VIII. osztály különbözőzeti tantárgyaiból: latin, görög, történelem stb. kell vizsgáznia, azután külön az összes tárgyakból érettségi teendő. 3. Körülbelül egy évi szorgalmas tanulás kell hozzá. 4. Lehetni ott, ahol kívánja, de azt meg kell említeni a közoktatásügyi miniszterhez intézendő kérvényben. A folyamodáshoz születési és tanulmányi bizonyítványait kell mellékelni. — **T. P. Oriovac.** Ismételve meg a levél tartalmát, mert már nem emlékszünk rá, mit kéreztett. — **G. E. Budapest.** A kéreztünk mondat szerkezet s illetőleg a rein szó alkalmazása egészen helyes.

Budapesti Napló

részere

Apró hirdetéseket

és

Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Brener Nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Adler Leóna, Lipót-körút.

Posch József, Váci-körút 80.

Ozv. Véber Vilmosné, Váci-körút 15.

Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. királyi szálló.

Kürthy Kálmáné, Harminec-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.

Deutsch Mikszánc, Andrássy-ut 38.

Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarok.

Sopronyi V., dohány-nagytervezde, Kerepesi-ut 1.

Ozv. Halánda Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Keeskenéti-utca és Kálmán-tér sarok.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarok.

KÜLÖNFÉLEK.

P á n.

Szent erdők mélyén, árnyas ligetekben
Hétágú spon fújt egykor danát
— Ah, mindig csókba halt e nóta át —
Ölébe bódult attól önfelédten
Driád, bakhánszó, nimfa és najád.

És valahányszor elhangzott danája,
Ugy rémlett: új dalt zeng a csalogány,
És új dalt zeng a költő, valahány...
S új eszme villan a tudós agyába
S új rés szakad nagy titkok fátyolán.

És valahányszor egy-egy csókot orzolt:
Föld, lég és víz mámorban reszkett,
Szerelmes vágy járt át minden szívet
S feledve bűt és nem ismerve gondot,
Ugy sügta ő meg: itt a kikelet!

Rég volt... A szent erdők helyén azóta
Száz város nőtt: zúgó köregeteg
És emberek haltak meg s istenek, —
De ma is szép a fülemüle-nóta,
S mint egykor, épp úgy zöldül a berek.

S a szív mint rég, épp úgy gyúl szerelemre,
És száz titkos vágy, száz fészék talány
Teremtő látat ont, mint hajdanán...
Ah, egy egész mindenség zengi szerzte:
Nem halt meg, él, — él mindörökké Pán!

Telekes Béla.

— A császár vázája. Vilmos császár tudvaleg két porcellánvázát és két lámpát küldött nemrégiben az özvegy kínai császárnénak. A pekingi német követ, báró Heyking átadta az ajándékot a csungli-jámennek, hogy szolgálva elvitesse a császárnénak a palotába. A szolgálk viszik a porcellánt és az egyik elejti az egyik vázát, amely ezer darabra törik. Lett erre nagy ijedelem a külügyminisztériumban. A miniszterek rohantak a követhez, hogy nem lehetne-e hamarjában másik vázát megrendelni Berlinben. A követ kerekén kijelenti, hogy bizony nem, mert az ilyen vázának az elkészítéséhez három esztendő kell. Arra rimázkodnak a miniszterek, hogy az ajándékhoz járó levélben ne két vázáról, hanem csak egyről beszéljen, amit azonban a követ megint csak kerekén megtagadott. Futottak a miniszterek a pekingi porcellánkereskedőkhöz, hogy hátha találnának egy hasonló vázát. De nem találtak. Akkor ismét csak a panamához fordultak s rávették a követ kínai tolmácsát, hogy amikor az írást átadja a császárnénak, a vázakhoz a pár

szócska helyett *darab*-ot mondjon. Ugy is történt. A császárné kapott egy pár lámpát és egy *darab* vázát a császár ajándékául.

— Föld alatt a Mont-Blancra. Igaz, hogy a turista azért kapaszkodik fel az Alpések csúcsaira, hogy a kilátás élvezése mellett az életét is kockáztassa, de azért nagyon sok embernek fog örömet okozni, hogy a Mont-Blanc csúcsára vasutat terveznek. Egy Fabre nevű mérnök már be is nyújtotta a szavojai prefektushoz a vasut tervét s egy tudományos bizottság nagyon kedvezően nyilatkozott a tervről s kijelentette, hogy végrehajtása nem ütközik legyőzhetetlen akadályokba. Fabre terve szerint villamossággal hajtott fogaskerekű vasut vinne föl a csúcsra. Az egész vasut tizenegy kilométer hosszú volna. És pedig a föld alatt, de tizenkét állomást terveznek, ahol az utasok kiszállva, élvezhetnék a kilátást. Páratlan volna a maga nemében a vasuti állomás a Mont-Blanc csúcsán. Mindenféle különös berendezésekkel elkerülnek a négyezerhatszáz méternyi magasban a hideggel és a levegőnyomással összekötött kollektív problémákat. A vállalkozó reméli, hogy annyian használnák ezt a vasutat, amelylyel kényelmesen föl lehet jutni Európa legmagasabb csúcsára, hogy rövid idő alatt kifizetné az építés költségeit.

— Párisi nők talizmánja. A párisi Folies Bergéresnek egyik táncosnője egy este, előadás közben háromszor a nyaka körül csavart aranyláncot jelent meg, amelyen egy smaragddal kirakott aranytojás volt. Az illető táncoló kisasszony bizonyára szerette a feltűnő dolgokat, s szabad perceiben mindig is törte a fejcsékéjét, hogy valami újat találjon ki. Az aranytojással meg lehet elégedve, mert az előkelő párisi hölgyek felkapták az aranytojást és talizmánul viselik. Kis finom aranyláncban a nyakukba aggatják a legtöbben úgy, hogy a derék vagy zubbony alatt nagyobb részt el legyen rejtve. A tojás tulajdonképpen üres belül és kinyitható, s valami kedves kis emléknék a befogadására alkalmas. Persze a talizmánoknál is van rangsorozat. Egyik szerényebb, a másik diszesebb. Az előkelőbb hölgyeké gyönggyel, gyémánttal, smaragddal van kirakva.

— A próbák. Amikor az író befejezett egy darabot, akkor még nem boldog. Még ha el is fogadta munkáját a színház, még akkor sem boldog. Mert akkor következnek a próbák. A próbákban a legtöbb szerző jelen van, s ha valami nem tetszik neki, akkor vagy titokban a zsebében szorítja öklöbe a kezét, vagy tépi a haját, vagy hangosan veszekszik. De ha nem lármázik is, akkor is nagyon könnyen le lehet olvasni az arcáról, mit érez belül! Kevés szerző tud szeretetreméltóan mosolyogni, ami-

kor lelkében az elkéseredett düh tombol. Érdekes ennél fogva hallani, hogyan viselkednek a próbákban az írők. Most a két nagy norvégról, Ibsenről és Björnsterne Björnsonról írunk ilyen szempontból. E szerint Ibsen szólanul leül valami félreeső helyre s figyelemmel kíséri az előadást. Ha valami hibát vett észre, azt egy darabka papírra följegyzi. Az előadás után azután megmondja a rendezőnek és a színészeknek, mit nem talált jónak. Ha a harmadik próbánál észreveszi, hogy nem követték utasításait, akkor éles, szarkasztikus hangon megjegyzi a rendezőnek:

— Azt hiszem, az urak és a hölgyek olyan darabot játszanak a színpadon, amelyet nem is én irtam!

Aztán távozik, s csak a premiéren jelenik meg. Björnson ellenben végig maga vezetői darabjainak a próbát. Minden fölönvadás után szól s csak a huszadik vagy harmincadik próba után fejezi ki megelégedését.

— A nyelvek egymáshoz való viszonya. A kultúra mai fejlettsége mellett csaknem teljesen csalahatalatlan adatokat gyűjt össze a statisztika. Így Lewis Carnae angol tudós nemrég tanulmányt bocsátott közre, amelyből kiviláglik, milyen óriási mértékben terjed a világon az angol nyelv, leginkább a francia rovására. A tizenötödik század végén négy millió ember beszélt angolul, tíz millió franciául, ugyanannyi németül, tizedfél millió olaszul, kilencedfél millió spanyolul és csak három millió oroszul. A következő században az angolul beszélők száma hat millióra, a franciáké tizenegyre emelkedett. A tizenhetedik század végén kilencedfél millió angol még husz millió francia állt szemben. A tizenkilencedik században a nyelvek elterjedése a következő volt: huszonegy millió ember beszélt angolul, harmincegy millió franciául, ugyanannyi oroszul, harminc millió németül, tizenöt millió olaszul, huszonhat millió spanyolul. Jelenleg az arány a következő: Angolul száz-tizenhat millió beszél, oroszul nyolcvanöt millió, németül nyolcvan millió, franciául ötvenkét millió, olaszul ötvennégy millió, spanyolul negyvennégy millió. A jövő század végén Carnae számítása szerint már hatszáznegyven millió ember fog angolul beszélni, kétszázharminchárom millió oroszul, kétszázötven millió németül, nyolcvanhét millió franciául, hetvenhat millió olaszul és hetvennégy millió spanyolul.

— A vaj megóvása. A kánikula napjaiban a vaj épségben tartása nagy gondot okoz a gazdaságnak, akinek a háztartásában nem szerepel a jégcszékény. Még a legkitűnőbb vaj is elveszti rögtön a jó ízét, hogy ha nem tartják alkalmas helyen. Először is egyenletes hűvös helyen kell tartani, tel-

REGÉNY.

A más büne.

(49) — Amerikai detektívregény. —

Írta: JULIAN HAWTHORNE.

A felügyelő, aki éppen azon volt, hogy hamarosan véget vessen ennek a vitakozásnak, ezeknél a szavaknál mintha megváltoztatta volna a szándékát s a többiek is akaratlanul figyelmesek lettek arra, amit Dupen most mondani akart.

— Maga sommivel sem árthat nekem — mondotta Grush. — Megkaptam a magamét, s ebbe bele kell törődnöm, azon maga nem változtat!

— Azt majd meglátjuk. Még tudok valamit! Már tudom azóta a... évek óta! Tudja Grush, nem beszéltem róla. A dolog sokkal becsebb volt, semhogy idő előtt elvettém volna. Olyas eszköz volt az, amelyet alkalomadtán felhasználtam maga ellen és én eltettem magamnak arra az időre, amikor szükségem lenne rá. Maga ugyan nem gondolta volna, hogy az egész históriát a kezemből tartom. Ahogy a fogságból kiszabadultam, már az első hónap óta ismerem magát, de semmit sem vétettem észre. Most azonban már elég ideje vártam és most már éppen úgy élvezheti, mint később.

— Kössenek föl, ha értem, amit ez itt összefecseg! — mondotta Grush, miközben a társaságra ártatlan csudálkozással nézett. — Azt hiszem, hogy valami nincs rendben a koponyájában!

— Miután a Nolen Jerrold meggyilkolásának a vádját alól fölmentettek és a fogságot odahagyta — folytatta Dupen minden szót erősen megnyomva — ez az ember volt az első, aki hozzám szegődött s rábeszélte, hogy mivel a társadalom eltaszított magától, teljesen jogom van arra, hogy hadat üzenjek neki és úgy éljek meg, amint tudok. De az egész idő alatt, amíg a fogságban ültem, inkább felakasztottál volna, te

kutya, semhogy egyetlen szót szóltál is volna, hogy megmen's. És mégis te voltál az, gazember, aki az ittas megtámadtad... Ragadja csak jól meg, felügyelő ur!

Grush mint valami vadállat rontott Dupenek, de a felügyelő villámgyorsan csapott közéjük és vasmarokkal ragadta meg gallérjánál Grusht. A fickó hevesen erőlködött, hogy kiszabaduljon, hogy kiragadja magát, de mikor látta, hogy ugy sem boldogul, csöndesen megállt, egész testében remegett és nem volt többé veszedelmes.

A felügyelő élesen fűttengett. Egy szolgáló lépett be, annak intett s a következő pillanatban Grushnek a kezén is ott voltak a békok. A felügyelő a mansettáit igazította, így szólt:

— Hallja-e Horace, vessen véget már ennek a históriának! Csak nem hallgathatjuk itt egész nap, hogyan rántjátok le itt egymásról a becsületet.

— Én mondom, — kiáltotta Dupen éles hangon — hogy miután Nolen Jerroldot lakásának a kapujáig kísértém és, isten engem úgy segéljen, éve ott hagytam, ámbár annyira ittas volt, hogy nem tudott magáról, akkor jött oda ez az ördög, megrabolta s ő fűtötté ugy meg a file mögött, hogy bele pusztult! Én mondom ezt és be is tudom bizonyítani! És ha nyakán érzi már a hurkot, hát gondoljon arra, hogy Dupen Horace volt az, aki a nyakára tetete.

— Vezesse el őket! — mondotta a felügyelő hirtelen — nemsokára a hivatalban lesznek. Helyes kis párocska és szerintem akármelyiküknek is tulságosan jó az akasztófa...

Ennek a heves, utálatos jelenetnek az akaratlan tanui megkönnyebbülten lélekzettek föl, amikor az ajtó bezárult a gonosztevők után. Sokáig tartott azonban még, amíg a kellemetlen hatás alól felszabadultak.

— Az utolsó fordulat — jegyezte meg a felügyelő — kissé váratlanul jött, s nem volt benn a programomban. Azt hiszem, Dupen északugyan az igazat mondotta! Visszaemlékezhetek, mindig kételkedtem abban, hogy ő kö-

vette volna el a büntetést. Azt hiszem, minden tekintetben örülhetünk annak, hogy jó vége lett a dolognak. Önök, Nolen ur, nem kell visszamennie Harlemben, ha csak nincs máskülönbön kedve hozzá. De ha Mexikóba akar visszatérni, annak semmi akadálya sem lesz, hogy bármiféle üzleti és magán ajánlatokat vigyen magával.

— Köszönöm felügyelő ur — mondotta a fiatal ember s mély érzéssel megszorította a hivatalnok kezét.

— Ó, nem! Ott mondjon köszönetet — felelte a felügyelő Paulára mutatva. — Az ön kedves huga tett a legtöbbet a siker érdekében. Mondhatom, hogy egy leány sem tartott még ki ilyen hűségesen a bátyja mellett. En alig tettem többet, mint hogy hébe-hóba segitettem egy keveset és ha ezt se tettem volna, önagsága mindent elvégzett volna maga is!

S hogy a hálálkodás elől megszabaduljon, a rendőrség főnöke hirtelen meghajolt a társaság előtt és elúnt a szobából.

— Ez aztán az ember! — mondotta Paula.

— Igazi tábornok! — tette hozzá a bíró.

— Az Isten áldja meg őt! — fohászzkodott Paula.

Ketelle bíró s az ő szép felesége még mindig New Yorkban él. Most, hogy a sötét árnyék elvonult felőlük, derűs központjával szolgálnak a társaságnak.

Nolenné náluk lakik s vidáman tölti öreg napjait.

Percy visszatért Mexikóba s még mindig ott van. Gyarapítja nagy vagyonát s úgy mondják, hogy a kormány fejéhez közzelvé hivatalnoknak a leányával jegyezte el magát.

Martinné állítólag Angolországban tartózkodik és nagyon kevés reményeséggel intrikál, hogy meghalt férje jószágainak a birtokába jusson.

Dupen a börtönben ül. Grushnek sikerült megszabadulni a fegyháztól. Byrnes felügyelő derekasan dolgozik, de hát a kemény munka mindig élvezet neki.

— Vége.

jes sötétségben. Nagyon árt a vajnak, ha hűvös és sötét helyről gyakran viszik világos és meleg helyre. Lehetőleg hűvös ládában vagy pincében kell tartani a vajat és csak egy fél, vagy egy egész napra valót kell belőle elvenni. Ha a vaj az asztalra kerül, vigyázni kell, hogy a napsugár ne érje. Vigyázni kell továbbá arra is, hogy közelébe ne kerüljenek erős szagú dolgok, mint például hagymafélék, vagy sajtok, mert a vaj nagyon gyorsan és nagy mértékben szívja magába a szagokat.

† Angol és francia vasutak. Rons Marten angol mérnök a *The Engineer* című folyóiratban érdekes cikket írt, amelyben megállapítja, hogy néhány esztendő óta Franciaország legyőzi Angolországot a vonatok gyorsasága dolgában. Rons Marten adatai szerint a páris—amiens villámvasút a leggyorsabb vonatot, amely a százharminc kilométeres utat egy óra huszonegy perc alatt teszi meg, tehát egy óra alatt kilencvenöt kilométert hagy hátra. Azután következik a páris—saint-quentini expresszvasút, amelynek száz percére van szüksége, hogy a százötvenkét kilométeres utat befussa. A páris—bordeauxi villámvasút ötszáznyolcvan kilométeres utat hat óra negyvenkét perc alatt jár be. Angolország nem mutathatja fel ezt a gyorsaságot, sőt van egy-két vonata, melynek több időre van szüksége most, mint tizenöt esztendővel ezelőtt. Ilyen az exeter-londoni vagy a dover-londoni vonat.

† Borzalmas lelet. Aurignac francia városkát egy nagyon érdekes lelet tartja izgatottságban. Volt a községhez egy nagy kő, amely iránt eddig senki se érdeklődött; most építkezés alkalmával fölemeltek az óriási kődarabot, s alatta tátongó mélységre bukkantak. A tüzeltől kötelekkel és fáklyákkal fűszerelve leszállottak a mélységbe, s onnan borzadva tértek vissza. A földalatti üreg falai tele voltak agyattal a középkor legválogatottabb kincsözsekeivel. A lelet híre azonnal több francia tudós utazott Aurignacba. Azt hiszik, hogy a nagy üreg az inkvizíciók idejéből fennmaradt törvénykezési helyiség, amelyről eddig senkinek se volt tudomása. A kincsözseket Párisba szállították, ahol külön kiállítást rendeznek belőlük. A mélységet pedig telihordták földdel, sziklával, hogy még nyoma se maradjon.

† Az égitestek távolsága. Ha a csillagászok meg is mondják kilométerekben, mérföldekben, hogy ez vagy az csillag, bolygó, milyen távolságra van egymástól, vagy földünkől, azért fogalmat még sem igen alkotunk magunknak ezekről a távolságokról. A tudósok mindenképpen meg akarják könnyíteni fantáziánknak a munkáját és segítségül hívják például az elektromosságot. Az elektromos áram, amelynek a gyorsasága tudvalevőleg akkora, hogy egy perc alatt körül futhatja földünket, a holdhoz is eljutna egy perc alatt, ha tudniillik vezetékkel volnánk összekötve a holddal. A napba éppen nyolc perc alatt érne el az elektromos áram, míg az első álló csillaghoz körülbelül esztendő alatt juthatna csak el, de vannak olyan csillagok is, ahol még mai napig sem tudhattak volna meg az ott lakók, ha vannak ilyenek, hogy Amerikát fölfedezték s ha erről rögtön táviratot adhattak volna is fel ita földön.

† Kerékpáron a világ körül. Egy *Reynan* nevű ember 1897. február 13-án New Yorkban utra kelt, hogy kerékpáron a világ körül utazzék. Azóta nem hallott róla senki és már azt gondolták, hogy valami baja történt. A kerékpáros világutazó most ismét hird adtot magáról. Levele május 15-ikén kelt Vladivosztkából, Szibéria keleti részéről és élénk színekkel festi benne, hogy mennyi veszedelemmel és bajjal járt az utazása. Anglián, Franciaországon és Németországon át Oroszország felé vette útját. Amikor beköszöntött a tél, kénytelen volt hosszabb ideig pihenni, de tavasszal folytatta útját Szibéria felé. Szibériában roppant rosszak voltak az utak, de ez még kisebb bajt jelent volna, mint az orosz tisztviselők folytonos kellemetlenkedése, akik minden idegenben szökevényt vagy csalót látnak. Hozzájárult ehhez, hogy a hőségben sehol sem kapott ennyivalót és a mocsaras vidékeken és a pusztákon mindenféle rovarok kínozták. Még rosszabb dolga volt Manduországban. Utazásának arról a részéről ezeket írja: — Ha egy község közelébe értem, már hallottam, amint félreverték a haragokat, hogy a lakosokat a titokzatos idegenre figyelmeztessék. A gyermekek és a felnőttek kirohantak nyomoruságos kunyhóikból s borzasztó ordítással akartak elriasztani. Csak lassan és sok nehézséggel haladtam előre, mert folyók és mocsarak akadályoztak utamban. A mocsarak előtt nem ritkán hátram vettem a gépemet és úgy gázoltam át rajtuk. A babonás nép folyton fégyverrel kergetett, mert még sohasem láttak kerékpárt és ördögnek tartották. Ez volt különben a szerencsém, mert a mikor láttam, hogy már nagyon közelednek üldözőim, leszálltam a gépről, fölemeltem és pedálokat gyorsan mogfogattam. A lánc zörgésétől úgy megijedtek, hogy eszük nélkül menekültek s legalább nyugodtan folytathattam utamat.

Manduországban vad növényekkel és halakkal táplálkozott, míg sok szenvedés után Vladivosztkába ért. Innen Koreán és Japánban át Jokohamába akar menni, a hol hajóra száll és San-Franciskóba utazik, a honnan ismét kerékpáron folytatja útját New-york felé.

† A kis Zsilip ma a következő kérdéssel fordult széles körökben hátrányosan ismert apjához: — Papa, ugy-e ha *lord Byron* svéd lett volna, úgy hívták volna, hogy *fjord Byron*? Atyja keblére ölelte.

† A tapasztalat. Egy ur (egy utazóhoz): Áll addig itt a vonat, amíg egy beefsteaket meg lehet enni?

— Föltétlenül!
— Akkor hát jól ismeri a menetrendet.
— Azt nem, hanem a — beefsteaket.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

† Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1890. augusztus 7-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 674.378,000 frt (— 2.827,000 frt); ércérték-készlet 511,710,000 forint (— 1.382,000 frt); váltótárca 176.680,000 forint (+ 733,000 forint); lombardtízlet 22,638,000 frt (+ 467,000 frt); adómentes bankjegytartalék 49.762,000 frt (+ 1.388,000 frt).

† A téglagyárosok kartellje. A budapesti téglagyárosok tegnap ülést tartottak, hogy a kötetendő kartell és trusztársaság létesítésének tervét megbeszéljék. Az ideiglenes szerződést már tizenkét elsőrendű gyár aláírta, három-négy gyárnak aláírását pedig mára, vagy holnapra várják. Most már csak egy pár kisebb gyár belépése hiányzik, amelyekkel a tegnapi gyűlésen kiküldött háromtagú bizottság fog külön tárgyalni. A kartell létesülése tehát a megvalósulás felé közeledik és a jövő évre már az árakat is meghatározzák. Az árak már erre az évre is szilárdabbak, annál inkább, mert az idén gyártott téglamennyiség csak egy harmadát teszi a múlt évben gyártott mennyiségnek.

† A kereskedelmi muzeum reformja. A kereskedelmi muzeum reorganizációjának munkája egész csöndben készült elő. Mint a *Magyar Ipar* írja, e napokban jelenik meg a legfelsőbb rendelet, amely a muzeumnak a magyar királyi nevet adja. A kirendeltséget (külföldi fiókok) a kereskedelmi részvénytársaság alá helyezik és a muzeum eddigi igazgatóját, Ráth Károlyt a részvénytársasághoz miniszteri biztosnak nevezték ki, a muzeum igazgatója pedig Lakatos Aladár miniszteri osztálytanácsos, kit ez alkalomból miniszteri tanácsossá is előléptettek. A muzeum aligazgatója tágabb hatáskörrel és továbbra is dr. Kovács Gyula kir. tanácsos marad. A tudakozó iroda megmarad eddigi szervezetében.

† A Standard Élethiztosító-Társaság ma tette közzé az 1897. november 16-ikától 1898. november 15-ikéig terjedő időszak bevételéről és kiadásairól szóló kimutatását, amely az üzlet fokozatos fejlődéséről tesz tanuságot.

Bevétel: Biztosítási alapok összege az év elején 1897. november 16-ikán 209,702,311-05 korona. Díjbevétel (a viszontbiztosítási díjak levonása után) 19,851,738-05 korona. Eljáródékokért bevételezett díjak 3,929,602-05 korona. Kamatok és osztalékok 8,422,776-22 kor. Birságpénzek és illetékek 27,823-75 korona.

Kiadás: Kifizetett halálesetek nyeresémenyrészesedéssel együtt (levonva a viszontbiztosítást) 16,239,958-23 korona. Kifizetések esedékes gyermek- és hozománybiztosításokért 912,750-60 korona. Összesen 17,152,708-83 korona. Visszaváltások 1,098,427-11 korona. Eljáródékok 1,860,110-12 korona. Jutalékok 1,055,977-48 korona. Üzleti költségek 2,579,880-02 korona. Osztalékok részvényeseknek 484,000—korona. Jövedelmi adó 151,813-25 korona. A biztosítási alapok összege az év végén, 1898. november 15-ikén, a második kimutatás szerint 217,551,334-31 korona.

† Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 19 forint pénzben, 19-50 forint áruban. Bécsben a nyersszesz ára 21-20 forint pénzben, 22 forint áruban.

† Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák, Magyar ökrök 573 darab, magyar tehén 474 darab, szerbiai ökrök — darab, szerbiai marha 2053 db, boszniai ökrök — drb, boszniai marha — drb, bivaly 79 drb, bika 45 darab, összesen 3224 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 274 darab, fejős tehén 115 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zartáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 31.—frttól 34.—frttig, kivételesen 34-1/2 frttig, 100 kilónként élő súlyban, középmínőség 28 frttól 30.—frttig, silányabb minőség 25 frttól 27 frttig. Magyar legelő marha jobb minőségű 25 frttól 28 frttig, gyengébb minőségű 21 frttól 24 frttig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 32 frttól 34.—frttig, kivételesen —.—frttig, középmínőség 29 frttól 31 frttig, silányabb minőség 25 frttól 28 frttig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 25 frttól 32.—frttig, kivételesen —.—frttig, silányabb minőségű 21.—frttól 24 frttig. Bika jobb minőségű 27 frttól 33 frttig,

kivételesen — frtt, silányabb minőségű 23 frttól 26 frttig. Bivaly 16 frttól 22 frttig, kivételesen 23 forint. Magyar tehén 21 frttól 28 frttig. Tarka tehén 23 frttól 33.—frttig, kivételesen —.—frttig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű 31 frttól 33 frttig; 340 frttól 370 frttig páronként, közép 28 frttól 30 frttig, 300 frttól 330 frttig páronként, silányabb 26 frttól 27 frttig, 260 frttól 290 frttig páronként. Hizalmi való ökrök fehér — forinttól — forintig; — forinttól — forintig páronként. Fejős tehén fehér — forinttól — forintig; kezesztezett színes 70 forinttól 110 frttig. Bonyhádi faj 115 forinttól 160 forintig darabonként. Igás bivaly — forint páronként. A kisebb felhajtás és az összes vevők részéről nyilvánult élénk kereslet következtében a vásár irányzata szilárd volt s az árak 100 kilogrammonként 1 forinttal emelkedtek. Csak silány árura nem volt a kereslet oly élénk, s ilyen helyenként mult heti áron is adható. Különösen jó kereslet volt jó minőségű hizott ökrökre, fiatal tehénre és bikákra. Jármos ökrök iránt gyengébb kereslet volt, ezeknek ára mértékszánkint 1 frttal hanyatlott. Fejős tehénben az üzlet változatlan.

† Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 662 darab, leölt borju — darab, növendékmárha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzékek: Belföldi élő borju 32 krajcártól 38 krajcárig, elsőrendű 39—43 krajcárig, kivételesen 44—45 krajcárig, növendék marha 20—24 kr. Élő bárány — forintig páronként. A vásár eléggé élénk volt.

† Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1890. augusztus 9-én. Készlet 294 darab. Érkezett 1035 darab. Összesen: 1329 darab. Eladott 685 darab. Maradt 244 darab. — Napi árak: 120—150 kgr. súlyban 42 1/2—43—krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 42—43—krajcárig. 320—380 kgr. súlyban 42—43 krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 42—43—krajcárig. Malacok 40—krajcárig kilónként. A vásár lanyha volt.

† Bécsi juhvásár. A mai vásáron a felhajtás 1834 darab juh volt. Változatlan árfolyamok. Árak páronként: kivelti juh 24.—25.—forint, selejtés 20.—25.—forint.

† Bécsi szarvasmarhavásár. A mai vásárra felhöztek 3214 darab élő borjut, 979 darab élő sertést, 669 darab levágot sertést, 244 darab levágot juhot és 80 darab bárányt. Sertések és bornyuk ára emelkedő, a többi állatoké gyenge.

† Eladási árak: Levágot borju 46—62 krajcáron, elsőrendű 40—46 krajcáron, élő borju 48—53 krajcáron, kivételesen —.—krajcáron, legelsőrendű 48—53 krajcáron, fiatal sertés 42—50 krajcáron, levágot nehéz sertés 50—56—krajcáron, könnyű sertés —.—kron, elsőrendű süldő 48—56 krajcáron, levágot juh 36—44 krajcáron kilogrammonként. Bárány 4—12 frtt páronként.

Mezőgazdaság.

† Földöldött zár. A debreceni szarvasmarha vizsgálatok és az eszközölt próbavizsgálatok alkalmával ragadós tüdőbaj vagy ennek gyanuja egyetlen esetben sem volt megállapítható, s az egész debreceni szarvasmarha-állomány teljesen egészségesnek bizonyult. Ennek következtében a földművelésügyi minisztérium a debreceni határra elrendelt zárlatot megszüntette s az állatvásárok megtartását megengedte.

† Lóvásár. A Tattersal-telepen tartott mai lóvásárra felhajtottak 309 I. osztályú lovat 320 II-od osztályú lovat. Ebből eladtak 268 darabot.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, augusztus 10.

Nyugodt hangulat mellett 12,500 métermázsas buza került eladásra változatlan áron. Zárlat felé még 10,000 métermázsas bánáti és 4000 métermázsas bácskai búzát adtak el 5 krajcárral magasabb áron.

Eladott:

Buza. Tiszta vidéki: 100 mm. 82 k. 9 frt 10 kr, 450 mm. 81 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 81 k. 9 frt — kr, 100 mm. 81 k. 8 frt 97 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 97 1/2 kr, 100 mm. 81 k. 9 frt 05 kr, 100 mm. 80 k. 9 frt 05 kr, 400 mm. 80 k. 8 frt 92 1/2 kr, 200 mm. 80 k. 9 frt — kr, 500 mm. 80 k. 8 forint 95 krajcár, 100 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 600 mm. 80 k. 8 frt 92 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 9 frt — kr, 100 mm. 80 k. 9 frt — kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 92 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 95 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 92 1/2 kr, 400 mm. 79 k. 9 frt — kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 82 1/2 kr, 400 mm. 79 k. 9 frt — kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 90 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 600 mm. 79 k. 8 frt 95 kr, 300 mm. 79 k. 9 frt — kr, 100 mm. 79 k. 9 frt — kr, 100 mm. 79 k. 9 frt — kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 92 1/2 kr, 100 mm. 87 k. 8 frt 95 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 65 kr, 600 mm. 77 k. 8 frt 62 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 75 kr.

Pest megyei: 150 mm. 81 k. 8 frt 90 kr, 450 mm. 81 k. 8 frt 85 kr, 500 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 350 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt — kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 73 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 97 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 72 1/2 kr, 300 mm.

Páris, augusztus 10. (Zárult.) 3% francia járadék 99.80. Olasz járadék 92.30. Osztrák-magyar Államvasút 755.—. Francia törleszt. járadék 99.95. 4% magyar aranyjáradék 100.60. Török dohányjáradék 310.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járadék 101.80. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasút —. 4% osztrák aranyjáradék 101.87. Ottomanbank 569.—. Párisi bankrészvény 10.45. Alpeai bányá részvény 584.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 10. A sertésüzlet irányzata kissé kellemesebb.

A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajaérig. Öreg közép (párónkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogrammon felüli súlyban 42-42 1/2 krajaérig. Fialat közép (párónkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2-44 krajaérig. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 44-45 krajaérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajaérig. Közép (párónkint 220-280 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — Könnyű (párónkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogrammon felüli súlyban) — krajaérig. — Közép (párónkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 43-43 1/2 krajaérig. — Közép (párónkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 42-43 1/2 krajaérig. — Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2-44 1/2 krajaérig.

Sertésleltés szám: 1899. aug. 8. napján volt készlet 43.558 darab, 1899. augusztus hó 8. napján felhajtott 527 darab, 1899. évi augusztus 9. napján elszállított 521 darab, 1899. augusztus 10. napjára maradt készletben 43.491 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 10. —

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Városov Mihály alsó-kubáni állami polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a kapuvári állami polgári iskolához áthelyezték.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Klein Sándort a m. kir. iparművészeti iskolához szolgárvá nevezte ki. — A m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatója Nagy Béla, Rudnai Iván és Szalay László díjnokokat ideiglenes minőségű statisztikai gyakornokokká kinevezte. — A szegedi ifjúsághoz h. elnöke Balogh János végzett joghallgató gyulai lakos díjas joggyakorlókká nevezte ki. — A pécsi ifjúsághoz h. elnöke Kauffer Vilmos jogot végzett kaposvári lakos díjtalan joggyakorlókká nevezte ki.

Néveddöntések. Kiskoru Weltman Zeigmond számosújvári illetőségű kolozsvári lakos Török, kiskoru Weisz Antal és Weisz Sándor szabadkai illetőségű ugyanottani lakosok Vasra, Rosenbaum Herman Linót budapesti illetőségű ugyanottani lakos Rózsára, kiskoru Goldstein Nánán és Goldstein Béla bedecsi illetőségű ugyanottani lakosok Gálra, kiskoru Steiner Jenő Kecskeméti illetőségű ugyanottani lakos Székere, Kritska Gyula fővárosi tüzoltó budapesti lakos Bakonyira, Jachmann Adolf magyar államasvasuti pályafelügyelő bányrévai lakos, valamint kiskoru fia János Jászaira, Heisz József adófelügyelő díjnok budapesti lakos Forraira, Holbicska István nagy-szombati illetőségű budapesti lakos Galambosra, Schillinger Sándor budapesti illetőségű ugyanottani lakos Szabóra, Öhlbaum József pocsaji illetőségű budapesti lakos Orleire, Laszky Armin budapesti illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Ilona, Elza és Imre Salgóra, Engel Lajos, pálfai illetőségű budapesti lakos, valamint kiskoru leánya Julia Erdélyire, Herrenfeld Miksa mezőbényei illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Olga, Hainalka és Andor Havasra, Szalagyák Mihály szatmár-németi illetőségű ugyanottani lakos Szabolcsra, idős Junk Károly szatmár-németi lakos ugyanottani rendőrkormány és kiskoru fia Károly Jékeire, Kovács Rezső es. és kir. főhadnagy budapesti lakos Károlyra, Pfeffer Katalin s József székényi illetőségű pécsi lakosok Bórsára, Kassel Ferenc magyar államasvasuti hivatalnok budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Kivótid és Sándor Korányira változtatták át vezetéknevüket.

Pályázatok. Aljegyzői állásra a nagybecskereki járásbírósnál 2 hét alatt; albirói állásra a szabadkai járásbírósnál 2 hét alatt; számtisztai állásra a nagyzebeni pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; postamesteri állásra Arad-Szent-Mártonon (Arad vm.) augusztus 24-éig.

Napirend.

Napir. Péntek, augusztus 11. — Római katolikus: Zsuzsanna t. — Protestáns: Tibor. — Görög-orosz: (július 30.) Szila. — Zsidó: Elul 5. — A nap kel reggel 4 óra 35 percekor. — Nyugszik este 7 óra — percekor. — A hold kel reggel 9 óra 40 percekor. — Nyugszik este 8 óra 27 percekor.

A miniszterek nem fogadják. Arverés a királyi zálogházak terézvárosi intézetében. Nemzeti Múzeum: Régiség tára, nyitva délelőtt 9-től délután 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Országos Képtár és a Van Dyck kiállítás a tud. Akadémiában, nyitva délelőtt 9-12-ig. Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 2-6-ig. Iparművészeti múzeum zárva. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. Kereskedelmertörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házipari központi bazár. Keresepi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Keresepi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Teknológiai iparműzeum nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 3-6-ig. Az összes könyvtárak zárva vannak. A Hódoló dísztelepülés. Eisenhut Ferenc óriási körkép. Látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Allathert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, augusztus 10.

A légnymás minimuma Magyarország fölül délkeletre elvonult; nyomában északnyugot felől erősen emelkedett a légnymás, melynek maximuma Nagy-Britannia fölött van.

Az idő a kontinens zömén boros és helyenkint még esős; a hőmérséklet ugyanitt tetemesen csökkent.

Hazánkban az eső országos volt; az esőt számos helyen zivatar kísérte; északkeleten ma reggel is. A hőmérséklet általánosan és igen jelentékenyen süllyedt. Eledlen tegnap délután heves zivatar volt rendkívüli záporral és szélviharral.

Küldés: Élénk északi szelekkel egyelőre még hűvös idő várható, az ország keleti vidékein esővel.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Inn, Dun, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Ung) and water level measurements for August 10 and August 11.

Stahel és Lenner trieurgyár, Budapest, V., Katona József-utca 8. sz.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón újjal felszerelünk. Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve szolgálok. Jutalék mellett szilárd előadások alkalmazást nyerhetnek.

Advertisement for Dr. Garai Antal, a doctor specializing in eye, ear, nose, and throat diseases. Includes text about 'titkos betegségeket' (secret diseases) and contact information.

Magy. kir. államvasutak üzemeltetősége Szegeden. Pályázati hirdetés. A magy. kir. államvasutak Valkány állomásán megüresedő pályaudvar vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitottak. A bérlet 1899. évi szeptember hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1902. évi augusztus hó 31-ig. Az 50 kros bérlettel és ajánlat a magy. kir. államvasutak Valkány állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére felirattal ellátott, borítékba zárt, lepecsételt, nemkülömben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1899. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig az alulírt üzemeltetőségi általános osztályhoz (Üzemeltetőségi palota, I. em., 23. ajtó) személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Magy. kir. államvasutak üzemeltetősége Szegeden. Pályázati hirdetés. Az alulírt igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1900. évben, illetőleg 1902. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek kielégítését biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, meg pedig: 1. Lámpabelek, keréppárnák és paszományos cikkek. 2. Kelmék, selyemszövetek, rövidárúk és szőnyegek. 3. Kárpitokra. 4. Linoleum és lincrustára. 5. Bördírákra, nevezetesen alátétkarikák és portácsokra. A kiírt tárgyát képező egyes cikkeket előtűntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintakul szolgálhatnak, valamint a szállítókra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai, kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltár beosztásánál (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám, II. emelet, 43. ajtószám) kaphatók. A szabályszerűen kiállított, ívenként egy koronás magy. királyi okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeosztásánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külsővel látható el: Ajánlat 110010/99. számhoz. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is. Bónatpénz gyanánt az ajánlat értékének 50%-a legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő. Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok bemutatása mellett állítanak ki, nem vételnek figyelembe. Budapest, 1899. évi augusztus hóban. z igazgatóság.

Advertisement for Peterdi Sándor's 'Jefte leányai' (The Girls of Jette). Includes text 'Eppen most jelent meg!', 'Peterdi Sándor: Jefte leányai és egyéb ELBESZÉLÉSEK.', and 'Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. sz.'

Advertisement for Kocsin és Gyalog. Includes text 'Salamon Odön', 'Kocsin és Gyalog (Szatirikus társadalmi rajzok)', 'Emin könyve megjelent', 'második kiadásban.', 'Ára: I forint.', 'Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában Budapest, József-körút 18.'

Advertisement for 'Budapesti Napló'. Includes text 'Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv!', 'Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadású: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett, csak I forint 50 krajcár.', 'Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában. József-körút 18.'

Színházak, szórakozó helyek.

**NEMZETI SZÍNHÁZ,
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
Szünet.**

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
a Krisztinavárosban.
Péntek, 1899. évi augusztus hó 11-én.
Az arany ember.
Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Péntek, 1899. évi augusztus hó 11-én.
Sziklai Kornél, a Magyar Színház tagja felléptével:
Két ember tragédiája.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Feld Mátyás.
Személyek:
Cárna Nyilassy Éva Lubrincoz
Vig Hidvégi Oga Marosi
Gyürkovic S.ikla Regina Erdői
Tittle Kömlői Miss Elsa Nyilassy
Kezdeté 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
0-Budán.
Péntek, 1899. évi augusztus hó 11-én.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
Keleti opera 4 felvonásban. 7 képben. Irta: Goldfa-
den Dávid. Zenéjét szerzte: Dávidsohn Emánuel.
Kezdeté 7 1/2 óraker.
Személyek:
Monach, Radó S. Abigail Kápolnai
Absolon Sulamit Kövessyné Zigitang Tukoray
Erczkövy Ezriel Tarján

DALOS SZÍNHÁZ.
Petőfi.
Látványos színmű 7 képben.
Személyek:
Petőfi Hajnal Muza Fenyvesi
Kosuth Hatvani Bem Tóth
Géniusz Fenyvesi Magocsainé H. Csillag
Stern Mór Nyitrai Paraszt Kiss
Ezt megelőzi: Matrózok a fedélzeten, Dafnisz és Klóé,
Háromesőru kacsá
operettek.

Ős-Budavára.
Ma pénteken, 1899. augusztus 11-én.
**A rendes fényes
műsoron kívül
esti 8 óraker a Corvin-téri színpadon
A képzelt
beteg.**

Viglák írta Molier.
**Bokody Antal igazgató
felleptével.**
Belépődij este 7 óráig 30 krajcár,
azután 50 kr.
Mérsékelt áru belépőjegyek a dohánytözs-
dékekben kaphatók.

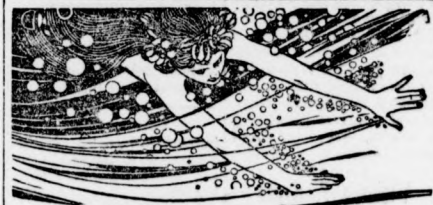
Somossy Mulató
Albrecht Ferenc, bérlő.
Uj saját villamos berendezés, renová-
lás és átalakítás miatt a mulató zárva
marad.
Holnap szombaton 1899. augusztus
hó 12-én nagy ünnepi megnyitó elő-
adás egész uj szenzációs műsorral.

Először Budapesten
La belle Carmen Rocas
spanyol táncosnő.

Milton fivérek
fenomenális mutatvány a háromszor-
os nyújtón.
Szenzációs! Szenzációs!
Billward Leo, a komikus bűvész, a
bájos Violet nővérek, angol ének- és
táncművészek. Kiliwe Sándor, a legjobb
hasbeszélő sőtálló automatikus babá-
val, ugymint az ujjonnan szerződött
kittűnő operett és bohózat társulat.

**Özv. Gyolcs Antalné
vendéglője**
Zöldfa-u. 30. Szerb-utca sarkán.
Kittűnő magyar konyha, a legjobb minőségű
kőbányai sörök, valamint saját termé-
sű, tisztán kezelt borok kimerése.
Minden szerdán cigánypecsenye, — minden
pénteken halász-lé és turósusza.
Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.
Előfizetési jegyfuzetek 10%o engedménnyel.

**A kőbányai Királysörfőző
Goliát Malátasöre**
gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.
Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kétyi budapesti, —
és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

**Metternich herceg-féle
Richard forrás.**
Legjobb asztali víz a világon. Gyógyhely és
acélfürdő Königsward, Csehország.
Magyarországi főraktár:
Budapest, VIII., József-körút 9. sz

**„HATYU”
GŐZMOSÓDA
Budapest,
VII., Óvoda-utca 19.
sz. alatt
megnyílik.**

NEW-YORK
ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
Alakult 1845-ben.
Az összes nyereségek a biztosítottak tulajdonát képezik.
Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből:
Aktívák összege 1,099 millió korona
Évi bevétel 227 " "
1898-ban a biztosítottaknak kifizetett 107 " "
1898-ban kötött új üzletek összege 760 " "
Tiszta fölösleg 1898. végén 132 " "
Az 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresévosztalékok összege
14 millió koronára rugott.
A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal.
Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—11., New-York palota.

**A legjobb
cimbalmot**

gyártja
Sternberg Ármán és Testv.
hangszer-gyár,
es. és kir. udv. szállítók
**BUDAPEST,
Kerepesi-ut 36.**

Zongora-termék: Kossuth
Lajos-utca 22. sz. (Károly-
kört sark) Zenepalota.
Illusztrált árjegyzék (min-
den cikkről kü ön) ingyen
kapható.

Magy. kir. államvasutak
Igazgatósága.
113696/Cl.

Hirdetmény.

Az 1900. évben Páris-
ban tartandó világtállítá-
son résztvevő kiállítók tá-
jékoztatása céljából már
most közhírré tétetik, hogy
egy a kiállításra küldendő
mint az onnan visszakül-
dendő, el nem adott és ki-
nem sorolt kiállítási tárgy-
gyak szállítására (élő áll-
atok kivételével) a magy-
ar és osztrák, valamint a
bosznia-hercegovinai
vasutak egy az oda, mint
a visszaszállításra nézve
helyi díjszámláik díjté-
teleiből, nemkülönbén az
ezen vasutak egymásközi
forgalmában fennálló kö-
teleki árudíjszámlások díj-
téléiből 50%o-nyi mérsé-
kelést engedélyeztek, a
visszaküldés határidejét
a kiállítás berekesztését
követő 6 hónapra ter-
jesztvén ki.

Az osztrák és magyar,
valamint a bosznia-herce-
govinai vasutak részé-
ről engedélyezett ezen
kedvezmény mikénti alk-
almazására vonatkozó
feltételek, valamint a kül-
földi vasutak kedvezmé-
nyei később fognak közlé-
tetetni.

A kiállításra rendelt élő
állatoknak Párisba és
vissza való szállítására a
fentnevezett vasutakon a
kiállítási állatokra érvé-
nyes díjszámlás fog alkalmaz-
tatni.

Budapest, 1899. jul. hó.

A magy. kir. Állam-
vasutak igazg.
(Utány. nem díjazatik.)

**Polgári serfőződe
Pilzenben,
alapítottott 1842.**

Tisztelettel értesítjük n.é. vevőinket, hogy hosszú
évek során át volt érdemes és tevékeny képvisel-
lőnk, Löffelmann Vilmos ur megrongált egészsége
folytán az üzlettel visszavonul s ezért sörgyár-
mányainknak a magyar korona országában
és a Balkán államokban való egyedüli előállításá-
val

Mezey és Társa urakat

Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.
biztuk meg és kérjük az eddig irántunk tanusi-
totti jöndulatot és bizalmat jelenlegi képviselőinkre
is áruházni, kik törekedni fognak megrendelői-
ket minden tekintetben kielégíteni.
Kiváló tisztelettel
**Polgári serfőződe, Pilzenben,
alapítottott 1842.**

Vonatkozással a „Polgári serfőződe Pilzenben,
alapítottott 1842.” fenti hirdetményére, kérjük a n.
é. vevőinket, szíveskedjenek továbbra is teljes
bizalommal hozzánk fordulni. Kellő töké birtok-
és számos éven át a sorszakmában szerzett
tapasztalataink folytán azon kellemes helyzetben
vagyunk, hogy bármily rák ruházott megbízás-
nak minden tekintetben legjobban és legponto-
sabban megfeleltünk.
Szíves megrendeléseik reményében maradunk

kittűnő tisztelettel
Mezey és Társa
a Polgári serfőződe Pilzenben,
alapítottott 1842, képviselői
Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.
Telefon 58—60.

**Egész könyvtárnyi hasznos ismeret és
tudnivaló van**

KASSAY ADOLF
legújabb és legteljesebb
„Önügyvéd és Házi Titkár”
című könyvében.

Ára füzve 1 frt, köve 1 frt 20 kr.

Terjedelme több, mint 300 oldal.
Utmutatással szolgál a mindennapi élet ügyes-
bajos dolgaiban; okiratok szerződésék, küllevetelek-
nyugták, vegrendeletek, tudósítványok, váltók, folya-
modványok, kérvények mintát foglalja magában.
A közélet és társasélet mindennemű ténylek-
sében szükséges irások munkákra: levelekre,
meghívásokra, ajánlatokra, kereskedői körlevelekre
jól szerkesztett példákat nyújt.

Közi ezenkívül a somás előírásról, a fizetési
meghagyásról, a polgári házasságról, az örökös
eljárásról, bűnyeg- és illetékekről, tulajományi szab-
dalmakról, kamatláb-mérh utazásokról, a gazdasági
és ipari hitelszövetkezetekről alkotott újabb tör-
vényeket.

Szóval a tudásnak és ismeretnek igazi kincsesháza.
Kapható (a pénz előleges beklüldése után bér-
mentve)

a „Budapesti Napló” kiadóhiva-
talában, József-körút 19.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyhá-
zsfők, valamint más hitelképes egyének kedvező
Bútor részletek mellett kapnak szállár
gyártmányú asztalos- és kárpított
butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
Sas-utca sark, I. em.
Arjegyzéket 25 kr. levéljegy beklüldése ellen bér-
mentve küld fenti cég B. osztálya. 5107

Rohitsi
PÖRÁKTÁR
Budapest
Hoffmann János-féle
Bathory-utca 8. szám.
A Rohitsi savanyuvíz mint
gyógyeszer feltűnő hatáson hatásu gyomor-
és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál
máj- és lépbetegségeknél, de különösen váltólag.
A Tempel forrás borral ve-
gyítve kittűnő üdítő ital.
A SIVIA forrás ellen-
ben kisarálag
ivókúra
használatos.

Minden szöveges beiktatás... betűkből 2 kr. Címelt ellátott... 20 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csaka válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés száma a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓHIRDETÉSEK

ELOFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18.

Bréuer növények, Teréz-körút 38. és Podmárczy-utca sarkán.

Nemesek-félsz. Péter-tér.

Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 56.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Schwartz hirdetési iroda Marokói-utca 2.

Soprony V., dohány-nagy-társaság, Kerepesi-utca 1.

Mindig vig 22. Levele van a kiadóhivatalban.

Césár. Ha szeretne nem kérdező... ez már éreztet kellemo... talán sejtji, hogy szívszorogva várom levelet?

Memorandum!!! Hallgatása nem okozott többé, mint más toltai, éles izgató fájdalmat, csak mélyítette szenvedéseimet.

Egy szép ebédő-credenz helyszüke miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2456

Egy fiatal vadász nagy angol agár igen olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4715

Jules érettséges 7 évi gyakorlat után elvételt elvállal a fővárosban középiskolai növendékeket. Cim a kiadóhivatalban. 4718

Kiszolgált katonák és altisztek, kik az államvasutaknál, a posta és táviratnál vagy a villamos társaságoknál kívánják alkalmazást, forduljanak hozzám határozott ajánlat megírása végett. Naponta 3-12 óráig. Cim a kiadóhivatalban. 4720

Fiatal özvegy kereso oly gazdasszonyi állást vagy más ilyenmő foglalkozást, hol egy 8 és egy 10 éves gyermekével felvételre. Cim a kiadóhivatalban. 2454

Kávé mérés szépen berendezve, forgalmas utcában, hol naponta 40-50 frt bevétel van, miről vevő személyesen meggyőződhetik, maga a bilhárd 2 frot jóvedelmez naponta, bárkinél biztos megélhetést nyújt, családi viszályok miatt olcsón eladó és azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 2453

Ertelmes takarékpénztári tisztviselő elütötti foglalkozást keres, esetleg üzletekben könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében. Szives megkereséseket „Török” címen továbbít a kiadóhivatalban. 2430

Igen jó ellátást kaphat Budapesten egy jó házból való tanuló v. leány egy intelligens gyermektelen keresztény családnál. Lelkiismeretes felügyelet biztosítva. Cim a kiadóhivatalban. 2425

Közhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr. Rétly-féle pemettefucorkát.

Izr. nevelő

kerestetik vidékre 3 lányka mellé a kiadóhivatalban. 2455

Főkertész.

Jó bizonyítványokkal ellátott főkertész, éves állást kap esetleg azonnal. Hol? megmondja a kiadóhivatalban. 4723

Nevelő.

II-od osztályu gymnazista mellé rom. kath. nevelő kerestetik előnyös feltételek mellett, ur házhoz vidékre. Hol? megmondja a kiadóhivatalban. 4724

Kronikus (rég) betegségek

legbiztosabban gyógyíthatók a természetü gyógyításmóddal Dr. Palócz intézetében. Budapest, Kerepesi-utca 10. szám. — Prospektus ingyen. Ugyanott kapható: „Népszerű orvosi tanácsadó”. Irtá dr. Palócz. Ára 3 korona.

Egy szép ebédő-credenz helyszüke miatt azonnal eladó.

Cim a kiadóhivatalban. 2456

Egy fiatal vadász nagy angol agár

igen olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4715

Jules érettséges

7 évi gyakorlat után elvételt elvállal a fővárosban középiskolai növendékeket. Cim a kiadóhivatalban. 4718

Kiszolgált katonák

és altisztek, kik az államvasutaknál, a posta és táviratnál vagy a villamos társaságoknál kívánják alkalmazást, forduljanak hozzám határozott ajánlat megírása végett. Naponta 3-12 óráig. Cim a kiadóhivatalban. 4720

Fiatal özvegy kereso

oly gazdasszonyi állást vagy más ilyenmő foglalkozást, hol egy 8 és egy 10 éves gyermekével felvételre. Cim a kiadóhivatalban. 2454

Kávé mérés

szépen berendezve, forgalmas utcában, hol naponta 40-50 frt bevétel van, miről vevő személyesen meggyőződhetik, maga a bilhárd 2 frot jóvedelmez naponta, bárkinél biztos megélhetést nyújt, családi viszályok miatt olcsón eladó és azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 2453

Ertelmes takarékpénztári

tisztviselő elütötti foglalkozást keres, esetleg üzletekben könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében. Szives megkereséseket „Török” címen továbbít a kiadóhivatalban. 2430

Igen jó ellátást kaphat

Budapesten egy jó házból való tanuló v. leány egy intelligens gyermektelen keresztény családnál. Lelkiismeretes felügyelet biztosítva. Cim a kiadóhivatalban. 2425

Született angol hölgy

francia és angol lelkéket ad mérsékelt árrért. Megkereséseket „Albion” jelleggel a lapozókér, hol esetleg címe is megduhadható. 2387

Kiadó szoba.

A Kerepesi-uton a Népszínház mellett egy csonosan burtozott két alakos teljesen főrengemlyes utcai és egy ugyanolyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2409

Laktársnőt kereso

egy intelligens magányos nő ki állami hivatalban lévén elfoglalva csak keveset időzik otthon egy szépen burtozott utcai lakáshoz az Üllői-utca elején. Feltételek nagyon szerények. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2442

Irodatulajdonosok figyelme!

Sürgős alkalmazást kereso család, intelligens egyén, volt hirlapíró és irodatiszt, ki a magyar és német fogalmazásban, levelezésben, irodai teendőkben teljesen jártas. Jó bizonyítványokkal és legkötőbb referenciákkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban, esetleg levélileg „D. J. tehetség” jelleg alatt. 2423

Kereskedelmi tanfolyamot

végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irodai teendők végzésére ajánlik. Cim a kiadóhivatalban. 2404

Egy szép fekvésű telek

szép 2600 [?] gyönyörű kiltással, jó kocsit, a vízvezetékekkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnal eladó; ezen telek már parcellázva külön házhelyeknek is eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2416

Szép írással és kellő előképzétséggel

gyakornok belsőbiztosítási részvénytársaságnál alkalmazást nyer. Magyar és német nyelven írt folyamódványokat „Biztosító-társaság” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatalban.

Tanoncnak ajánlkozik

egy 4 polgári iskolát végzett jó házból való fiú. Cime megduhadható a kiadóhivatalban. 2425

Neufundlandi him kutyá

másfél éves, gyönyörű példány, kitűnő házőrző, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Műgyetemi hallgató

háziatitói vagy más neki megfelelő foglalkozást keres. Szives ajánlatok „Műgyetemi hallgató” címen kéretnek a kiadóhivatalban. 2431.

Tiszta, főrengemlyes különbejárattal

szépen burtozott szoba egy-két hölgynek olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2439

Teljes ellátásra elfogad

— mérsékelt feltételek mellett — egy és két kir. ezredorvos özvegye egy olyan fiatal urt, ki Budapesten felsőbb kiképzésétől elnyerni óhajtana. Cim a kiadóhivatalban megduhadható. 2444

Feltűnően olcsó!

195 drb csak 1.75 frt. 1 pompás aranyozott óra 3 évi jóállás, eleg. goldláncsal, családias hangulón, 1 készlet double-arany órával és ingomb. mind patentzárral, 1 legf. szivartárcs, 1 legf. szivartárcs, 1 nagyon elegáns női mellű, párisi újdonság, 1 nyakdendőző szimili gyémánttal, 1 pár bontos szimili gyémánttal, csal. hü, 1 nagyon szép férfi gyűrű goldozva drága kövvel, (újknek is) 1 legf. köitött jegyzetkönyv, 1 tüzszerszám (érből), 1 legf. párisi fogkefe, 3 drb nagyon fontos tárgy, nők és férfiak haszn. 22 darab angol tárgy levelezéshez, 1 pompás használati tárgy mint ingyen mellékelt, 153 drb különféle. Minden, a mire a háziasszonynak szüksége van. E 105 drb az órával együtt, amely egyedül is megéri a pénzt, postai utánvételt ameddig a készlet tart csak rövidei ideig kapható a „Svájci óráraktár” Windisch F. Krakó 16/A postafiók. Nemetszöért a pénz visszadatik. M. k. Államv. igazgatóság. 113869/CI. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelek. Közvetlen díjtételek korréptára, valamint rúpakollektára. Az osztrák-magyar vasuti kötelek II. rész, 2-ik díjzabási füzetéhez 1899. évi január 1-től érvényes füzetek 67., 68., 69. és 71. tételezama alatt magyar feladási állomásokról osztrák leadási állomásokra szállítandó korréptára, valamint a fordított viszonylatban szállítandó rúpakollektára és méziszápra foglalt rovatólasi díjtételek 1899. évi szeptember hó 1-ével érvényben kívül helyeztetnek. Ezen díjtételek helyett a fenti füzetekhez kiadandó 1899. évi szept. hó 1-étől érvényes 1. pótlék után új díjtételek lesznek életbe léptetve. Budapest, 1899. aug. 5. Magyar kir. államvasutak a részves vasutak nevében is. (Utánnyomat nem díjaztatik.)

Most jelent meg!

Második bővített kiadásban, esimes kiállításban és tetszetős alakban „MIRIAM” Irtá; Dr. KISS ARNOLD veszprémi főrabbi. Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó Imádságos Könyv. ÁRA: Vászonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötésben 3 frt 50 kr. Csontutántaztu díszes kötés 5 frt. Legfinomabb bőrkötés 6 frt. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

85 százalék pénzfőle mindenféle sorsjegyre:

Józsi, Bazilika, magyar, osztrák pénz, városok, részvevényekre, olcsó kizárólag 3-8 hónapra. WOHL, bankküzletben osztálysorsjegyek elosztása Budapest, V. Diána-fürdő, kizárólag 3-8 hónapra.

Grünberger Ármin Béla örökös eladó Budapesten, IV. Városház-tér 9. l. em. 23 Harisbazar.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Csinosan burtozott szoba

külön bejárattal a József-körúton azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2449

Lant és Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve.

Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Magyar kir. államvasutak Igazgatóság.

112749/99. CIV. sz. Hirdetmény. A csaba-orosházai, csabagyomai és orosházagyomai viszonylatok új vonalszakasz beosztása. A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. évi szeptember hó 15-étől kezdve Gyoma és Orosháza állomásoknál Csaba állomással való személyforgalmában, a távolsági forgalom 1-6. vonalszakaszának megfelelő menetdíjak helyett a 2. távolsági forgalmu menetdíjak Gyoma állomásnál való forgalmában pedig, a távolsági forgalom 5. vonalszakaszának megfelelő menetdíjak helyett a 4. távolsági forgalmu menetdíjak lesznek fizetendők. Budapest, 1899. július hó 26-án. Az igazgatóság. (Utány. nem díjaztatik.)

Beniczky né Rajza Lenke válogatott regényei

Beniczky né. Saját kezébe ... 50 Beniczky né. Ó az Regény ... 1.— Beniczky né. A hegység túndere ... 1.— Beniczky né. Rang és pénz ... 1.— Beniczky né. A vér ... 50 Beniczky né. Közvetlen ... 1.— Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Zálogházi Kávé

41/2 kgfr. Honduurakávé 6.30 41/2 „ Java-kávé ... 6.25 41/2 „ afr. mooca-kávé 6.25 41/2 „ gyöngy-kávé ... 6.30 Szétküldés bárhova bérmentve utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése mellett. A posta-csomagvagyis fajokból is összeállított. 8086. Feltétlen szolid kiszolgálás Németh Viktor Budapest, VIII., József-körút 44./BB. sz.

Nagy vagyont szerzett az ország bármely helyén lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni munkával, ki a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv most megjelent, kétszeresen bővített új kiadását megrendelt mert a könyvből oly foglalkozást tudt meg férni, nő, gyermek tökéletesítésé nékül, naponta 10-15 forintot, de éventelegrövidebb 2-3000 forintot megkereshet.

Kinek biztos, jó keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhajt, (tisztviselő, tanító) is ki családjának hasznos akarja foglalkoztatni, rendelje meg a könyvet. A vaszkó könyv ára 1 frt 50 kr (az első kiadás 3 frt volt) és kapható az ország összes könyvkereskedésében, vagy megrendelhető a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadóhivatalánál UJPEST, István-utca 2. szám. Mindenki ön maga és családja iránti kötelességet teljesíti, ha ezen könyvet a legközelebbi könyvkereskedésben megtekintheti. Megrendelhető és mindentű kapható továbbá „Az illat és szőpítő szerek készítése” című könyv. Hölgyeknek nélkülözhetetlen. Ára 60.

Éppen most jelent meg! Vig történetek.

Irtá Murai Károly. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Hirdetmény.

Elbátrakodási forgalom. Az Elba átrakodási forgalomban folyó évi aug. hó 1-ével új díjzabási II. rész lép életbe. Ezen díjzabási kiadásával a fentebbemelt forgalomban 1899. évi szept. hó 1-étől érvényes azonos nevű díjzabási I-IV. pótlékaival együtt hatályon kívül helyeztetik. Az új díjzabási példányai a részves vasatigazgatóságoknál kaphatók. Ára 2.50 márká = 3 korona. Budapest, 1899. jul. 29. A m. kir. államvasutak igazgatósága a részves vasutak nevében is. (Utány. nem díjaztatik.)

A Sárga Dominó.

PREVOST MARCEL Fordította: Dr. Bethlen Oskár. Ára: 50 krajcar. Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Köznevelőosztály.

Frakk 5 frt. Nadrág 3 frt. Mellény 1 frt. Ferenc József-kabát 4 frt Jaquet 3 frt. ROTHBERGER JAKAB Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Kávé behozatal Fiuméből.

Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról. 1 zsák 4 kgfr. Rio kávé jó min. ... 4.70 1 zsák 4 k. Caracaz-kávé jó min. ... 5.40 1 zsák 4 k. Kuba kávé erős és zamat. ... 5.76 1 zsák 4 k. Su. Ind. Mooca-kávé ... 5.80 1 zsák 4 k. Arany Jára kávé dr. sz. ... 5.80 1 zsák 4 k. Partonói gyöngy-kávé ... 6.12 1 zsák 4 k. Elk. Jára gyöngy-kávé ... 6.30 elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül. Meg nem felelő árú készségeit kicserelelünk. Fratelli Deisinger Fiume. A magyarországi kávéoskó bevásárlási forrása. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Több észak- és délnémet-honi nevelőnőt. zene nyelvismerettel, angol és francia, tanítóóket s bonneókat azonnali belépésre ajánl. Magyar oklev. tanítóóket zene és nyelvismerettel vagy anélkül sürgősen keres. Szegheóné S. Lujza most Budapest, Erzsébet-körút 30.

Éppen most jelent meg! Vig történetek.

Irtá Murai Károly. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Hirdetmény.

Elbátrakodási forgalom. Az Elba átrakodási forgalomban folyó évi aug. hó 1-ével új díjzabási II. rész lép életbe. Ezen díjzabási kiadásával a fentebbemelt forgalomban 1899. évi szept. hó 1-étől érvényes azonos nevű díjzabási I-IV. pótlékaival együtt hatályon kívül helyeztetik. Az új díjzabási példányai a részves vasatigazgatóságoknál kaphatók. Ára 2.50 márká = 3 korona. Budapest, 1899. jul. 29. A m. kir. államvasutak igazgatósága a részves vasutak nevében is. (Utány. nem díjaztatik.)

A Sárga Dominó.

PREVOST MARCEL Fordította: Dr. Bethlen Oskár. Ára: 50 krajcar. Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachten eidlich vor Gericht meine uberraschende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche! (Männer.) Broschüre mit Gutachten und Gerichtsurtheil je Doppelblatt 50 Kr. Marten. Paul Gassen, Köln a/Rh. Nr. 45.